

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

DL-068415

STUDIJSKA KNJIZNICA
MIKANA JARCA
68000 NOVO MESTO

SREČNIK
ČAT

8. decembar
atež se je
okoli 100
obrtnikov iz občine Brezice. V vselem
vzdušju, za katerega so poskrbeli godi-
beniki, je navzočno pozdravil predsednik
zdržanja obrtnikov občine Brezice. Ob
tej priložnosti so izbranim podeli pri-
znanja. Slavnostni govornik je bil Ivan
Tomšič, predsednik brežiške občine.
Poudaril je, da bodo v prihodnji Slovini-
ji, o kateri bomo glasovali kmalu, tudi
obrtniki zelo pomembni. Ivan Lopret je
poudaril, da v prihodnje za obrtnike ne
bo lahko. Pred nami je razvojni pro-
gram, za katerega bodo potrebe ogromna sredstva. Obrtnikom, ki slab-
še stojijo, bomo nudili olajšave. Vsako
sredo od 7. do 12. ure bodo obrtniki
lahko prihajali na razgovor.

Otočec gosti najboljše barmane

Jutri in v soboto prvenstvo v mešanju pijač

OTOČEC — V Garni hotelu na
Otočcu bo jutri in v soboto nadve-
živahno. Tukajšnji hotel Grad in
Društvo barmanov Slovenije sta
organizatorja že 13. državnega prve-
nega v mešanju pijač in hkrati 1. međunarodnega tekmovanja barmanov
za pokal Otočec.

Pričetek tekmovanja bo jutri ob
9.30, ko se bodo najboljši jugoslo-
vanski barmani, ob njih pa še kolegi
iz Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije,
ČSFR, nemara tudi iz Madžarske,
pomerili v kategoriji mešanja suhih
in sladkih koktailov, v soboto med
9.30 in 13. uro pa bo tekmovanje
v mešanju dolgih pijač. Doda-
jimo, da se bodo v soboto ob 11.
ure v pripravljanju koktailov preiz-
kusili tudi jugoslovanski novinarji,
med njimi bosta tudi predstavnika
našega lista in Studia D. Dvodnevno
tekmovanje bo zaokrožil ples
barmanov, na katerega so seveda
vabljeni tudi ostali gosti, še posebej,
ker je pripravljen bogat spored z
modno revijo italijanske konfekcijske
firme Fio Rucci, ki se bo s svojim
otroškim, ženskim in moškim
programom prvič predstavila v
Jugoslaviji.

SLABŠE ZA KMETE

SEVNICA — S 1. septembrom se je
spremenil zakon o pokojinskem zava-
ranju kmeter (takih zavarovancev je
v sevnški občini okrog 400), ki je za
kmete mnogo slabši, kot so bila stara
določila zakona. Tako bi po besedah di-
rektorice sevnške Kmecke zadruge Jo-
žice Mlakar kmetica za 20 let delovne
dobe dobila po starem zakonu okrog
2500 din., po novem pa komaj 805 din-
arjev, moški zavarovanec pa celo komaj
600 dinarjev. Potem takem bi bile
kmecke pokojnine dosti slabše, nižje od
starostne pokojnine in celo od vsakršne
socialne podpore, tudi klošarjev. Pri-
spevki za to zavarovanje pa so vse prej
kot nikoli. Direktor uprave za družbeno
prihodke Alojz Golob je na seji sevnške
vlade povedal, da so kmete obvestili
o teh spremembah, toda večina zave-
rancev ni imela materialnih možnosti,
da bi se uvrstila v višji razred. Mlakarje-
va je odvrnila, da tega obvestila še ona
ni najbolje razumela. Vlada je sklenila,
da bodo kmete o zadevi poljudno sez-
nanili, tudi s pomočjo predstavnika
SPIZ-a iz Ljubljane.

BERITE DANES!

na 2. strani:

- S stečajem do preporoda Uporov?
- na 3. strani:
 - Kmetje bodo preživeli Slovence
- na 5. strani:
 - Kočevje pred popolnim zlomom
- na 8. strani:
 - Ob izjavi borcev dolenske regije
- na 10. strani:
 - Se cerkev spet vrača v politiko?
- na 11. strani:
 - smo rod, ki bo udejanil slovenske sanje?
- na 16. strani:
 - »Priznanje izsilili s kemičnimi sredstvi«

ZELENI KRŠKEGA IZSTOPILI IZ DEMOSA

KRŠKO — Ker so krški zeleni pre-
pričani, da Demos, ki združuje social-
demokrate, krščanske demokrate in
kmečko zvezo, ne izpoljuje dogovorov
na politični koordinaciji, so zeleni iz-
stopili iz Demosa. Sekretar Zelenih Kr-
škega Silvo Mavšar pojasnjuje ukrep s tem, da na seji občinske skupštine dele-
gati niso spoštovali skupnega dogovora
pri glasovanju. Vzrok za tak sklep je
glasovanje o osnutku odloka o reorga-
nizaciji občinske uprave, ki so ga dele-
gati sprejeli. Izstop zelenih iz Demosa
politične koordinacije pomeni, da bodo
zeleni podpirali vsakogar, četudi ne bo
iz Demosa. To naj bi spremenilo tudi
razmerje moči v občinskem parlamentu in
olajšalo delo občinskega izvršnega
sveta, ker ne bo več tako trdne koalicije.

PRAZNOVANJE 35-LETNICE IMV

NOVO MESTO — Največji novo-
mestiški delovni kolektiv IMV bo v sredo,
19. decembra, svečano proslavljal 35-
letnico svojega obstoja. Slavnostna pro-
slava se bo pričela v sredo ob 19. uri
z večer v Domu kulture z otvoritvijo fo-
tografike razstave o IMV ter nadaljevan-
jem ob 20. uri, prav tako v Domu kulture,
s slavnostno akademijo, na katero bo,
kot je objabil, priselj tudi predsednik
Predsedstva Republike Slovenije Milan
Kučan. Na slavnostni akademiji bodo
sodelovali Trio Lorenz, Polde Bibič, Na-
taša Dolenc in mešani pevski zbor
IMV, ob zaključku pa bodo pionirji kol-
ektiva IMV prejeli grafike akademske-
ga slikarja Bojana Golie.

OSEMDESETLETNIK — Slavljenc Boris Andrijanič v družbi s podpred-
sednikom slovenske vlade Matijo Maležičem in generalnim direktorjem Krke
Milošem Kovačičem na slavnostni seji delavskega sveta v Dolenjskih Toplicah.
(Foto: M. Vesel)

Priprave na plebiscit, ki bo 23. decembra, so v teku

Zbori krajanov, okrogle miza, izide Odločajmo

NOVO MESTO — Za plebiscit o
samostojnosti in neodvisnosti Slovenije
tečejo vse potrebne priprave tudi v no-
vomeški občini.

Volišči bo 91. kolikor jih je takoj po
letašnjih spomladanskih volitvah na
predlog in soglasju s krajevnimi skup-
nostmi določila občinska volilna komisija.
Kot je običajno, bodo odprtia ob 7.
do 19. ure. V volilne odbore bodo pri-
tegnili tiste, ki so pomagali že pri izved-
bi letošnjih volitev. Vsi volilni upravi-

ŠTIRI DESETLETJA

BREŽICE — Brežiški planinci so 7.
decembra v Domu JLA slavili 40-
letnico obstoja. Slavju se je pridružili
tudi planinci iz Bosne, Hrvatske in Slo-
venije. Goste je pozdravila predsednica
društva Marija Veble, ki je govorila tudi
o težavah in uspehih društva v letih
obstoja. Z vztrajnim delom in planin-
sko vzgojo, je poudarila Vebletova, so
se razvile različne dejavnosti. Vsako le-
to se je v društvo vključevalo več mla-
dih, za kar smo hvaležni mnogim po-
sameznikom, ki so v tem času prispevali
k razvoju društva. Predstavnik Planin-
ske zveze Slovenije je pohvalil brežiške
planince. Marija Veble pa je podelil
Bledovko plaketo. Marjan Rovan je
prejel srebrni znak Planinske zveze Ju-
goslavije.

B. HORVATIĆ

DR. RUPEL IN BAVČAR V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ — Tukajšnje politične stranke pripravljajo javno tri-
buno o plebiscitu, ki bo v nedeljo,
16. decembra, ob 16. uri v kulturnem domu v Črnomlju. Gostata bosta
republiški sekretar za mednarodno
sodelovanje dr. Dimitrij Rupej in
republiški sekretar za notranje za-
deve Igor Bavčar, organizatorji pa
pričakujeta tudi udeležbo nekaterih
drugih vidnih osebnosti iz gospo-
darskega in političnega življenja
v Sloveniji. Vabljeni!

VREME

V drugi polovici tedna bo su-
ho in razmeroma hladno vreme.

Deklaracija o kočevski stvarnosti

Nesrečna Kočevska

KOČEVJE — Na zadnji seji
občinske skupščine Kočevje so pre-
jeli osnute Deklaracije o kočevski
stvarnosti. S tem dokumentom želi-
jo opozoriti najvišje republiške orga-
ne na težaven položaj kočevske
občine, za katerega pa občina ni
sama kriva. Republika in zveza sta
namreč zaprli velika območja obči-
ne, zaradi česar je bil načrtovani
razvoj zasebnega kmetijstva, turiz-
ma, posodabljanje cest itd. Kočevska
je bila poizkusni poligon za
družbeno kmetijstvo. Vsemu temu
je bil podrejen še razvoj industrije.
Manjši je bil odstrel divjadi, ki zdaj
ogroža gozd in kmetijske površine.
Občina je najredkejše naseljena med
vsemi v republiki itd.

M. BAUER

NEODVISNI — O prednostih in
strategijih neodvisnega Tomšičevega
sindikata so v Metropolu govorili se-
kretarka Alenka Orel, predsednik France
Tomšič in podpredsednik Tone Frantar (od leve proti desni).

Načelno proti stečajem in proti stavkom

Neodvisni sindikat se je
predstavil v N. mestu

NOVO MESTO — V hotelu Me-
topol se je prejšnji torek na okrogli mi-
zi predstavil Tomšičev sindikat, kakor
popularno pravimo Neodvisnemu sindi-
katu in prvi slovenski alternativi tako
imenovanega Ravnikovega sindikata,
uradno imenovanega Svobodni. Zasto-
no so ga ustanovitelj v predsednik
France Tomšič, podpredsednik Tone
Frantar in sekretarka predsedstva Alen-
ka Orel, ki skrbijo za organizacijsko plat
sindikata. Nastop pred maloštevilno
publiko je povezoval Janez Pezelj.

Tone Tomšič je utemeljil potrebo in
nastajanje alternativnega slovenskega
sindikalnega gibanja v preteklosti in
njegovo delovanje ter stalniča sedaj, ko
je že etablirano, njegov Neodvisni sindi-
kat pa ima v vsej Sloveniji že preko sto
tisoč članov. Povedal je, da v Evropi ta-
ko rekoč ni nepolitičnega sindikata,
zato ga najbrž ni tudi pri nas, pa naaj si
poskušamo še tako dopovedovati na-
sprotno. Je pa prav, da sindikalna giba-
nja sodelujejo med seboj, saj je njihova
prva skrb delavec in njegove pravice.
Poudaril je, da je njegov sindikat pred-
vsem za poštene odnose znotraj sindi-
kalnih gibanj, kot tudi znotraj podjetij.
Je načelno proti stečajem, proti stav-
kom, ki morajo biti le naškrajnejše
sredstvo pritiska, proti brezposelnosti in
za poštene plače, ne pa razbiti OD v ve-
liko število bonifikacij, tako da delav-
nici končev niti ne ve, koliko zasluži.

Tone Tomšič je spregovoril pred-
vsem o družbenem angažiranju sindika-
ta, ki se kaže med drugim tudi v po-
zitivnem odnosu do plebiscita, Alenka
Orel pa je pojasnila njegovo organiza-
ranost. Neodvisni sindikat je v Novem
mestu najmočnejši v Tovarni zdravil
Krka, kjer ima nad 700 članov.

T. J.

PRVI SRBSKI RAČUN

RIBNICA — Poročali smo že, da
ima ribniški Inles na območju Srbije 5
prodajnih skladis, za svoje proizvode,
ki so zadnje leto poslovala uspešno. Ka-
že pa, da ne bodo več dolgo, saj Srbija
uvaja »carine in takse« na slovensko in
hrvaško blago ter poslovne prostore.
Prvi račun za prodajno skladis v Stari
Pazovi je Inles že dobil, znača pa kar 9
milijonov dinarjev. V Inles so se do-
prineslo dodatne informacije o potre-
nosti, namenih in ciljih plebiscitnega iz-
jasnjevanja.

M. G. Č

Ob usodni odločitvi

Zdaj ni več nobenega dvoma. Prihodnja nedelja, 23. decem-
bra, bomo vsi volilni upravenci v Republiki Sloveniji — njeni
državljanji, zdolci, ki bodo tega dne v domovini, in tudi vsi, ki
imajo tu stalno prebivališče — imeli možnost in pravico, da se
izrečemo za samostojno in neodvisno državo Slovenijo ali proti
nej. Odločali se bomo, ali gremo na svoje ali ne. Odločali se ne
bomo le zase, ampak tudi za prihodne robove, saj plebiscit ni
nekaj, kar bi lahko izvajali na vsakih nekaj let. Zato je odločitev
usodna za prihodnost slovenskega naroda in navsezadje tudi
tistih Neslovencev, ki so si v preteklosti v njem poiskali svoje
ljubljeno možnost.

Dejstva so znana in neizprosna. Samo zvezni proračun nam je
letos vzel neto 8,5 odstotka družbenega bruto proizvoda, prihod-
nje leto pa naj bi bil še za polovico večji, ob tem pa dodatni davki
za vojsko, skupno pokrivanje dubioz bank iz drugih republik itd.
Slovenija je gospodarsko na kolenih, glede na načrte premiera
Markovića, obnašanje JLA in grožnje obrambnega ministra in
tudi glede na nedavne volilne izide v Srbiji in njenem dominiju
Črni gori bo še bolj politično pa se bolj potisnjena v kot. Jugos-
lavija res pomeni tretjino slovenskega trga, za samostojno drž-
avno življenje pa nas čaka še ogromno opravil, tudi premožen-
sko delitvenih z ostalo JI gospodarstvo. A kakorkoli obračamo, se
vse, žal, strne le v eno mizel naša prihodnost bo v vsakem prime-
ru izjemno težka, a v Jugoslaviji bi bili celo brez nje. Je v takem
težka odločitev sponih lahko sporna?

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

ISOČI POZDRAVILI MIKLAVŽA — Ena od prvih večjih prireditvev na novelet-
nu okrašenem Glavnem trgu v Novem mestu je bil prihod Miklavža s spremstvom.
Bilo je še več ljudi kot lani in Miklavž se je po programu še dobro uro zadržal med
otroki, delil bonbone in pomaranče. Letos je pozdrave in želje ob prihajajočem letu
ponesel tudi v trgovini Julija in Kekec. Otroci čakajo še svojega dedka Mraza. Na
Dolenjsko se bo pripeljal 22. decembra in bo z otroki vse do petka 28. decembra.
Tako kot lani bo obiskal vse krajevne skupnosti, obdaril 9500 otrok, vsak večer se
bo ustavil tudi na Glavnem trgu, kjer bo pripravil bogat in nadve zanimiv prednovo-
letni program. (Foto: J. Pavlin)

Urbanisti odkrivajo lastninske črte

Veliko zanimanje za XI. Sedlarjevo srečanje na Otočcu — Prisostvoval tudi minister za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek

OTOČEC — Tukajšnja sejna dvorana hotela Garni je bila prejšnji četrtek in petek premajhna za vse udeležence XI. Sedlarjevega srečanja slovenskih urbanistov, ki so prišli sem, da bi prisluhnili referatom na temo srečanja Urejanje prostora jutri, ki je logično nadaljevanje lanskoletnega srečanja na temo Urejanja prostora v novih družbenih razmerah.

Razlika med lanskoletnim in letosnjim srečanjem je v bistveno spremenjenih družbenih razmerah. Zakaj urejanje prostora jutri? Predvsem zato, ker je v delu vrsta zakonov, ki bo natančneje opredeljevala postopke in načine urejanja prostora, zelo važen med njimi bo zakon o lastninju ter zakon o vračanju družbenega premoženja, v pripravi pa je tudi nova republiška ustanova, ki bo bistveno spremenila pristojnosti nad širšimi pa tudi ožjimi posegi v prostor.

Kot se bo spreminja politična in lastniška kartta Slovenije, tako se bo spreminja tudi kvaliteta posegov v prostor. Ta bo v bodoče bolj ovrednoten, da ne rečemo dragocen; od ljudi, ki bodo imeli opravka z njim, pa bo zahtevano več in bolj poglobojenega strokovnega dela. Nove razmere torej ne bodo metale urbanistov na cesto, precej pa se bo spremnila narava njihovega dela.

O hierarhiji planov, o kateri razmiš-

ljajo v republiki, je v uvodni besedi republiški sekretar za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek rekel naslednje (nelektorirano): »Jaz si zaenkrat predstavljam, da bomo imeli republiški konceptualni plan, razdeljan tudi na lokalni ravni. To, kar imamo danes,

Miha Jazbinšek

Izhod iz »balkanskega topilnega lonca«

Viktor Žakelj v Sevnici govoril o plebiscitu

SEVNICA — »To dejanje nam šele odpira možnost, da se v skladu s svojimi potenciali, s svojimi naravnimi danoščimi, s svojim geografskim položajem, s svojo delavnostjo hitreje in intenzivno vključimo v to, čemur danes pravimo Evropa. Biti v Jugoslaviji danes pomeni umiranje na obroke. Zmajar pravim, da je bila odločitev dedov in očetov za Jugoslavijo pravilna, da nam je omogočila preživetje. Toda tako, kot zdaj poskušajo unificirati Jugoslavijo, pomeni na konec, pomeni našo smrt v ekonomskem, socialnem in tudi nacionalnem smislu!« je poudaril predsednik Socialistične stranke Slovenije Viktor Žakelj na tribuni o plebiscitu, ki so jo pripravili sevnški socialisti.

T. JAKŠE

Naša anketa

Politika ni stvar vojske!

Razpletanje jugoslovanske krize zdaj zares prehaja v zaključno fazo. JLA je v tem razpletanju nedopustno aktivna. V nedavnom daljšem intervjuju je jugoslovanski prvi general Veljko Kadijević izrekel mnogo političnih ocen, v katerih se je med drugim postavil očitno na stran strank s socialistično usmeritvijo v Srbiji in Črni gori in se s tem vmešal v predvolilno kampanjo v teh dveh republikah. Vprašanje sicer je, če bi bil brez tega nedeljski volilni izid kaj manj ugoden za Miloševićeve in Bulatovičeve prenovljene socialiste, za vse normalne pravne države tega sveta pa je Kadijevićevo vmeševanje v politiko nedopustno dejanje, ki bi bilo povod kaznovano z odstavljivo. Sicer pa politika nič manj ne mika tudi drugih generalov, ki so si privoščili tudi svojo stranko, novo partijo. Ideja, v imenu katere tudi v novih časih in razmerah počno prečvasti, je Jugoslavija in socializem, dve stvari, ki sta praktično že propadli. V imenu tega so v Sloveniji konflikti zastranabornikov, zastran vracala orozja teritorialne obrambe ipd. V imenu tega je pričakovati incidente s strani JLA pred in ob plebiscitu, ki naj bi ljudi prestrašili, kot naj bi jih vesti o premikih orozja in oficirjev proti Sloveniji, o posebnih navodilih vojski, da lahko uporabljati tudi plinska sredstva in strelna orozja itd. Kadijević, ostali generali in srbske volitve so v zadnjem času gotovo največ naredile za »slovensko stvar«. Dejansko pa tako očitno politično delovanje vojske ni sprejemljivo v nobenem primeru.

MOJCA ŠIFRER, kustosinja-etnologinja iz Ribnice: »Vojska mora biti nepolitična, saj jo imamo le za to, da brani državo pred tuji napadalci. Tudi ZK v ovski oz. stranke generalov ne bi smelo biti. Kar se Kadijevićevega govorja tiče, menim, da bo ostalo le pri strašenju, kot je bilo pred volitvami. Morda bo tudi kakšen incident, a ga bomo že prestali. Počasi bodo morali tudi generali dojeti, da so spremembe nujne.«

DUŠAN VLASIĆ, poslovodja v trgovini Sadže-Zelenjava v Kočevju: »Umetnost je stvar umetnikov, politika pa stvar politikov in ne vojske. Vojska naj se izkaže takrat, če bo treba braniti naše meje proti zunanjim sovražnikom. O političnih strankah v vojski in o grožnjih z orozjem pa menim, da so te težnje starih generalov in zafrustriranih starčkov. Vojska je povsod po svetu le v službi države. O politiki v vojski pa le še to, da smo ure politične vzgoje v glavnem vsi preselili.«

VESELJE IN ODGOVORNOST — Predsednik slovenskih socialistov Viktor Žakelj (ob njem je na posnetku novi predsednik sevnških socialistične stranke Vlado Mešiček) je v Sevnici rekel, da je zakon o plebiscitu, ki so ga skoraj soglasno sprejeli v slovenski skupščini, veliko dejanje mladega strankarskega življenja.

Viktor Žakelj je dejal, da je ideja unitaristov »balkanski topilni lonec«, je tista ideja, ki je pogurala tla v Ameriki. ZDA ne poznavajo evropskih nacij, tam so se vse nacije stopile, ker je dolar postal integracijska sila in kriterij. Evropa pa je nacionalna tvorba, ki se je od antike naprej razvijala po drugi logiki, kot se je neoliberalistična in potem zrela kapitalistična ameriška družba. Je pa Žakelj v Sevnici opozoril, da je treba ljudem natočiti čistega vina,

Pred tribuno o plebiscitu so sevnški socialisti izvedli ustavnost zbor občinske organizacije socialistične stranke. Po udovnem poročilu predsednika Janka Rebernika se je razvila razprava predvsem o ekoloških vprašanjih. Po mnenju Albinu Ješelniku bi se moral odgovorni v občini hitreje lotiti tudi plinifikacije gospodinjstev, da bi tudi na ta način povrnili sevnški kotline oz. dolini svojstveno in nekoč zelo zdravo mikroklimo. Pavle Zemljak pa je opozoril na odločno nasprotovanje vaščanov Gorenjega Leskovca zoper možno lokacijo za odlagališče radioaktivnih odpadkov. Na zboru so izvolili 12-članski občinski odbor SSS, za njegovega predsednika pa Vlada Mešička z Blance, za podpredsednika Otona Šketa in tajnico Olgo Zemljak (oba iz Sevnice).

P. PERC

POPRAVEK

Je že tako: ko novinarji damo iz rok svoj izdelek, še zdaleč ni nujno, da bo zaledal luč sveta v časopisu brez napak. Tako se je zgodilo tudi v 49. številki Dolenskega lista. V grafični pripravi časopisa so zamenjali fotografij dveh anketirank v Naši anketi. Da se obe pišeta Pavlič, seveda na opravičilo. Obema anketirankama in bralecem se za neljubo pomoto vljudno opravičujemo.

Kam z odvečnimi delavci?

Sonja Lokar na obisku v črnomaljski občini

ČRНОМЕЛЈ — Sonja Lokar, poslanca stranke demokratične prenove za Dolenjsko in družbenopolitičnem zboru republiške skupščine, ji v petek obiskala črnomaljsko občino. Predstavniki občinske skupščine in vlade so ji najprej predstavili občino in probleme v njej. Nato pa je obiskala rudnik Kanižarico in vinski Novoteks.

Poleg Lokarjeve so se obiska udeležili Ivan Berger, predsednik KPO delovne organizacije Rudnikov, rjavega premoga Slovenije, Egidij Rozman, svetovalec pri slovenskemu republiškem sekretariatu za energetiko, ter Ivan Putanec, pomočnik ministra pri ministrstvu za energetiko in industrijo v Republiki Hrvaški. V Kanižarici je beseda tekla predvsem o usodi rudnika, odprtega že leta 1857, ki naj bi ga v prihodnjih sedmih do osmih letih zapri. Medtem ko Putanec ne vidi prihodnosti kanižarskega rudnika, ker se tehnologija preusmerja na plin, pa bi bila po besedah Bergerja in Rozmana edina rešitev za ta rudnik manjša termoelektrarna, ki bi jo zgradiли v bližini rudnika, vendar so te načrte zaradi nasprotnosti v občini opustili. Tako pa se sedaj, ko so zaradi zmanjševanja stroškov morali preti od 120 tisoč na 80 tisoč ton izkopanega premoga letno, srečujejo z odvečno delovno silo. In prav to, kako na čim manj boleč način postopati z odvečnimi delavci, je bila rdeča nit pogovora v Kanižarici.

Lokarjeva je opozorila, da ne smejo čakati na te rešitve z republike, ampak morajo v rudniku skupaj z zaposlenimi sami iskati rešitve in jih preusmerjati. Pravnica z rudnika je pojasnila, da bi 20 ljudi lahko »rešili« z odpisnim nami, a sami nimajo denarja niti za kolke, z republike pa so dobili le 47 tisočakov, s čimer so enemu delavcu dokupili leto dni delovne dobe. Tako, kot so v Črnomelju »obdelali« vsa podjetja ter problematiko posredovali republiški vlad, so tudi v Rudnikih rjavega premoga Slovenije pripravili programme, kako poskrbeti za 1.200 ljudi, ki so odveč, a za rešitev ni denarja. Ta program so obravnavali tudi z ministrom dr. Bohovo in dr. Kranjcem, slednji pa je dejal, naj dajo ljudi na cesto, pa se bodo že znašli. Lokarjeva, ki je obljubila, da se bo osebno zavzemala za rešitev tega problema, je pripomnila, da je dr. Kranjčevi razmišljajo z ekonomsko platom po vsem normalno, ne pa tudi s sociološke in socialne.

M. BEZEK-JAKŠE

JANI BUTALA iz Metlike: »Za vojsko je puška, ne pa politika. Plačo mora vojak dobiti za to, da bo dobro opravljal svoje delo, ne pa za to, da se bo ukvarjal s politiko. Politizirajo naj vojaki popoldne in zvezcer, v prostem času, če jim je do tega. Vojska je stroka in s to stroko naj se ukvarjajo vojaki, politika pa je tudi stroka in s to stroko naj se ukvarjajo vojaki, politika pa je tudi stroka in z njo naj se ukvarjajo politiki. Če se z njo ukvarjajo vojaki, je tako, kot če bi se politika militarizirala. Več ko je politika v vojski, slabša je.«

JOŽE BEDEK, strojevodja iz Sevnice: »Nedopustno vmeševanje generala Kadijevića v politične odnose v Jugoslaviji, pa tudi izjave nekaterih drugih še aktivnih in upokojenih generalov v zadnjem času dovolj jasno kaže na to, da JLA ne misli resno, ko govori o posodobitvi svojih pogledov na demokratične procese v svetu in pri nas. Naše generale je čas ocitno povožil. Zdi se, da se navedajo posledic ponujajo romunizacijo. Kadijević bi moral takoj odstopiti!«

Izjava slovenske škofovske konference o plebiscitu

Slovenska škofovskna konferenca je na svoji 69. redni seji 11. decembra 1990 v Ljubljani posvetila posebno pozornost odločitvi Skupščine Republike Slovenije za plebiscit 23. decembra 1990. Soglasno je sprejela naslednjo izjavo:

Cerkve, tako njeno vodstvo kakor venci kristjani, se iz zvestobe svojemu zgodovinskemu poslanstvu zavzema za popolno enakopravnost, svobodo in samostojnost Republike Slovenije. Prizadeva si, da bi politično rešitev dosegli na mirem način v odprttem dialogu brez prisiranosti in kakšnega koli nasilja. Isto pravico, ki jo zakonito zahtevamo zase, priznavamo tudi vsem drugim narodom.

Za politično rešitev sicer Cerkev glede na svoje duhovno poslanstvo ni pristojna. To je naloga vlade, predstavstva, skupščine in političnih strank. Naša iskrena želja je, da bi vsi odgovorni politiki v javnosti nastopali enotno in edino v skribi za prihodnost Republike Slovenije in slovenskega naroda brez vsekih sebičnih interesov.

Slovenska škofovskna konferenca podpira parlamentarno odločitev o plebiscitu, ker je popolnoma v skladu z moralnim načelom o prav-

vici do samoodločbe in z načeli demokracije. Odločitev za samostojno Slovenijo, ki jo bomo s svojo udeležbo na plebiscitu in v glasovanju potrdili, je izredno pomembno dejanje za prihodnost slovenskega naroda. Čeprav se zavedamo, da naša pot v prihodnost ne bo lahka in bo zahtevala velike napore za duhovno, družbeno in gospodarsko prenovo, odločno zavramo vsako širjenje malodružja, strahu ali obupnosti. Poštreno in iskreno delo in sodelovanje vseh prebivalcev Slovenije, zaupanje v lastne moći in v božjo pomoč je edino pravila pot v prihodnost.

Naša dolžnost je, da se jasno za-

vedamo svoje odgovornosti in se zrelo, modro in pogumno odločamo in s svojim glasovanjem prispevamo k uresničevanju samostojne Slovenije. Duhovnikom in vsem vernikom Slovenske škofovskne konference priporoča, da v nedeljo, 16., in v nedeljo, 23. decembra 1990, posebej molijo za domovino in za vse odgovorne v javnem življenju. Izljubljana, 11. decembra 1990 ALOJZIJ ŠUŠTAR ljubljanski nadškof in metropolit predsednik SSK

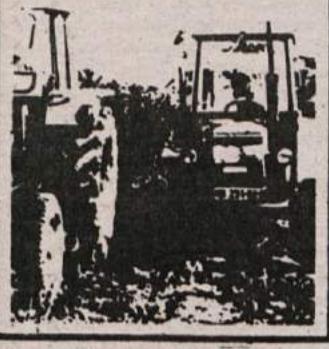
TOMAZ URH, delavec v črnomaljskem Gorenju: »Sem vnet zagovornik demilitarizacije in torej proti vsemi vojski, tudi slovenski, še bolj pa proti politiki v njej. Če pa vojska že obstaja, stranki v njej vsekakor ne bi smelo biti. To seveda ne pomeni, da profesionalni vojaški kader ne bi smeli biti strankarsko opredelan. Vendar pa bi bil lahko v stranke včlanjen le zunaj vojske, torej povsem zasebno. Svoje ideologije ne bi smeli siljeviti v službi, torej v vojski.«

STANE ISKRA, referent za SLO in SOP Krško: »Vojska ne more ne sme pod nobenim pogojem ne uveljavljati ne obdržati svoje dosedanje politične vloge. Zato se odločno zavzemam za profesionalno vojsko, ki ne bo imela nobenih političnih ingrenc, torej za takojšnjo in brezpogojno depolitizacijo armade. Seveda se lahko na glas vprašam, kako si nek general dovolil dati takšne izjave in kako je mogoče, da še opravlja to funkcijo. V vsaki normalni pravni državi bi ga že zdavnaj odpoklicali.«

kmetijstvo

SLABO KAŽE

BLED — Stisniti bo treba zobe in vzeti pamet v roke. Bolj kot doslej se bomo morali ozreti v svet. Vprašanje je, če bomo imeli čez deset let še toliko prasičev, in govedi, kot jih imamo zdaj. Vprašanje je tudi, če bo čez pet let naše perutinarstvo še smelo temeljiti na »mučenju živali, ki so zaprte v žičnih kletkah. Že zdaj je treba razmišljati o drugih možnih tehnoloških rešitvah. Vsi skupaj si bomo morali prizadevati za ohranitev sedanja ravnih proizvodnj v novih razmerah. Žal končna beseda o denarju za kmetijstvo še ni izrečena, saj »gre za pol deňarja gor ali dol ...« (iz razprave slovenskega kmetijskega ministra dr. Osterca na nedavnom posvetu slovenskih kmetijskih pospeševalcev, po novem kmetijskih svetovalcev — državnih uradnikov, na Bledu)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Slabo vreme in prednoletni sejem na Glavnem trgu sta vzrok, da je nekaj manj ponudbe na novomeški tržnici. V ponedeljek so veljale naslednje cene: solata (endivija) 25 din, korenje 30 din, zelje 80 din, lonček smetance 35 din, kozarček kamilic 25 din, domače krvavice 70 din, skuta 40 din, slivovka 100 din, orehova jedra 160 din, šopek teleha 20 din, jajca 2,1 do 3 din, šopek špel 30 din.

Sejmišča

• SEJMIŠČA V ŠENTJERNEJU — V soboto so imeli naprodaj 278 prasičev, starih 8 do 14 tednov, in 15 starejših od 3 mesecev. Prvi, ki so jih prodali 77, so veljali 800 do 1.500 din za žival, drugi, od katerih so prodali 3, so bili 2.600 do 4.000 din za žival. Na sejem so pripeljali tudi 14 krav, ki so stale 8.000 do 12.000 din po živali. Naprodaj je bilo 14 konj, ki so veljali 18 din za kg žive teže, in 13 žrebet, ki so jih cenili do 27 din za kg žive teže. Prodali so eno kravo, 2 konja in 10 žrebet.

• SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 152 do 3 mesece starih prasičev in 59 starejših. Prodali so 69 prvih po 30 in 17 drugih po 20 do 30 din za kg žive teže.

Kmetijski nasveti

Klet je izgubila bitko

Domača sadna klet je že zdavnaj izgubila bitko s sodobno sadno hladilnico. »Milostni udarec« ji je zadalo centralno ogrevanje, v stanovanjskem bloku pa tudi marsikateri solidno izolirani stanovanjski hiši za sadje ni več mogoč najti primerenega kotačka. Uveljavlja se pravilo, da se v domači kleti (izjemno so stare kmečke kleti) ne izplača hraničati sadje dlej kot do januarja, saj so kasneje zaradi gnatija in uveljavljene prevelike izgube.

Zanimivo je, da so že pred več kot štirimi leti Kitajci znali skladiščiti sadje na sedaj moderen način — v spremenjeni atomosferi. S posebno gradnjo shramb so okrog sadja zadržali večjo količino ogljikovega dvokisa, ki zadržuje zorenje in s tem podaljšuje trajnost plodov. To je tudi temeljno načelo skladiščenja v kontrolirani atmosferi, ki se tako naglo uveljavilo v razvitem svetu in ki je bistveno spremenovalo sadno trgovino. Ždaj je mogoče pridržati novo letino celo z manj kot 10-odstotno izgubo, to pa skoraj že povsem izniči vpliv sezone pri pridelovanju sadja.

V sodobnih sadnih hladilnicah ni mogoče sadja hraničati le pri najnižji temperaturi, temveč tudi pri sestavi zraka, ki ustvari fiziološke procese. Potrebno je zmanjšati zlasti odstotek kisika, ki pospešuje zorenje in kvarjenje, hkrati pa zvečati odstotek ogljikovega dvokisa. Po sodobni metodi ULO, ki uporablja v ZDA pa tudi drugod, zmanjšajo vsebnost kisika celo za 21-krat, od naravnih 21 na en sam odstotek. To zelo izboljšava skladiščenje, podaljša čas in trpežnost plodov, hkrati pa zmanjša občutljivost za skla-

TUDI SADJE BOLJ OBČUTLJIVO — K poslabšanom možnostim za skladiščenje sadja v običajnih domačih kleteh so prispevale tudi bolj občutljive sorte. Tako se, denimo, zlati delišči, ki se v kleti najbolj hitro izsuši in zdi, ne more niti vzoporejati v vzdržljivim starih bobovcem ali mošancem. Elekcionarne novejše sorte so večkrat tudi bolj občutljive za skladiščne telesne. Skladiščna bolezen pličavost Jonatan je ob njegovih znanih prečutljivosti za jabolčno plesnijo izrinila to staro ameriško sorto z naših listov in je tudi sodobno skladiščenje ni moglo rešiti.

Običajne bolezni, kot so pikčavost, notranji zlom, notranje porjavenje, porjavenje pečišča, grenke pege ipd.

Zadnje čase se uveljavlja še ena metoda spremenjanja atmosfere v skladišču. To je tako imenovana metoda izpiranja etilena, ki je znani zoritveni plin in ki ga uporabljajo pri hitrem zorenju banan v obmorskih skladiščih. Manjšana koncentracija etilena zavira zorenje plodov in z njim povezane neželjene procese. Odzem kisika in etilena ter dodajanje ogljikovega dvočasa tvori zelo učinkovito sodobno metodo, s katero se klasično skladiščenje ne more niti primerjati.

Inž. M. L.

Kmetje bodo prehranili Slovence

Kmetijski minister dr. Jože Osterc na obisku v krški občini in med novinarji

KRŠKO — Kmetijski minister dr. Jože Osterc je pretekli petek v Krškem preživel kar naporen dan, ki se je začel z manjšo nesrečo na »dolenjki«. V Krškem se je najprej udeležil sestanka, kjer so tekli razgovori o razvoju kmetijstva v občini Krško, potem se je sestal s slovenskimi kmetijskimi novinarji, zvečer pa je sodeloval še na proslavi 25-letnice krškega M-Agrokombinata.

Dr. Osterc je v pogovoru z nekaterimi člani krškega izvršnega sveta najprej odgovarjal na vprašanja o dilemi med ohranjanjem hranilnika pitne vode pod Krškim poljem in kmetijstvom ali, natančneje, poljedelstvom. Osterc je med drugim dejal, da na tako zastavljeni vprašanji ne more dati ustrezne strokovne odgovora, ker bi morale na tako vprašanje odgovarjati skupine strokovnjakov. Tej dilemi pa bi se bilo mogoče izogniti tudi na ta način, da bi na Krškem polju gojili tako kmetijstvo, ki ne bi škodilo rezervam vode.

Drugo pomembno razvojno vprašanje na področju kmetijstva je za Krščane, kako usmeriti pospeševalno delo-

kon o zadrugah, ki naj bi bil kmalu nared. Kljub zakonu pa bo treba vse zadeve razreševati strpno in dogovorno. V Sloveniji je bilo pred vnojn kar polovic vsega slovenskega premoženja v zadržni banki in hranilnicah, vsega pa ne bo mogoče vrniti. Dejal je še, da bodo

imeli kmetje tudi v krški občini svoje kmečke zadruge, ampak blagovne povezave z M-Agrokombinatom bodo klub vsemu ostale. Vendar enovitega recepta za vse ni mogoče dati. Tudi glede ekološke sanacije prasičje farme oz. pritiškov zelenih, naj bi jo kar zaprli, je bil minister zelo zadržan. Menil je, da bodo tu potrebna strpnost in postopnost, saj bi sicer v Sloveniji lahko čez noč ostali brez četrtnice svinjskega mesa. J. SIMČIČ

OSTERC JE PROTI HITRIM SPREMENAM — V razgovoru s krškimi občinskim možmi in slovenskimi kmetijskimi novinarji se je kmetijski minister dr. Osterc (v sredini) zavzel za strpno razreševanje odprtih vprašanj. (Foto: J. S.)

Spet nomadski pingpong

Bosanske ovce zopet oblegajo belokranjska polja

ČRNOMELJ — V Sloveniji in na Hrvaškem že dolga leta velja zakon o prepoovedi nomadske paše. Čeprav jih veterinarska in kmetijska inšpekacija preganjata, prihajajo preko Hrvaške v Belo krajino vedno isti pastirji, vsake leto znova.

Inšpekcia je odločbo odredila, da se morajo nomadi v teh dneh umakniti iz Slovenije, in jih pošilja na Hrvaško. Nomadi dobro vedo, da jih bodo Hrvati v nekaj dneh nagnali, in se zopet vrnejo v Slovenijo. Tašken pingpong se gredu potem vso zimo, dokler se spomladsi ne vrnejo v Bosno, od koder so prišli. Sicer pa se na Hrvaškem niti kaj pride ne zmenijo za črede ovac, saj se karavana pomika iz Bosne proti Sloveniji skozi Kordun in Liko, kjer je malo obdelanih površin in živali ne naredijo veliko škodo. Drugače pa je, ko pridejo v Belo krajino, kjer se ljudje bojujo za škodo v pšenici.

Vendar na tem področju zagotovo ne bo reda, dokler odgovorni ne bodo začeli dosledno izvajati določb zakona. To pa pomeni nalaganje živali na tovornjake ali vagonje in odvoz v kraj stalnega bivališča lastnika črede. To predstavlja velike stroške, saj stejejo črede po 300 do 350 ovac, tako da bi bilo potrebno za plačilo prevoza prodati vsaj 20 ovac. K stroškom prevoza pa je potrebno pristeti še škodo, ki bi nastala zaradi pogina jagnej, kajti prav sedaj ovec jagnijo. To škodo pa bi moral poravnati tisti, ki odvoz odredi, torej izvršni svet. Zaradi vseh teh razlogov se doslej niso dosledno določili določbi zakona.

Zato pa bodo nomadi prihajali v Slo-

venijo še kar naprej, brez ugovarjanja plačevali simbolične kazni zaradi nomadske paše, da bodo le njihove živali site. Dvema čredama, ki se paseta po Beli krajini čez cel mesec, se bodo te dni pridružile še štiri z nekaj tisoč ovcam. Medtem ko nekateri Belokranjci trepetajo pred to »invazijo«, pa so se drugi dobro znašli in pripravili za prihod nomadov. Za njihove živali so čez leto pripravili seno in koruzo, ki jih jo potem prodajo. Oboji pa si klub vsemu najbolj želijo snega. Takrat se bodo namreč črede umaknile v vasi. S tem pa ne bodo delale škode po poljih, kar bo povšeči prvim, pastirji pa bodo kupovali hrano za živali, s čimer bodo prišli na svoj račun drugi Belokranjci. Ob vsem tem bi optimisti priporabil, da nobena stvar ni tako slaba, da ne bi bila za nekaj ali nekoga dobra.

M. BEZEK-JAKŠE

Podeželje ima v razvijajočem se svetu zanesljivo prihodnost. Nematerialni dejavniki že postajajo važnejši od materialnih, sodobni človek iz mnogih razlogov srečnejši in zato raje živi na deželi kot v mestu. To daje vasi komaj slutenje možnosti razvoja. Nemška zvezna dežela Bavarska je dokaz za to.

• Res je, Bavarska je bogata industrijska dežela in si lahko privošči načrtno in obsežno preurejanje tamkajšnjih vasi, program tako imenovan Nove ureditve podeželja. Naše možnosti so mnogo skromnejše, toda to nas ne opravičuje, da ne bi naredili pogumnejšega koraka v tej smeri.

Industrializacija in beg iz vasi v mesta tudi tej deželi nista prizanesla. V zelo kratkem času se je tam število kmetij za pol zmanjšalo zdaj jih še 137.000, vendar so tiste, ki so ostale, občutno zvečale svoje dohodek, predvsem pa storilnost. Leta 1950 je v bavarski kmet prehranil 10 ljudi, zdaj pa jih sedemkrat toliko. Kljub temu se po dohodku ne bi mogel vzporejati z industrijskim delavcem, če ne bi država izdatno subvencionirala kmetijstva. Skoraj eno tretjino celotnega dohodka dobri bavarski kmet v obliki državne darne pomoči in verjetno je tudi zaradi tega tako dojemljiv za načrtno in celovito urejanje podeželja, ki

POSLEDICE ZA VSO DRUŽBO

NOVO MESTO — Moratori na sejno v družbenih gozdovih je močno prizadel tudi GG Novo mesto. Dolenjski gozdarji so bili prisiljeni močno skrčiti obseg dela in zmanjšati skrb za gozdove, pojavil pa se je tudi preseček delavcev. Na listi čakajočih je ta čas 68 gozdarjev, prepoved sečenja na 7.000 ha gozdov pa ogroža bogastvo, ki ga lahko ohrani le redno, strokovno delo. »Posledice bo kmalu občutila celotna družba, ne le gozdarji, če se bodo takšne razmere nadaljevale. Gozdarji živimo od gozda, za gozd in z gozdom, gozdarske stroke ne more niti nadomestiti, pravi tehnični direktor inž. Tone Šepc. (Kmečki glas)

EN HRIČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Jajčni beljak kot čistilno sredstvo za vino

To je najstarejše čistilo za vino, saj se omenja v ohranjenih zapiskih iz rimskih časov in tudi srednjega veka. Učinek čiščenja z jajčnim beljakom je zanesljiv in niti ni nujno, da naredimo pred glavnim čiščenjem v sodu temeljito premešamo, da se čistilo čim bolj enakomerno porazdeli. Kosmičenje v vinu se začne v nekaj minutah. Po 10 minutah temeljitega mešanja vina počakamo četrt ure in ponovno mešamo 5 minut. Da smo lahko čistilo dodali v polni sod, smo morali predtem odčistiti nekaj vina. Sedaj to vino doljemo v sod, da je poln. S kredo napisemo na sod datum čiščenja. Čas sesedanja čistila v vinu je odvisen od:

a) dolžine poti kosmičev; čim višja je posoda, dalj časa traja;

b) viskoznosti vina; vlečljivo vino ovira kosmiči pri sesedjanju;

c) mikrobiološkega stanja vina.

Vino, ki ni popolnoma povrelo in se medtem, ko smo čistilo pomešali in čakamo na očiščenje, alkoholno vrenje ponovno zbuditi, se ne bo zbistriло v navedenem času ali pa se sploh ne bo.

V primeru, da nam je ostalo vino po čiščenju motno, si pomagamo z drugimi čistili, v tem primeru lahko z bentonitem ali kremenčevim kislino (na trgu je preparat xiles), ki imata negativen električen naboj, ker ima jajčni beljak pozitivnega.

Zopet je potreben predposkus v malem.

mag. JULIJ NEMANČ

Bavarski izziv za naše urbaniste

Strokovnjaka bavarske vlade na XI. Sedlarjevem srečanju na Otočcu: podeželje ima prihodnost, saj bolj kot mesto omogoča vrednejše človekovo življenje

OTOČEC — V okviru XI. Sedlarjevega srečanja slovenskih urbanistov sta v petek na Otočcu predavala tudi bavarska strokovnjaka za urejanje podeželja dr. Gunther Strossner in dr. Holger Magel. Med naše urbaniste sta nemadeno vnesla polno mero optimizma, ki ga pri nas primanjkuje na tem področju celo bolj kot denar.

Podeželje ima v razvijajočem se svetu zanesljivo prihodnost. Nematerialni dejavniki že postajajo važnejši od materialnih, sodobni človek iz mnogih razlogov srečnejši in zato raje živi na deželi kot v mestu. To daje vasi komaj slutenje možnosti razvoja. Nemška zvezna dežela Bavarska je dokaz za to.

ga imajo tamkajšnji arhitekti, klub veliki strokovni zahtevnosti, za eno najvažnejših nalog.

Kot sta povedala gosta iz bavarskega ministrstva za kmetijstvo, je odločilen pristop. Predvsem ni mogoče nujno narediti ali spremeniti brez tvornega sodelovanja in zaupanja kmeta samega. Samo kmet je po pripravljanju bavarskih strokovnjakov sposoben pridelovati zdravo hrano, ne da bi usodno prizadel

M. LEGAN

gospodinjski kotiček

Zamrzovanje mesa in mesnin

V času kolin se naenkrat napravi večje število zavirkov iz svežega mesa in mesnin, namenjenih za zamrzovalno skrinijo. Če hočemo, da bodo shranki tudi kasnejše, po odmrzitvi, kvalitetni, saj jih moramo pri vlagaju na hitro ohladiti do -18 C. Zato v skrinjo namestimo toplomer.

Za uspešno zamrzovanje bomo upoštevali nekaj pomembnih nalog. Zamrznamo le dobro ohlajeno sveže meso. Pripravimo več manjših ploščatih zavirkov namesto enega velikega. Debeline zavirk naj bi se

Združena bo skrb za stanovanja

V Novem mestu je v pripravi ustanovitev stanovanjskega podjetja

NOVO MESTO — Sedanji občinski izvršni svet je že v svoj vladni program vgradil odločitev o ustanovitvi stanovanjskega podjetja. Nedavno je sprejel tudi programske izhodišča za njegovo ustanovitev, ki naj bi bila opravljena v prvem polletju 1991, ter imenoval projektno skupino, ki bo pripravila vse potrebovane. Vodi jo dipl. inž. gradbeništva Stojan Horvat, do nadaljnega svetovalec izvršnega sveta za stanovanjsko gospodarstvo.

V pripravi je sicer nova stanovanjska zakonodaja, ki bo prinesla mnoge velike spremembe na to področje. Jasno je, da bodo v tržnem sistemu s stanovanji upravljeni lastniki. Storitve v zvezi z upravljanjem stanovanj naj bi opravljala za to dejavnost registrirano podjetje ali zasebnik.

Vse kaže, da bodo v last in upravljanje države prešla stanovanja upravnih organov, stanovanja nosilec družbenih funkcij, SLP stanovanjski fond in tudi solidarnostna stanovanja. Občina naj bi zagotovila tudi izgradnjo socialnega fonda za tržne intervencije in sprejela ukrepe za spodbujanje gradnje novih in prenovljene stanovanj drugih lastnikov. Poskrbeti bo morala tudi za poslovni fond v občinski ali javni lasti. Vrednost premoženja, za katerega bo morala skrbeti država, je precejšnja, stanovanjsko

podjetje pa naj bi bila najprimernejša oblika za obvladovanje te problematike.

Stanovanjsko podjetje bi lahko skrbelo tudi za stanovanja podjetij. Ta se bodo sicer lahko odločila za samostojno gospodarjenje z svojimi stanovanji, vendar takšnega interesa v glavnem nimajo. Glavni interes je večini prodaja stanovanj in deloma tudi razpolaganje s stanovanji, ki bi jih imela na voljo za

POGOVOR O PLEBISCITU

NOVO MESTO — V torek, 18. decembra, ob 17. uri Stranka demokratične prenove Novo mesto v stavbi Zavarovalnice organizira pogovor o plebiscitu za samostojno in neodvisno Slovenijo. Na vprašanja bo odgovarjala tudi Sonja Ljukar, na Dolenjskem izvoljena poslanka v republiškem parlamentu. Vabljeni vsi občani, ne le člani in simpatizerji SDP!

Zakaj v Straži ni salam?

Novolesovi delavci začasno brez malic — Sindikalni dialog je vzpostavljen — Nekatere odločbe neveljavne

STRAŽA — Tukaj so se v sredo zjutraj sestali predstavniki Novolesovih sindikalnih koordinacij, občinskega vodstva, Svobodnih sindikatov in poslovodstva Novolesa, da bi razpravljali o zapleteni zagati, ki je nastala potem, ko se je izkazalo, da so bile nekatere odločbe za čakanje na domu sporne, pri čemer so bili delavci tudi finančno oškodovani, potem, ker delavci ne dobivajo ustreznih obrazložitev pri sistematizaciji delovnih mest in ker so zaradi zaprtja menze ostali brez malice in si jo morajo priskrbeti sami, kakor vejo in znajo.

Direktor Jaka Andoljšek je priznal, da je Novoles trenutno v zelo težavnem prehodnem obdobju, ko reorganizacija še traja in bo potrebno v obdobju do zadnjega januarja napeti vse sile, da bi ga v tem času z dokapitalizacijami toličkan konsolidirali, da bi bil sposoben za preživetje. Zato je prosil, da bi v tem času veljal sindikalni mir, seveda pa bi moral trajati ves čas intenziven dialog

• Ob zaključku redakcije smo zvedeli, da so v teku resni razgovori o tem, da bi Novolesovo menzo prevzel v najem zunanjji interesent s prostori, opromo in osebjem vred in tako zopet vzpostavil normalen ritem v Straži. Zaradi neurejene prehrane je marsikje moten delovni proces, saj ljudje odhajajo na malico prej in se z nje vračajo pozneje, po bližnjih trgovinah v Straži in Vavti vasi pa primanjkuje suhih klobas, salam in drugih delicakes.

med sindikatom in vodstvom podjetij pa tudi krovno organizacijo. Izkazalo se je namreč, da prav dialog med direktorji novih podjetij in njihovimi sindikati niso vzpostavljeni, da je obvezčanje slablo, in da prav zaradi tega prihaja do

nenevolj. Menil je, da bi se z dialogom dalo marsikaj rešiti, od plač pa do malice.

V nadaljnjih razpravah se je izkazalo, da so nekatere strokovno slabo podprtje odločbe pripelje že številne delavce Novolesa, da so iskali pravno pomoč od zunaj, kar je povsem nepotrebno. Občinski sindikat je imel s tem v zvezi več predlogov in rešitev, ki bi jih bilo dobro upoštevati. Predvsem pa se je izkazalo, da je sindikat v tako težkih razmerah delavcem še kako potreben za zaščito njihovih osnovnih pravic.

T. J.

kadre. V postopku oblikovanja stanovanjskega podjetja bo obdelan tudi interes podjetij po vlaganju stanovanj v podjetje v obliki kapitalske naložbe, s čimer bi si popravila strukturo sredstev v bilanci stanja in s tem tudi bonitetu.

Z. L.-D.

Večje potrebe po socialnem denaru

Razbremenjevanje gospodarstva ne gre po željah

NOVO MESTO — V občinski skupščini so močno prisotne zahteve po razbremenitvi gospodarstva. Za vse isto, kar je pristojnost republike ali zvezne ravni, Novomeščani posredujejo pohode in zahteve naprej, a češčenje naj bi naredili tudi doma. Zahtevana preveritev prispevnih stopenj pa ni dala v gospodarstvu željenih rezultatov.

V občinskih vladah in upravi tedensko natančno spremljajo izvajanje vsakega programa posebej, podjetjem, ki so v največjih težavah, pa skušajo težave olajšati z odlogi placiči prispevkov. Zdaj je prišla spremembu zakona, po kateri smejo podjetja s premašo dobička zahvatiti vrnitev prispevkov. Za prvih devet mesecev bi to pomenilo za novomeški proračun okrog 8,5 milijona dinarjev. Hkrati pa se dokaj naglo povečujejo programi na področju socialnega skrbstva in v zdravstvu za nadomestila, tako da z znižanjem prispevnih stopenj trenutno ne bo nič. Tako ali tako so sedanje že močno oklestile programe stanovanjskega, komunalnega in cestnega gospodarstva, raziskovalno dejavnost, blagovne rezerve itd.

Z. L.-D.

Vlada bo pomagala gospodarstvu

Slovenski izvršni svet bo zagotovil 700 milijonov mark — Pripravljeni programi

NOVO MESTO — Na ponedeljkovem sestanku je predsednik občinskega izvršnega sveta Boštjan Kovačič novomeške direktorje seznanil z zakonom o intervencijah v gospodarstvu, s katerim namerava republiška vlada dobiti možnost poseganja v izmučeno gospodarstvo za pospeševanje razvoja tržno perspektivnih in izvozno usmerjenih podjetij ter za prestrukturiranje podjetij, ki so pomembna za nacionalno gospodarstvo, in ki vežejo na svojo proizvodnjo več tisoč delovnih mest. Z izdajo vrednostnih papirjev in z zadolževanjem doma in v tujini (premier Markovič je obljubil to možnost za republike) naj bi razpolagali s 700 milijoni nemških mark v ta namen.

Direktorji so opozarjali, da je bojazna, da bodo dolenska podjetja dobitila le malo iz te vrste, o razdelitvi katere bo odločil republiški izvršni svet na predlog posebne medresorske komisije. Poudarili so, da je zadevo treba operacionalizirati še letos, če se res hoče pomagati gospodarstvu. Vsekakor je nujo, da v podjetjih pripravlja programi, da bodo imeli vsi pravljeno, ko delajo bo. Kakšne bodo obresti, ocene katerih svetovalnih organizacij za investicijske, sanacijske ipd. programe bodo pristojne, ali bodo ta sredstva tudi za kupdkapitalnih terjatev v Srbiji itd., pa je odprto. Kovačič in župan Marjan Dvornik sta le obljubila, da bosta vse dileme prenesla v republiko in se borila za najboljše rešitve.

Z. L.-D.

Iz NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 22. novembra do 6. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Krista Grm z Gore pri Krškem — Saša, Ana Župan iz Poljan pri Mirni Peči — Martino, Irma Erjavec iz Zameškega — Barbaro, Jelka Novak iz Kamnega Potoka — Petra, Marta Ravnikar z Dol. Ponikev — Jureta, Darinka Bregar s Čateža — Tjašom, Anica Starčič iz Škrlevega — Sandro, Mirjam Hajko-Bratič iz Ozlja — Mašo, Ivanka Mihelčič iz Brezove Rebre — Tomaža, Bojana Pungartik iz Trebnjega — Nežo, Marija Vukšič iz Križevske vasi — Matejo, Jožica Radončič iz Gor. stare vasi. Marka, Tončka Matenšek iz Cegelnice — Jano, Silva Vidmar iz Žužemberka — Ines, Cvetka Praznik iz Grmovjev — Ludvika, Milena Kovačič iz Gor. Impolja — Mojca, Dragica Hrovat iz Osrečja — Simona, Jožica Hudoklin iz Gor. stare vasi — Mateja, Martina Nemanič iz Bušnjice vasi — Dušana, Bojana Krašovec iz Mirne Peči — Anito, Ljubica Mravunac iz Zaluke — Katarina, Vera Berkopeč iz Črnomlja — Roka, Janja Rešetič iz Mrščeve vasi — Benjamina, Janja Jarc iz Melega Vrh — Barbaro, Branka Kocjančič iz Vrha pri Boštanju — Blažko, Jožica Nahigal iz Dolža — Tomaža, Anica Oberč z Gmajne — Anamarjo, Zdenka Bojanec iz Uršnje sel — Andreja, Slavica Cimerman iz Hrastulj — Nino, Marjeta Ban iz Velikih Brusnic — Neža, Jožica Tomšič iz Lopate — Roberta, Tezija Gazvoda iz Vinje vasi — Gregorja, Metka Grilic iz Razteza — Primoža, Marija Bažnik iz gor. Pirošice — Petro, Dorothea Šiško Sel pri Raki — Davida, Anica Sevšek iz Podboršta — Vesno, Jožefka Kragelj iz Mokronoga — Dejanja, Sonja Brodaric iz Črnomlja — Blaža, Anita Šuštaršič iz Grada — Nino, Dušanka Firtš iz Dol. Brezovice — deklico, Nevenka Pretnar iz Grada — deklico, Silva Kramar iz Lutrškega sela — dečka, Rozalija Brudar iz Rihpovca — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Helena Medved, Slavka Gruma 46 — Luka, Ivanka Špelko z Ljubljanske 14 — Maksima, Marija Bobnar, Slavka Gruma 38 — Gašperja, Zdenka Marjanovič, Nad mlini 23 — Andreja, Suzana Kirs z Ragovske ulice 10 — Jasno, Mirjam Potočar, Majde Šilc 22 — Mojca, Jožica Novak Krajšek, Ob potoku 10 — Jožeta, Petra Banovič s Ceste herojev 30 — Dejanja, Marina Šćitina z Ragovske 7 — Matejo, Franciška Lahne z Zagrebške ceste 11 — Tanja, Merdana Ramić s Ceste herojev 22 — Almo, Marica Graša z Ceste herojev 54 — Tino. Čestitamo!

MERILA — V petek so v Krki dokončali prenovitev najbolj vitalnih proizvodnih linij, investicija je težka 8 milijonov dolarjev. Priložnostno slovesnost so povezali z 80-letnico magistra Borisa Andriča, ustanovitelja Krke. Svečanosti je snemalo novomeško dopisništvo Televizije Slovenije in vse materiali pravočasno poslalo v Ljubljano, dogovorjeno je bilo, da bo dogodek našel место v osrednjem dnevniku. V dnevniku nič, v tretjem dnevniku nič. V soboto smo vendarle na vrsti. V tretjem dnevniku. Televizija Ljubljana investicija 8 milijonov dolarjev nič ne pomeni, jubilej ustanovitelja slovenske industrije še manj. Važno je, da imajo svojo smetarsko vojno, ljubi mi jih nekoliko kvarevi le negotovost, koga bo nova oblast brnčila v rit. Sicer pa je Krke na televiziji, kolikor ti srce poželi. V reklamah, ki si jih tako draga plačuje in s tem redi ignorantske urednike.

CESTA — V Novem mestu je bila seja izvršnega odbora Liberalne demokratske stranke. Potem ko so udeleženci iz vse Slovenije, med njimi tudi predsednik Janež Školač, zamudili od 15 do 40 minut, je to spremeno izrabili Boštjan Kovačič, gostitelj in predsednik novomeške vlade. Gostom, med katerimi je kar mrgele republiških poslancev, je reklo, naj se gneče na cesti in slabe vesti zaradi zamude spomnjenih takrat, ko bi slovenski parlament razpravljal o graditvi avtomobilskih cest Ljubljana-Bregana.

MLADINSKA KNJIGA — V kiosku Mladinske knjige ob novi avtobusni postaji dve nedelji zapored niso imeli zagrebškega Vjesnika. Ker gre v tretje rado, je razočarana stranka za vsak primer zamenjala kiosk, Vjesnik zdaj kupuje pri Delu poleg pošte. V času, ko Mladinska knjiga ni premogla zelo branega dnevnika, je, recimo, lahko postregla z uvozenim avtom — igračko za 12.000 dinarjev.

Eina gospa je rekla, da so se novomeški komunisti sicer prenovili prenovitelje, vendar ne na vseh področjih. Dopise se naprej opremljajo starim žigom, kar pa ni posebno opazno, ker si nimajo skoraj z niko mer dopisovati.

DR. JANEZ DRNOVŠEK NA SVOBODNI KATEDRI

NOVO MESTO — Jutri, v petek, 14. decembra, ob 18.30 pripravlja Klub svobodna katedra v novomeškem hotelu Metropol pogovor z dr. Janezom Drnovškom, članom Predsedstva SFRJ.

ne izobesajo slike politikov. Saj je veliko drugih motivov.

T. JAKŠE

NOVI TRGOVINI — V hali A Javnih skladov v Bršljinu sta v ponedeljek odprla novo diskontno trgovino »Milano« Zlata Piltaver in Martin Pezdirc. Na policih je tekstil za trenirke, srajce in spodnje perilo in drugo, uvozen iz Italije, Avstrije, Francije, Hongkong in Nizozemske. Blago ni draga, saj sta si trgovca zadržala le 25-odstotno maržo. Diskont je odprt vsak dan med 9. in 19. uro. Že pred dnevi pa je na sistem vhodu odprt lepo urejeno trgovino Ludvik Mežnar, direktor podjetja Mel. Trgovina je edina specializirana prodajalna motorjev Hondo in Jugoslavij. Tu je mogoče najcenejše kupiti kompletno opremo za se vrste motorjev, čelade in oblačila Tacla in Joko iz Finske. Že spomladan bo trgovina pričela z dobavo vseh rezervnih delov za Hondo in opravljanjem servisnih storitev. (Foto: J. Pavlin)

Predilnica na samostojni poti

Bivša Novoteksova Predilnica poslej samostojna delniška družba — Vse odvisno od dobrega dela in sposobne vodilne ekipe — Zdrav kolektiv

METLIKA — Te dni bo bivši metliški Novoteksov tozd Predilnica registriran kot delniška družba, ena od treh, ki so nastale iz Novoteksa. Tako bo tudi formalno 291 zaposlenih v metliški Predilnici stopilo na gotovo nelahko, a samostojno pot. «Seveda bomo še naprej tesno povezani z Novoteksom, zlasti s Tkanino, vendar bodo poslej ti odnosni povsem poslovni, pogodbeni,» pravi Ladislav Marentič, vrsilec dolžnosti direktorja metliške Predilnice.

Vodstvo Predilnice zagotavlja, da za sedaj ljudi ne bodo odpusčali, pač pa se bodo drugini kupcem po Jugoslaviji ali je izvzili, pa ne vedo, kajti tržišče ni raziskano. Vsekakor bodo verjetno v začetku prešli na delo v dveh izmenah tudi zato, ker je nočna izmena, ki že sedaj dela močno okrnjena, zelo draga.

»Zavedamo se, da bo v teh težkih časih in ob hudi konkurenčni na domačem, še posebej po tujem tržišču, prezivljen in uspeval tisti, ki bo delal čim bolj kvalitetno in po čim bolj sprejemljivih cenah in ki bo spoštoval dogovorjene roke,« pravi Marentič. V Predilnici seveda večja, da bodo tovarne prejte na letlo, to pa je

ker se proizvodnja blaga kljub krizi ne bo ustavila. In tukaj se naj izkaže, kdo je bolj sposoben, delaven, organiziran. Sedanji vodja Predilnice zaupa v svoj kolektiv, za katerega pravi, da je zdrav. Ustvari pa bo treba še sposobno vodilno ekipo, vendar po Marentičevih besedah vsega potrebnega kadri še nima. Ekipa bodo skušali formirati tudi izmed 28 ljudi, ki so metliški Predilnici po razpadu Novoteka »pripadli«, iz bivših Novoteksovih skupnih služb.

Zavedajo se, kot rečeno, da bo na samostojni poti težko. V kakšnih razmerah delajo predilnice v Jugoslaviji, pove podatek, da jih polovica stoji, tako rekoče vse pa se hudo otepjajo z izgubami. »Za sedaj proizvodnja teče normalno, delamo za Tkanino in dela je dovolj,« je končal Marentič.

A. B.

METLIČANI VELIKO GOVORIJO — o nakupovalnih izletih v Bratislavu, Brno in Prago. Človek zve, da nas Čehi in Slovenci ne sprejemajo smoječih se obrazov, ampak prej sovražnih pogledov. Širijo se govorice, da prinesajo nakupovalci delov razrezane jopičice iz usnja, da jih si slovački cariniki poberejo vse kupljeno in da se je prispevki za podkupovanje mož

DEMILITARIZACIJA — Po ustajljeni proceduri bodo na slovenskih, ki so povezane s praznovanjem dneva JLA, tudi letos podeljevali priznanja najzaslužnejšim. V črnomaljski Liberalno-demokratski stranki so predlagali, da bi to priznanje letos izjemoma in prvič v zgodovini podelitev ideji, v mislih pa so imeli idejo o demilitarizaciji Slovenije, ki jo je takratna ZSMS obdelovala že na svojem lanskem kongresu v Portorožu. Predlog, razumljivo, ni bil sprejet, vendar so imeli blivši mlinčadi vsaj to srčo, da niso slišali očitkov o rovarjenju proti vojski.

DEDEK MRAZ ALI BOŽIČEK — Znani in dolgoletni črnomaljski dedek Mraz, sicer pa veterinarski inšpektor Peter Štefančič, si je pretekla leta že oktobra puštil rasti brado, da ni prihajal pred otroke le z umetno, ki se je kdaj prav ob nepravem času tudi snela. Letos pa je, kljub temu da je do nevega leta le še pol meseca, še vedno golobrad. To pojasa s doganjem v naši družbi, ko dedka Mraza vse bolj vztrajno pokopavajo, za Božička pa se tudi še ne vatančno, če bo letos že hodil okrog ali ne.

MALOMARNOST — Eden od črnomaljskih delegatov je v skupščini opozoril, da tovornjaki pogoste prevažejo nepravilno načelo tovora, ki odpada z vozil in onesnažuje okolje. Očitno so Črnomaljci tako močno ekološko osveščeni, da se jim pri tem o ogrožanju varnosti v prometu niz zeleno izgubljati besed.

Drobne iz Kočevja

DEVIZNA MRZLICA NE MANJŠA

VLOG — Tak je bil naslov članka v Delu. Članek gotovo odraža resnično stanje, ker je na drugi strani tudi res, da se začne pred kočevsko banko vrsta za devize že dve ur pred odprtjem banke, in to kljub hudemu mrazu. Devizne vloge v banki pa se ne morejo hitro zmanjšati, ker jih banka pač nima ali pa jih noče dati lastnikom.

RABOJO — PLESALKE — Več lepakov po mestu je oznanjalo, da »skupina Black magic rabí dve plesalki«. Ni znano, zakaj morajo to oznanjati širnemu občinstvu. Vse kaže, da so oglaševalci zamešali besedici »rabiti« in »potrebovati«.

KJE STE, KUHARJI? — Restavracija kočevske Name pa potrebuje za svojo restavracijsko kuhinjo kuharja ali vsaj kuharico. Če ga (jo) bo dobila, pa ga (jo) bo tudi rabila.

TRDNA VRATA — Kaže, da se bodo zelo trdo zaprla vrata za odvečne delavce v večih kočevskih podjetjih. Precej močan moraš pa biti, če želiš odpreti vrata čakalnice na avtobusni postaji v Kočevju. Če se vrata ne odprejo pri prvem ali drugem poizkusu, ni treba obupati, le več moči je treba pokazati.

NOVA TRGOVINA — V Kočevju raštejo zasebne trgovine kot gobe po dežju. Minuli petek so v Podgorški ulici odprli še prehrambno trgovino Veronika.

Ribniški zobotrebci

ZAKLJUČUJEJO DELA — Mikloviča bi morala biti odprta po načrtu že to jesen, pa so se notranja dela nekajko zavlekla. Obrnkti delajo počasneje, ker jim Zidar ne plačuje redno. Vendar so dela kljub temu pred zaključkom. Otvoritev je torej skoraj pred vrati.

KNJIŽNICA KASNEJE — V ribniški kulturni hram se bo zadnja vselila knjižnica, ki gostuje v domu JLA. Nimajo namreč še denarja za nakup opreme zanje. Knjižnica bo zasedla kar vse prvo nadstropje v Mikloviči hiši. Knjižnico zdaj vodi znana ribniška kulturna delavka Vesna Poštrik, ki je bila na to dolžnost imenovana pred kratkim.

RIBNIŠKI KOLEDAR — Koledar z ribniškimi suhorabskimi motivi je izdal slikar-amater Milan Čirovič-Ciro. Na njem so motivi, ki jih ta slikar upodablja tudi na leseni krožnikih-spominkih in vseh odsevah ruha. Koledar velja sededa za leto 1991. Čirovič je zaposlen v ribniški prodajalni spominkov.

Trebanjske iveri

PRESEREN IN POLITIKA — Delegati trebanjske občinske skupščine lahko gledajo med zasedanjem veliko izobeseno sliko dr. Franceta Prešerena. Trebanjci so tem pokazali neizpoditno naklonjenost duhu časa. V naši deželici namreč trenutno dobiva neke vrste svetniški obroč vse, kar spominja na Prešerena, bodisi kako kulturno društvo, bodisi poetovo simpatično Juliju. Dobro, kaj pa bodo porekli na »premo« sejne dvorane delegati, ki slučajno ne marajo pesništva in imajo rajši prozo?

OGRADA — Pri trgovini kmetijske zadruge v Šentrupertu je ograja. Ker je imidžo ne marajo, Šentrupert zoperograjo uradno protestira pri Kmetijski zadrugi Trebnje, ki je ogrado postavila, kot bi ne imela občutka za lepo. Vse kaže, da bo kraj rešen omnenjenega zaprtega območja še pred veliko obletino. Nad uporabo tega trškega zemljišča pa bodo Šentruperci verjetno bdeli tudi v prihodnjem. Medtem ko je zaradi tiste ograje zdaj kdo prepričan, da je pri zverinjaku, bo potlej misli, da je na parkiršču.

ŽIVINSKA — Potem ko so stekle priznave za ureditve klavnic, so se ljudje imenovali zadevili. Prepričani so, da bo imenovali zadevili, oni pa dovolj mesnin. Ampak koliko bi jih bilo, če ne bi v nekajih velikih hlevih variči žganja, žleze in domnevne plastične, pravijo nekateri od domačinov.

IZ NAŠIH OBČIN

Črnomaljski liberalci opozarjajo

Več za razvoj obrti?!

ČRNOMELJ — Pretekli teden sta se sestali vodstvi tukajšnje liberalno-demokratske in liberalne (bivše občinske) stranke. Razlog za sestanek je bil poiskati predvsem stične točke in morabitna razhajanja med obema strankama. Uvodni razgovor je pokazal, da razhajaj ni.

Liberalismi si v obeh strankah predstavljajo kot svobodnjaški, neposreden način funkcioniranja.

Razgovor je bil vezan predvsem na ekološki vidik,

povezan z napredkom. Po mnenju obeh strank je cilj liberalizma družbeni sistem, v katerem bo prevladovalo tržno gospodarstvo, pravna in socialna država ter materialno in duhovno bogata družba. Menili so, da mora biti trž brez kakršnega koli ideološkega nadzora, da je gospodarska pobuda sproščena ter da imajo vsi enako priložnost. Napredek naše družbe vidijo v razvoju podjetništva, privatne lastnine ter vomejnih vlogi države.

Sicer pa sta vodstvi LB in LDS postavili tudi zahteve, kaj vse se mora urediti v občini. Tako je potreben napraviti seznam razpoložljivih prostorov v občini, ki bi bili primerni za obrtno in podjetniško dejavnost. V pomoč podjetjem in zasebnikom ter kot konkurenco sedanjim bankam bodo morali pritegniti druge banke, tudi zasebne. Uveljavlja naj se načelo, ki je v drugih občinah že utemeljeno, in sicer da imajo pod enakimi pogoji prednost domačih proizvajalcij. Tudi pri nakupu družbenih podjetij naj bi imeli prednost domači potencialni kupci, seveda tudi s primereno kreditno spodbudo bank. Cimprej bo v Črnomelju potreben urediti obrtni cono, kjer koli že bo. Izpostavili so tudi problematiko namensko porabljene sredstev za kmečki turizem ter hkrati izrekli veliko kritičnih besed, ker je bilo na področju razvoja turizma v občini storjenega več.

Sicer pa so predlagali, naj bi na občini sklenili pogodbo z nekaj strokovnjaki, ki bi bili v pomoč podjetnikom. Skoraj 90 odst. sedanjih in bodočih podjetnikov ima namreč idejo, kaj bi delali, a si ne znajo izdelati elaborativ. Prav tako bi morali ves čas na občini dajati tudi informacije o sredstvih za razvoj, ki so na razpolago.

V obeh strankah pričakujejo, da se bo v prihodnjih mesecih število nezaposlenih v občini močno povečalo, in večina teh delavcev bo morala iskati zaposlitev v zasebnem sektorju. Vendar sedanja občinska oblast, kot je bilo slišati, obema strankama ne vlija zaupanja. Na področju privatizacije je bilo namreč strojene bore malo. M. B.-J.

NA OBČINO Z OSEBNO

KOČEVJE — Od ponedeljnika dalje je možno vstopiti v stavbo občinske skupščine Kočevje le z osebno izkaznico, zato je prihajalo tudi do manjših zapečetov, saj marsikdo ni imel s seboj tega dokumenta, ki ga po predpisih moraš imeti vedno pri sebi.

ROMUNSKI DEDEK MRAZ?

KOČEVJE — Kritika in delegatsko vprašanje v zvezi z novletnimi prireditvami za otroke v Kočevju sta bila naslovljena na občinsko skupščino Kočevje, ki je zasedala 6. decembra zvezcer. Poudarjeno je bilo, da je Kočevje za novo leto in sploh ves decembra zelo slabo urejeno. Kaže da je kritika zaledga. Zadevo je vzel v roke občinski izvršni svet, ki je že zadolžil posameznike za določeno opravila. Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

Prva priredeitev za otroke je bila včeraj v kinu Jadran. Danes pa je v Vinici pravilno.

</div

Kaj bo v Gallusovem letu

Prihodnje leto, ob 400-letnici smrti skladatelja Jakoba Petelina Gallusa, bo v Ribnici več prireditv — Tudi publikacija o slavnem rojaku

RIBNICA — Poročali smo že, da je imenovan odbor, ki bo pripravil program prireditve ob 400-letnici smrti Jakoba Gallusa-Petelina (1550 do 1591), skladatelja in zborovodje evropskega slovesa, po rodu Ribničana. V spomin nanj pripravljajo več prireditv in je imenovanih tudi več odborov za pripravo slovesnosti.

Ribniški odbor je imel že nekaj sej v širši in ožji sestavi in je pripravil prvi okvirni program. Po tej zemisi bo osrednja slovesnost v spomin na slavnega ribniškega rojaka jeseni prihodnje leto v ribniški župnijski cerkvi. V ta namen bodo najbolj ribniški pevci naštudirali pod vodstvom prof. Bernarde Kogovšek eno izmed Gallusovih maš in se z njim predstavili javnosti.

Izdal bodo publikacijo o Jakobu Gallusu in njegovem času. V njej bo prikazana predvsem kulturna zgodovina tistega časa. Prvici bodo v njej objavljene tudi freske »hrovaški malarje« iz cerkvic v Maršičih in Velikih Poljanah (iz let okoli

J. PRIMC

1510 do 1512) in iz cerkvice v Nadlesku pri Ložu.

V sodelovanju z odborom na Češkem bodo organizirali koncert Praških madrigalistov. Kje bo, še ni dokončno določeno. Po enem izmed predlogov naj bi bil koncert v cerkvi pri Novi Štifti, po drugem pa v ribniški cerkvi.

Ribniška dramska skupina bo naštudirala dramatizirano delo Galiova. Dramatizacijo tega Jančarjevega romana bo pripravila ribniška kulturna delavka Vesna Poštrak. Pričakana bodo dogajanja v 16. stoletju, v Gallusovem času. Predstava bo v letnem gledališču v ribniškem gradu.

Raziskovalno nalogo o 16. stoletju pa bosta opravili kulturni delavki Mojca Šifrer in Vesna Poštrak s pomočjo šolskih profesorjev in šolarjev. Gre za zgodovino, nošo, kulturo, navade itd. tistega razgibanega časa, znanega po turških vpadih, kmečkih uporih, protestantizmu, kmečkih trgovinah pa tudi čarowniških procesih in drugem.

J. PRIMC

V Pišecah so gostovali okteti

Oktet Orlica iz Pišec, ženski oktet iz Breštanice, dekliški septet Corona in Boštanjski fantje na srečanju oktetov Posavja

PIŠECE — »Žal so se noči v Pišecah predstavili samo štirje okteti, čeprav jih v Posavju aktivno prepeva precej več,« je dejal Franc Kene, podpredsednik ZKO Brežice in član izvršnega odbora Posavskega pevskega združenja, ko je udeleženec srečanja posavskih oktetov podelil priznanja za sodelovanje. Omenjeni kulturni organizaciji sta bili skupaj z oktetom Orlica iz Pišec tudi organizatorji sobotnega glasbenega večera.

Člani domačega oktetja, ki deluje že 12 let, so se s petjem predstavili prvi. Po kakovosti se sicer niso mogli kosati z ostalimi nastopajočimi, saj je v majhnem kraju izredno težko najti stalne pevce. Kljub vsemu jih domačini prav dobro poznavajo, saj ne manjkuje na nobeni prireditvi v kraju. Pogost nastopajo tudi drugod po občini, sodelujejo na srečanju oktetov v Šentjerneju in na prireditvi Kozjansko poje. Moški oktet je tretje leto vodi profesor Jurica Grakalič.

V Pišecu je prišel gostovati tudi ženski oktet, ki ga sestavljajo učiteljice OS Adama Bohoriča iz Breštanice. Čeprav v oktetu pojejo še tri leta, so njihove izvedbe prirejenih narodnih pesmi in prešernova Dekletoma, ki jo je usklajil Radovan Gobec, zvenele ubrano. Stančka Macur, umetniški vodja oktetja, ima zagotovo zasluge, da izvedba ni bila običajna in še manj dolgočasna.

Dekliški septet Corona iz Boštanja je poslušalcem vzel dih že zavoljo mladostni. Mlada dekleta v belih bluzah, črnih hlačah in prav takih telovnikih pa z obveznimi metuljčki, so osvežila ta večer.

Umetniški vodja septeta, Romanca Pernovšček izbira med celo paletu pesmi, od slovenskih narodnih do umetnih in črnskih duhovnih. Dekleta nadvse rada zapoju tudi večno zelene melodije, še posebno, če jih ob tem spremljajo električne orgle. Lani so s samostojnim

koncertom gostovala sirom po Sloveniji, snemala so za radio in skupaj z Boštanjskimi fanti še za TV Slovenija.

Boštanjski fantje pojo skupaj že 27 let. Pred dvema letoma so ob srebrni obletnici posneli in izdali kaseto. Njihov mentor je Egon Kunej, medtem ko za oktet po umetniški plati skrbijo Jože Feifer. Sobotni večer oktet v Pišecu so zaokrožili tako, kot znajo oni: s polnimi in dobro uglašenimi glasovi.

B. D.

Glasba in glasbeno šolstvo

O tem bo v sredo medregijski posvet v Novem mestu — Med drugimi vabljena skladatelj Lojze Lebič in dr. Andrej Capuder, slovenski kulturni minister

NOVO MESTO — V novomeški glasbeni šoli bo v sredo, 19. decembra, ob 10. uri posvet glasbenih pedagogov Dolenske, Bela krajine in Posavja. Beseda bo tekla o dveh temah, ki sta ta čas še posebej aktualni tako za samo glasbo kot zvrst kulturne dejavnosti, kot tudi za glasbeno šolstvo. Ti temi sta: Mesto glasbe in naši družbi in kulturi in Glasbeno šolstvo v novi zakonodaji. Prireditelja, Društvo glasbenih pedagogov Dolenske in Društvo glasbenih šol Dolenske, sta povabila na pogovor o teh vprašanjih več pomembnih ljudi, predvsem predstavnikov glasbenega področja in oblasti.

Tako bodo na posvetu sodelovali: skladatelj Lojze Lebič (ta je moral po naročilu slovenske vlade odpovedati Svetovne glasbene dneve v Ljubljani), predsednik Skupnosti glasbenih šol Slovenije Franci Okoren in predsednik Društva glasbenih pedagogov Slovenije mag. Ivan Marin, vabljeni pa so še: minister za kulturo v slovenski vladi dr.

Andrej Capuder, predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Dvornik in predstojnik novomeške organizacijske enote Zavoda Republike Slovenije za šolstvo Jože Škufer.

Pričakujemo, da se bo posvetu udeležilo kar največ glasbenih pedagogov, predvsem pedagogov iz glasbenih šol, pa tudi drugi povabljeni.

I. Z.

RETROGRADNI NASTOP

ČRNOMELJ — Mladinski kulturni klub Bela krajina pripravlja za jutri, v petek, 14. decembra, ob 21. uri v restavraciji črnomaljskega gradu koncert skupine Abdon v njeni prvotni postavi. Skupina, ki se bo ponovno zbrala prav za to priložnost, bo izvajala tudi skladbe iz svojega časa. Izkušček tega retrogradnega koncerta bodo namenili za gradnjo mladinskega kulturnega doma v Črnomelju.

14. decembra v Dolenski galeriji: otvoritev razstave del nizozemske slikarja Henka J. Muala;

18. decembra v Domu kulture: gledališka predstava za izven (katero gledališče bo gostovalo, še niznanzo);

19. decembra ob 18. uri v Domu kulture: Radovedni taček — lutkovna predstava za otroke;

27. decembra ob 19.30 v Domu kulture: prednoščetni koncert New Swing Quarteta.

HEST GOSTUJE V KRKI

NOVO MESTO — V avli poslovnih prostorov Krke v Novem mestu bodo še do 11. januarja na ogled dela sedemnajstih likovnikov iz Slovenije in drugih jugoslovenskih republik, ki jih ima zbrana mariborska prodajna galerija Hest. Razstava, ki zružuje dela različno usmerjenih avtorjev, pomeni pomembno obogatitev razstavnega programa Krke, ayle in sploh novomeškega kulturnega življenja. Odprli so jo minuli četrtek s kulturnim programom, ki ga je izvedel učiteljski trio Glasbene šole Marijana Kozine, in sicer Branko Žorič (violinist), Mateja Vrtačič (violončelo) in Ernest Jazbec (flauta).

Praznik s pesmijo

Loški Potok slavil tri višoke jubileje

LOŠKI POTOK — Nedavno so tu s koncertom »Loški Potok poje« proslavili tri visoke kulturne jubileje: 90-letnico ljubitevske kulturne dejavnosti v loškem potoku, 45-letnico KUD Ivana Vrtačnika in 45-letnico osnivanja moškega pevskega zboru Potočan. Prireditve je potekala v šolski tegovadnici, ki so jo za to priložnost primerno uredili ob pomoči domačega Inlesa.

Številnim obiskovalcem so se poleg domačega zboru jubilanta in vokalno-instrumentalne skupine Sijaj predstavili še zbor Lončar iz Dolene vasi, pevci in pevke iz Grosupljega, zbori iz Starške trga, Nove vasi in Slemen, ribniški zbor Gallus in ribniški kvartet Inles. Nastopilo je prek 200 pevcev in pevk. Zdrženim zborom sta dirigirali Bernarda Kogovšek in Mojca Intihar.

Prireditve je odpril Albin Kosmerl, predsednik KUD Ivana Vrtačnika, v otvoritvenem govoru pa se je dotuknil prepotrebne gradnje novega kulturnega doma, saj je od tega največ odvisno, kaj bo poslej z ljubiteljsko kulturo v Loškem Potoku. Dejal je, da kulturni dom, ki so ga zgradili pred 80 leti, že dolgo ni več uporaben. Na poslanstvo kulture, ki mora najti ustrezno mesto tudi v novi slovenski ustanovi, pa je svoje besede nazval tudi ribniški župan Franc Mihelič.

O gradnji novega kulturnega doma so govorili tudi na družabnem srečanju. Menili so, da bi lahko stal na mestu sedanega, ki pa bi ga morali podreti. Nekaj zamisli je že, bod pa potrebovali široš pomoč, če bodo hoteli kaj uresničiti.

FRANCE SMOLE RAZSTAVLJA

LJUBLJANA — Kočevski rojak France Smole, ki ga upokojenec živi v Ljubljani, je pa tudi zelo poletni ljubljanski slikar, in to še vedno kljub svojim enainosemdesetim letom, se je letos udeležil kar osem slikarskih ekspozicij. Izbor akvarel — v teh tehnik predvsem ustvarjal — nastalih na ekspozicijah, je minuli teden razstavljen v dvorani Republike uprave za zdravstveno varstvo, kjer se sicer vsako leto predstavlja s svojimi deli.

Kakih sedemsto jih pride na rešeto

Minister dr. Vencelj meni, da bo večina šolskih ravnateljev ostala tudi po uveljavitvi zakona o zavodih — Predvideno izobraževanje kandidatov

Zakon o zavodih, ki je vse bliže sprejetju (republiški poslanci so osmutek že obravnavali), bo prvi dokument, ki bo »spremenil« šole, dijaške domove in otroške vrte v zavode. Če bo ta bolj splošen, pa bo zato konkretni šolski zakon, ki bo urejal organiziranost in financiranje vzgoje in izobraževanja. Osnutek je že dobil zeleno luč za skupščinsko proceduro. Oba zakona se bosta vsebinsko dopolnjevala in podpirala drug drugega, tako da, zato je, ne bo moglo priti do nejasnosti.

Za šolo pa prehod na zavod pomenil, da bo tudi formalno-npravno izgubila lastnost organizacije, združenega dela, za ravnatelja pa, da ne bo več direktor, ampak samo pedagoški vodja šole, toda z drugačno odgovornostjo. En sistem bo v celoti zamenjan z drugim, zamenjava pa naj bi bila tako temeljita, da bi tudi mesta ravnateljev novo razpisali. O tem jasno in nedvoumno govoril 43. člen zakona o zavodih, ki izrecno pravi, da je treba novo imenovanje direktorjev zavodov opraviti v treh mesecih, v šolah pa do izteka pouka v šolskem letu.

Omenjeni člen zakona o zavodih je zelo vznemiril javnost, se posebej pa ravnateljev osnovnih in srednjih šol, če da se jih želi nova oblast na hitro odsteti, ker jim ne zaupa. Ali bo ta za mnoge sporni člen zakona ostal v sedanji rigorozni obliki ali ga bodo morebiti zamenjali z razumejščim in blažjim, je odvisno od tega, kako se bodo odločili poslanci.

Medtem je prišel v javnost podatek, ki pravi, da bo zakon o zavodih spravil na rešeto kar okoli 700 ravnateljev. Pri tem naj bi šlo za premotritev oziroma novo imenovanje 430 osnovnošolskih in 119 srednješolskih ravnateljev, blizu 80 ravnateljev vrtec, 70 ravnateljev tako imenovanih posebnih šol, nad 30 upravnikov dijaških in Studentskih domov

itd. Minister za šolstvo dr. Peter Vencelj pravi, da je prepričan, da bo kar veliko ravnateljev obdržalo sedanje položaje, obenem pa računa, da bodo razpsi prinesli precej novih imen. Kandidiral bo lahko vsak, ki se bo prijavil, končno besedilo pa bodo imeli občinski izvršni svet, ko bo šlo za imenovanje ravnateljev vrtec, osnovnih in nižjih glasbenih

• O tem, kdo naj bi ostal na rešetu in kdo ne, se zadnje čase veliko govorijo in sami ravnatelji so bržkone že pretehtali lastne možnosti za obstanek. Upajo, da se dobrem in poštenim ravnateljem ne bo zgodilo, da bi morali oditi, zlasti še, ker pripadnost strankam ne bi smela biti odločujoča pri imenovanju ravnateljev, marveč bi morala imeti prednost strokovna usposobljenost kandidatov. Tako se je ves čas tudi govorilo in zatrjevalo in mnogi verjamajo, da bo res tako. Menda je da zdaj samo enemu ravnatelju (v novomeški občini) strah pred izgubo ravnateljskega mesta ob ponovnem imenovanju zaukazal, naj spremeni barvo, pravovernost in zavetnike. Pravijo, da je bil še včeraj kuhan in pečen v parti, zdaj pa se najraje zadržuje blizu hiše, kjer je doma »ora et labora«.

Sol, ter republiška vlada, ki bo pristojna za imenovanje srednješolskih in vseh drugih ravnateljev, vključno z

I. Z.

Večer posavskih godbenikov

Na 7. srečanju na Senčem pet pihalnih orkestrsov

SENOVO — Srečanje posavskih godbenih orkestrov je tradicionalno in so v soboto, 8. decembra, priredili že

četrdeset, in sicer v Domu XIV. divizije v Novem. Izbranim programom so predstavili: Delavski pihalni orkester iz Svetiškega GD, ki jo vodi Franc Zušan, Gasilska godba na pihala iz Loča v Šentjurju, Šentjurški orkester, Gasilska godba na pihala iz Kapel pod takirko v Franciscu Arha in Pihalni orkester Vičenca v Krškem, ki ga vodi Drago Radič.

To je bil nastop res dobrih orkestrov, so svojo kvaliteto že potrdili na republiških tekmovanjih in se tudi visoko uvrstili, kar velja še posebej za senovske, krške in kapelske godbenike. Vsak nastopajočih se je predstavil s tremi klavbami, tako da se jih je v rednem programu zvrstilo petnajst. Tako imenovanega koračniškega programa, ki ga vsektorji gojijo zaigranje na prostem, skoraj skoroda ni bilo, pač pa so predstavile skladbe, ki jih bolj ali manj tudi drugi instrumentalni sestavi, omorni in simfonični orkestri itd.

Prav tako, prireditve je pomembno obnovila kulturno življenje tega rudarskega kraja, kot taka pa je tudi poplačala domačih organizatorjev, ki so to

rečanje pripravili skupaj z občinskim KO-ji iz Brežic, Krškega in Sevnice. I. Z.

• Slovenska skupščina je zadnje mesto, kjer bi bilo mogoče o slovenski kulturi relevantno razpravljati. (J. Zlobec)

pisma in odmevi

»Kdo jim bo
na koncu vrtal
po ustih?«

Odziv na zapis, objavljen
v DL 28. novembra

V zvezi s člankom »Kdo jim bo na koncu vrtal po ustih?« dajem naslednje pojasnilo: Tako kot večina zdravstvenih organizacij se tudi naša otepa z nemogočnimi finančnimi težavami. Na to smo želeli javnost opozoriti že s člankom, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 23. avgusta 1990 pod naslovom »Zdravstvo tako ne more preživeti«. Od takrat do danes se razmere niso bistveno izboljšale. Neglede na toko stanje skušamo storiti vse, da bi bili tudi na področju zdravstva postorjeno vsaj najnujnejše. Problem ni v tem, da ne bi mogli pridobiti ustreznih kadrov za opravljanje zdravstvene dejavnosti, ki bi bili glede na normative potrebi, pač pa v tem, da nimamo za to potrebnih sredstev. Sredstva nam odmerja Republiška uprava za zdravstveno varstvo Ljubljana preko območne enote v Novem mestu. Finančni je bil na problematiko pisno opozoren. Žal smo ostali brez odgovora. S pogodbijo o finančirjanju dejavnosti v letu 1990 je poselj omejen tudi obseg storitev, tako da smo dejansko nemočni. Če bo opravljena količina storitev večja od količine v pogodbi, jih bo financer povrnal, če bo pač imel razpoložljiva sredstva. Torej je rizik naš! O težki situaciji smo sicer obvestili tudi Izvršni svet Skupščine občine Trebnje, ki pa je skoraj brez moči, saj se sredstva zbirajo na ravni republike.

Klub naštetim težavam pa delajo štiri ambulante. V Zdravstvenem domu Trebnje dela zobra ambulanta I. v ponedeljek, torek in petek od 7. do 15. ure ter ob sredah in četrtekih od 11. do 19. ure. Tukajšnja zobra ambulanta II. dela ob ponedeljkih in torkih od 14. do 18. ure ter v sredo, četrtek in petek od 7. do 11. ure. Zobra Šolska ambulanta I. (v osnovni šoli v Trebnjem) dela ob ponedeljkih, sredah in petkih od 7. do 15. ter ob torkih in četrtekih od 11. do 19. ure. Zdravstvena postaja Mokronog dela ob ponedeljkih, sredah in petkih od 7. do 15. ter ob torkih in četrtekih od 11. do 19. ure. Od 3. januarja 1991 bo delala št. ambulanta zdravstvene postaje na Mirni, in sicer ob ponedeljkih in sredah od 11. do 19. ure ter ob torkih, četrtekih in petkih od 7. do 15. ure. Po posebnem razpisu dela po ena ambulanta tudi vsako soboto.

Glede »crne« prakse zobozdravnikov je bilo s strani naša organizacija rečenega že veliko. Žal mi ne moremo spomenovati države, da bi vsaj vzelka to, kar ji pripada.

ANA BILBIJA, dipl. prav., direktorica TOZD ZD Trebnje

- Bratomorna vojna v Jugoslaviji dokončno odpade. Nismo več brajte. (Minimax)

- Cerkev je politično pluralna. Krščanski družbeni nauk sodi med moralne nauke, ne pa politične teorije. (Stres)

- Kdor se v življenju znajde, živi bolje iz iznajditev. (V. S. Rus)

V soboto ustanovni zbor MKD

Mladi krščanski demokrati tudi v Novem mestu

Na pobudo Slovenskih krščanskih demokratov iz Novega mesta in ob pomoči mladih simpatizerjev krščanskih demokratov bo v soboto, 15. decembra, ob 18. uri v vijolični dvorani SOB Novo mesto (Novi trg 6) potekal ustanovni zbor Mladih krščanskih demokratov (MKD) za občino Novo mesto.

Morda ne bo odveč nekaj poudarkov iz programa MKD. S svojim pojmom v slovenskem (in tudi novomeškem) političnem prostoru želimo udejanjiti zavest lastne odgovornosti za prihodnost slovenske družbe. Ker smo prepričani, da vsi družbeni problemi segajo globoko v vsakega izmed nas, ne želimo in ne smemo delovati zgolj v okzem političnem smislu. Svoje družbeno delovanje opiramo na izvir krščanskega etosa, ki desetino, v celoti torej podpiramo in prejemamo program Slovenskih krščanskih demokratov (SKD), ena izmed naših nalog je prav gotovo biti predmislitev te stranke. Svoje moći pa bomo zastavili predvsem na tista področja, ki se posebej nanašajo na mlade. Tako se bomo zavzemali za polnost uresničitve človekovih osebnosti. Pri tem imamo v mislih spodbujanje družbenega delovanja mladih za prebujanje narodne in državljanske zavesti, podpiranje prizadevanj za človekovo prijaznost do okolja

J. KRAMAR

Zakaj
ločeno o
plebiscitu?

Dogovor strank Ribnici ne zavezuje?

V Ribnici je bil v petek razgovor o plebiscitu in sindikalnem pluralizmu, ki ga je organiziral Demos, na njem pa so sodelovali Jože Pučnik, Franc Miklavčič in Tone Frančar. V soboto so v okviru naših rednih srečanj pripravili razgovor za svoje člane prenoviteli, na njem pa je sodeloval tudi Miran Potrč.

Jože Pučnik se je v uvodnem negotovu omegel predvsem na Demosove razlage za plebiscit in se potem na željo razpravljalcev v dvorani posvetil predvsem ekonomskim posledicam odločitve za neodvisno državo Slovenijo. Miran Potrč se je trudil predstaviti odločitev za plebiscit kot nadaljevanje poti v samostojnosti. Pučnik je obdobje po plebiscitu prikazal kot pomembno prelomico na vseh področjih, za Potrč pa je pot k neodvisnosti dolgotrajnejši proces, katerega rezultate bodo volilci ocenjevali na prihodnjih volitvah. Oba pa pozvali prisotne k plebiscitnemu »za«. Na Demosovem shodu so razpravljali tudi o pogledih SKD na osnutek ustave in o potrebi po organiziranosti neodvisnih sindikatov na tem koncu Dolenjske, na srečanju SDP pa se o delovanju strankarskega poslanskega kluba in procesu sprejemanja odločitev v stranki. Na Demosovem shodu so sklenili še, da bodo organizirali poseben razgovor o sindikalnem gibanju, saj je bilo pravijo Ribičanje.

S. HAFNAR

Ob izjavi borcev dolenjske regije

Odgovor Marjanu Dvorniku, ki je v prejšnji številki Dolenjskega lista nanizal nekaj svojih opažanj s pričakovanjem, da bo dobil ustreerne osvetlitve

Spoštovani gospod predsednik! S temi vrsticami nimamo namena z vami polemizirati, ker se z mnogimi trditvami, ki ste jih navedli, strinjam, kar zadeva zlasti vsebino nove ustave. V graduvi, ki smo vam ga dostavili kot del javne razprave o osnutku ustave, smo ugotovili, da je osnutek ustavnega besedila skupaj z vsemi alternativami in pripombami iz javne razprave lahko primerna osnova za nadaljnjo obravnavo. Zato se nam v izjavi ni zdelo pomembno to še enkrat predstavljati oz. ponavljati.

Res je sicer, da vsaka ustavna ureditev odpira nove odnose, vprašanje pa je, ali so ti odnosi na dovolji demokratični ravni in v skladu s cilji, ki jih zasledujemo. Mi smo torej le zatrivali, da je treba tekst dopolniti, da bo na višji ravni demokratičnega razvoja.

Borce smo ugotovili, da takšen tekst, kot je bil objavljen, ne daje jamstev za boljšo prihodnost Slovenije in ga torej ne kaže sprejemati po hitrem postopku. Zato smo se v razpravo izvorno vključili in vam pripombe posredovali v pisni obliki kot del javne razprave. Večino naših pripombe je skupščina pod vašim vodstvom sprejela in posredovala republiški ustavni komisiji. Zato nas je zelo privzadala vaša trditev: »Spoštovani borce, barka se potaplja, zato je prepozno delati simpozij...«

Spoštovani predsednik, mi nismo priredili nikakršnega simpozija, ampak smo se odzvali pozivu legalno izvoljene oblasti, ki jo je v celoti priznavamo, naj občani dajo na ustavno besedilo svoje pripombe. Res pa je, da je bil obisk na javni razpravi o osnutku slovenske ustave, ki smo ga sklicali, izredno dobro obiskan (preko 300 udeležencev), v nasprotju z razpravami po krajevnih skupnostih (katerih so se udeležili tudi nekateri borce), kjer so ugotovili, da so bile zelo slabo obiskeane. Na našo javno razpravo smo povabili vse stranke, žal se predsednik Demosa zbrala niso udeležili. S tem smo borce in borke še enkrat dokazali, da smo zainteresirani za

usodo naših domovine Slovenije, za katero smo mnogi prelivali kri. Naj ugotovimo, da smo borce vse stroške za udeležbo na naši javni razpravi o ustavi (ne »simpoziju«!) poravnali iz svojih žepov, čeprav so bili navzoči delegati iz vseh krajov Dolenjske in Bele krajine.

Ker se je ob obravnavi ustave naenkrat in brez napovedi pojavil predlog Demosa iz izvedbi plebiscita, ki ga je nekaj prej predlagala socialistična stranka, a ga je Demos odločno zavrnjal, je bil to za nas neke vrste šok, še zlasti, ker smo tudi mi za samostojno Slovenijo in smo za dobro pripravljen plebiscit. Ampak, roko na srce, kako moreš zapraviti stranke in verjeti njenim dobrim namenom, če preko noči spremeni stališče, ne pove pa vzroka, zakaj je to storila? Vidite, gospod predsednik, to smo imenovali mahinacijo in prestiž pravakov in posameznikov, ki in menega nekoga (koga?) manipulirajo z ljudmi. Sem sudi tudi kvorum.

V tem sklopu bi radi dodali še to, da je organizacija Zvezne borcev nestranska in da vnaprej ne podpira nobene stranke, a tudi nobene ne zavrača. Ravnamo se in se bomo ravnali in zavzemali za programne in stališča, ki se nam bodo zdeli dobra, pa naj prihajajo od te ali otreke. Na naši izjavi nismo omenili ne ZK (oz. prenoviteljev) in ne socialistov, pa ste nam kljub temu kar dvakrat podtaknili ZK (avantgarda; vodilna idejna in politična sila). Med borce in borkami NOB so bili člani KP (ZK) v manjšini, velika večina pa je bila in je še danes vernih. Mi nismo in ne bomo nikoli delali razlik med nami. To je prislo do izraza tudi v pogovoru med republiškim vodstvom ZB in predstavniki slovenskih krščanskih demokratov. Verjemite nam, da nismo nazaj in ne žalujemo za starimi časi, ampak gledamo naprej in tudi mi želimo zanamcem lepo bodočnost. Zato smo izrekli tudi zaskrbljenost. Ne moremo se nameč strinjati s tem, da se hoče izenačiti boj za osvoboditev izpod tujega jarma z odkrito izdajo in kolaboracijo z okupator-

jem, kar se v zadnjem času počne. Naganđitri okupatorjevega pomagača z visokim položajem zato, ker je bil sodevavec okupatorja, je pač višek (vsaj utemeljitev bi lahko bila drugačna). Sicer pa, zakaj ob tej priložnosti ne bi še enkrat obudil besed svetovno znanega protifašističnega borcev Simona Wiesenthala, ko je komentiral naše sedanje razmere:

»Tisti, ki skratka oznanjajo omenjene teze o sodelovanju z okupatorjem, so stari, nestrenni ljudje. Če pa so med takšnimi tudi mlajši, pa pomeni, da ne poznajo zgodovine in da jim starejši niso povedali. Brez svojih pomagačev nacional-socializmu ne bi uspelo zavzeti polovice Evrope. Tudi kolaboracija s sovražnikom je seveda imela razne stopnje, v celoti pa jo je treba preganjati. Pri tem gre za čast lastnega naroda, da je treba sodelovanje s sovražnikom preganjati, pa bi morali vedeti že otroci, tudi zato, da se v bodočnosti prepreči, da se spet pojavi domobranec. Kolaboracija s sovražnikom je Rubikon.«

Mnenje smo, da so te besede dovoljni jasni. Če se kolaboracija in boj proti sovražniku izenačita, zakaj bi moralni ljudje izpostavljati življenje za domovino? Potem je boljša logika: če pride sovražnik, sodeluj z njim! Ko ga drugi preženejo, sodeluje z njimi itd. Pač obrača plič po vetrju.

Med ostalimi tudi pričakujete od borcev, da bodo pomagali in olajšali delo skupščinske komisije, ki zbirajo pričevanja in gradivo o pobojuh. Ob tem moramo ugotoviti, da za sodelovanje nismo dobili nobene ponudbe, pa tudi vprašani in povabljeni nismo bili v zvezi s programsko usmeritvijo komisije. Verjemite nam, da smo pripravljeni sodelovati pri uspešnem delu komisije, seveda kolikor to ne bi imelo namena opravljati kolaboracijo, ampak ugotoviti dejansko stanje, zagotoviti dolžno spoštovanje mrtvih in ne odpirati ali celo poglabljati stare rane. Pravite, da vam je nerazumljivo, da proces sprave vodi v razcep med ljudmi. Nam pa je to popolnoma razumljivo. Smo pač prizadeta in ranjena generacija in prave sprave v njej ne bo, če se bo nadaljevalo delo v eni smeri. Hvaležni bomo, če bo prišlo do resnične pomiritve.

Pa še nekaj besed o zunanjopolitični dejavnosti. Ne lastimo si, da smo veliki poznavalci zunanje politike, čeprav smo nekateri delali tudi na tem področju. Toda kolikor nam je znano, imamo v državi tuga diplomatska predstavninstva, preko katerih se organizirajo naši obiski v tujini. Tu (doma) se dogovori, o čem se bo razpravljalo, kdo bo deleženec sprejel itd. To je pač normalna pot vodenja zunanje politike. Hoja na slepo v tujino je »izlet« in njegov rezultat je julija. Ne oporekamo prizadevanju za osamosvojitev Slovenije in se v celoti strinjam z vami, da bo treba še več (tu se razlikujem) diplomatskih stikov in manj ali nič »izletov«. Mimo gre: to je ugotovil tudi predsednik skupščine Slovenije dr. Bučar pri povratku iz ZDA, ko je povedal, da so nam prejšnji obiski pri emigraciji več škodili.

In zdaj, roko na srce: kaj je bilo doseženo in kaj se je doseglo? Toda ljudje se tega niso posluževali v večini. Na tuju orat je šlo le šest udeležencev, vsi ostali so ostali na svojem. Posledica tega je bila, da so nekateri ostali brez pridelkov, ki jih je pobral novi »lastnik«. Do teh zapletov ne bi prišlo, če bi ljudje do končne razrešitve delali po starem. Vrnetev na staro stanje je možna, kljub regulaciji potokov Bučlen v Ribnik. O načinu bi se pač moralni pogovarjati z ljudmi.

V članku pišejo dalje, da se je število parcel zmanjšalo za polovico, česar ne verjamemo, pa to tudi ni tako važno. Vemo pa tudi to, da se parcele nad 1 ha, in to v bližini ohišnic, delite in drobile na tri in več delov oziroma parcel. Udeleženci so se proti takemu početju sproti pritoževali. Že takrat so izvajalci lahko opazili vso stisko vaščanov, ki se z novo razdelitvijo zemlje nikakor niso

mogli spriznjiti. Na podlagi vsega navedenega je bilo napisano »protestno pismo 69 občanov« svojemu predsedniku.

Danes vsi vemo, da tovrstni posegi v določenih predelih niso le nepotrebitni, ampak tudi izredno škodljivi. Porušeno je prastaro stanje, porušeno je ravnateljevje v naravi. Na to se kajpak ne ozirajo goreči pobudniki za »napredek kmetstva«.

Vas Bukošek je ena redkih vasi na našem območju, ki ima na razmeroma veliki površini malo kmetij. Domačije so obdane z obdelovalno zemljo, z dvorišča gre vsak kmet delat na svojo zemljo. Seveda pa ima vsak še kako parcelo drugod. Zaradi takega položaja kmetij je bilo tako pospešili ves postopek, ne glede na to, da je to bilo protizakonito. Toda ljudje se tega niso posluževali v večini. Na tuju orat je šlo le šest udeležencev, vsi ostali so ostali na svojem. Posledica tega je bila, da so nekateri ostali brez pridelkov, ki jih je pobral novi »lastnik«. Do teh zapletov ne bi prišlo, če bi ljudje do končne razrešitve delali po starem. Vrnetev na staro stanje je možna, kljub regulaciji potokov Bučlen v Ribnik. O načinu bi se pač moralni pogovarjati z ljudmi.

In zdaj, roko na srce: kaj je bilo doseženo s to operacijo v Bukošku, ali kaj več kot nesmotreno zapravljanje velikega denarja in, kar je še posebej bridko, skreganje vaščanov med sabo, nezadovoljstvo večine udeležencev, ki se s tem ne morejo spriznjiti. Kakšna škoda, velika škoda, ki pa je pobudniki vsega tega gotovo ne bodo trpeli.

69 podpisnikov protestnega pisma

HRUP PRED HIŠO

Dvaindvajsetega novembra ob 19.30 sem zunaj zaslišala neobičajen hrup za ta čas. Nato sem odprla okno in videla pred hišo milični avto in dva miličnika. Eden izmed njiju me je obšteljil v dež, naj zaprem okno, češ, tukaj ni gledališče. Ker se nisem takoj umaknila, kot je zahteval, je reklo: »Umakni se z okna, če ne, prideš gor in te počim.« Lahko to reče ženski, toda tisti trenutek je imel pred seboj moč.

nejšega moškega, ki ga takrat ni počil. Iz istih ust je bilo tudi rečeno, da v tej hiši stanujejo sami bedaki in da jo je treba porušiti. — Najprej naj tako hišo zgradi, potem bo videl, kako se ruši.

Lahko pričakujem, da se mi bo to pisanje maščevalo. Opravljaju se ostalim sodelavcem te službe, ki svojo delo opravljajo dostojno in primerno. Če bi poznala imeni teh dveh, bi ju tudi napisala.

R. C.
Semič 1

PRIMORCI NA DOLENJSKO — Primorske novice vsako leto presenečajo svoje bralce z izletom v neznanu. Minul soboto so sto svojih naro

Telefon Zate

Prisluhnejo v stiski

Vsaka družba vzpostavlja instrumente za preprečevanje negativnih posledic lastnega delovanja, vendar izkušnje kažejo, da ti instrumenti velikokrat ne funkcioniраjo dobro. Ustanove na določenih področjih težje delujejo ali pa ne morejo posvečati dovolj pozornosti nekaterim specifičnim problemom posameznikov — še posebej problemom žensk, družine, otrok, mladih itd. V tem praznem prostoru skušamo kot prostovoljna asociacija, ki so jo sicer ustanovile ženske, njeni člani pa so moški in ženske, ponuditi pomoč ljudem, ki jo potrebujejo. Ena izmed naših osnovnih aktivnosti je delo na telefonu Zate — zaupam telefonu. Telefon je odprti od 21. marca letos in do danes smo se telefonski svetovalcem soočili z okoli 800 klicatelji, katerim smo ob njihovih težavah prisluhnili v času, ko nikogar ni, kateri radi pravimo. Vse delo pri telefonu je popolnoma prostovoljno in brezplačno.

Izhajajoči iz izkušenj pri telefonu, ugotavljamo, da se nešteto ljudi, predvsem mladih, otrok, žensk, staršev in drugih, ne znajde pri reševanju svojih problemov, ker nimajo najosnovnejših informacij. Kam naj se obrnejo, katero številko naj zavrtijo, kdo s nečim ukvarja, kdo jim lahko pomaga, če so osamljeni ali če želijo s kom deliti veselje, kam, ko je zasvojenost že prehuda, kje dobiti informacije o spolnih odnosih, kam v prostem času, kje bomo našli ljudi enakih želja, kam naj se obrnejo starši, ki se ne znajde pri vzgoji — vse to so lahko nemalokrat vprašanja, na katera ne odgovor. Odgovore in napotila do njih želim zbrati v priročni brošurici »Kam? — kdo? — kdaj?«. To naj bi bil mini vodnik skozi življenje. Nastal pa bo zelo težko brez sodelovanja številnih ljudi, zato bomo veseli vaši sporočili o vaši dejavnosti in tistega, kar bi želeli povedati morebitnemu bodočemu klicatelju. Če se zanimate za zamisel in če imate dodatne predloge v zvezi z njo, lahko poklicete na telefon Zate, na Številko (061) 323-353, in to od 16. do 21. ure. Sedež telefona je v Ljubljani, na Miklošičevi 16 (v prostorih Zvezne prijateljev mladine).

ALENKA SEDEŽ, predsednica Asociacije žensk

ŠE ZBIRAJO ZA POPLAVLJENCE

ČRNOMELJ — Črnomaljska poobravnica Slovenske kmečke zveze je po občini evidentirala vse tiste, ki so pravljivali darovati svoje kmetijske pridelke na od poplav ogroženo območje. Doslej so zbrali prijave za 1.850 kg pšenice, 500 kg krompirja in 300 kg koruze, najbolje pa so se odrezali darovalci iz Gribelj in Dragatuša. Ti pridelki so sedaj sicer še pri kmetih, preden pa jih bodo odpeljali ogroženim, bodo pravljivo obvestili darovalce, da bodo živeli v poplavljenu določeno zbirno mesto, sicer pa na sedežu Demosa v Črnomlju vedno zbirajo prijave morebitnih darovalcev kmetijskih pridelkov.

R. MAJER

Ljubljansko pismo

Mi v očeh tujine

Markoviću se zatika

LJUBLJANA — Prebiranje tiska priča, da je za svet Jugoslavija še vedno epruveta, v kateri poteka eksperiment, iz katerega lahko nastane model za reševanje večine svetovnih problemov. Hkrati pa je — po oceni tujih opazovalcev — Jugoslavija tudi država, v kateri se lahko zgodi Libanon. Dokler bo težila k ideji izključno nacionalnih razlogov, lahk na njenih (naših) tleh tudi čez noč steče.

Bolj kot za politične se tuji poslovni svet zanima, za naše gospodarske razmere. Tako naj bi Ante Marković po mnenju večine zahodnih upnikov izvedel pravi ekonomski čudež, saj je vsega šestih mesecih inflacijo od 2.500 odstotkov spravil skoraj na nič in tako rešil Jugoslavijo pred bankrotom.

Toda vsi doseženi uspehi so, kocenjujejo zdaj, le začasni. Inflacija ponovno narašča, nezaposlenost se povečuje, številni naši poslovnezi pa se že pritožujejo, da je šel Marković s svojimi reformami predaleč.

Zahodni investitorji se Jugoslaviji izogibajo predvsem zaradi etničnih in političnih napetosti. Ante Marković bolj kot vse drugo potrebuje socialno stabilnost, da bi utrdil reforme. Nameraval je oziviti gospodarstvo tako, da bi ukinil razpisne subvencije — ugotavljajo tudi opazovalci naših dogajanj — vendar se mu nekateri njegovi kritiki v Jugoslaviji že postavljajo po robu.

VINKO BLATNIK

Še o nekaterih ulicah v Ribnici

Spet predlog, da bi dostojno počastili jezikoslovca Stanislava Škrabca

Ribnica je ob 900-letnici (1982) še posebno dostojno počastila tri svoje znamenite rojake: svetovno znanega renesančnega glasbenika Jakoba Petelin-Gallusa, našega največjega jezikoslovca slovenca 19. stoletja Stanislava Škrabca in slovečega literarnega ter kulturnega zgodovinarja dr. Ivana Prijatela. V tamkajšnjem Park kulturnikov so namreč postavili na betonskih stebrih njihove portrete. Gallusa je Ribnica počastila že v bivši Jugoslaviji tudi z ulico, dr. Prijatela pred nekaj leti, Škrabc pa še ni dobil ulice. Ker jo ima v vseh mestih, kjer je deloval (v Novem mestu, Ljubljani, Novi Gorici), se vsakdo, ki količka pozna Škrabcev delež pri oblikovanju slovenskega knjižnega jezika in pravorečja ter znanstvene slovenistike, ob tem ribniškem početju ustavi. Gotovo se je ob tem hvalevredno zamisli tudi zdajšnji predsednik ribniške občinske skupščine Franc Mihelič.

Pred nekaj tedni smo namreč brali v Dolenjskem listu (odslej: DL) njegovo utemeljeno sodbo, da je Ribnica doslej premalo storila za Gallusa in Škrabca, ter da bo skušala to popraviti. O tem, da bo Ribnica še kaj več storila za Gallusa prihodnje leto ob 400-letnici njegove smrti (umrl 1591 v Pragi), ne dvomim glede na dokaj razvito glasbeno kulturno (glasbeni šola, znani moški pevski zbor, že kar slovit ženski nonet Vitra idr.), skepičen pa sem do ribniškega zadodčenja jezikoslovca Škrabca, ker je že več prizadevanje spodeljeno. L. 1976 se je pisno obrnila na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti (odslej: SAZU) univ. prof. dr. Jože Toporišič in kot Ribničan pregodaj umrli ter mnogo obetači dr. Jakob Rigler, dopisni član SAZU, s prošno, naj posreduje, da bi dobil jezikoslovec Škrabc v Ribnici ulico in bi obnovili roj. hišo v Hrvati. SAZU je poslala ribniški Kulturni skupnosti ustren dopis s podpisom sedanega predsednika SAZU-ja Josipa Vidmarja, a je romal v koš za smeti.

Pridni trgači

Izlet društva invalidov

Tudi jesenski izleti so lepi, zatrjujejo člani društva invalidov občine Trebnje, ki so sli v začetku novembra na Primorsko. Izlet so pripravili s pomočjo trebarske turistične agencije Kristof.

Potovanje je bilo zelo lepo. Na začetku sta nas pozdravila predsednik Marko Kocjan in Stanko Rečnik, ki sta izlet organizirala. Vodilka Vladka nas je prijavljeno seznanjala s kraji, ki smo jih obiskali. Po prvem postanku v Novi Gorici smo imeli kosilo na turistični kmetiji v vitovljah. Pred leti smo bili pri tem gospodarju na trgovini in zdaj nas je takoj spoznal na nos polvalih, da tako pridnih trgačev še ni imel. Zavrteli smo se ob zvoki harmonike naših dveh sopotnikov, poskusili pa smo tudi vino v gospodarjevi kleti. Izlet je bil zelo prijeten, čravno brez posebnega zaključka. Hoteli smo namreč pokusili kraški teran, a so bile gostilne polne. Za lepi izlet se zahvaljujemo predsedniku Marku Kocjanu, Stanku Rečniku, vodilki in predvsem šefu, ki nas je tako lepo vozil.

Želimo mu še veliko lepih potovanj. R. MAJER

Sodijo, da so njegove reforme preostre.

Zaradi takšnih in za nas še bolj neugodnih ocen naših razmer nas je začela tujina opozavati z vse večjim nezaupanjem, materialna pomoč, ki jo namenju Jugoslaviji, pa postaja vse bolj negotova. MMF se je že odločil, da Jugoslaviji ne bo izplačal drugega in tretjega obroka posojila, ki ga je naša država dobila po posebnem sporazu.

Gospodarski program zvezne vlade v celoti je za tujino še vedno dober in uredljiv, slabo da je planirana le tekoča gospodarska politika. Pomoč nam je odklonil tudi Pariski klub, ki ga je Jugoslavija prosila za odlog vračila 600 milijonov dolarjev dolgov. Svojo prošno je vladar sicer podkrepila s splošnimi gospodarskimi težavami doma in v tujini, vendar Klub tega ni upošteval. Zapletlo se je tudi pri tujih investitorjih. Potem ko je že kazalo, da bo tujenar s spremembami zakonodaje začel hitreje pritekati, do danes ni praktično še nikakršnih rezultatov.

Vzroki za takšno zadržanost so bolj politične kot gospodarske narave.

Vse to pa priča, da se je zaupanje poslovne tujine na našo državo zadane čase močno zmanjšalo, zato tudi nismo objavljene finančne pomoči. Glavne razloge za to je treba iskati v jugoslovenskih političnih razmerah in naših hajduških značilnostih reševanja mednarodnih in še drugih političnih napetosti. Prav te hajduške manire vežje roke tudi zvezni in republiški vladam.

In tako zaradi naših domačih razprtij (nima škode) le celota, marveč vsi njeni deli. Ta naš organikal eksperiment »jugosložja« je (bo) morda kdaj res poučen za svet, za nas, ki ne živimo od politike, marveč od kraha, pa postaja vse težje breme.

VINKO BLATNIK

Dne 6. 10. 1988 je bila 70-letnica Škrabceve smrti. Nanjo sem opozoril v DL (1987, št. 44, str. 8) s prošnjo, naj ob tej priložnosti oskrbi ribniška občina jezikoslovca ulico. Za posredovanje sem prosil tudi predsednika SAZU-ja akad. dr. Janeza Milčinskega. Ta mi je 5. 7. 1988 pisno sporočil, da je predsedstvo SAZU-ma maj 1988 soglasno sklenilo priporočiti ribniški občini, naj Škrabc počasti z ulico. Pravi, da se zadeva ugodno razvija, kar je sporočil tudi dr. Alojziju Šuštarju, ki je bil torej tudi interviral. Tudi iz te moke ni bilo kruha. Dvakratna ignoranca priporočil SAZU-ja kot najvišje slovenske ustanove, zadolžene za napredek slovenske znanosti in umetnosti, seveda tedanjim ribniškim občinskim veljakom ni v čast.

Demosov predlog o preimenovanju ribniškega Trga Veljka Vlahoviča v Trg Stanislava Škrabca »še ni dobil dovolj podpore. Zbor stanovcev tega trga namreč ni bil sklepčen, prisotni pa so tudi menili, da trenutno ni potreba po preimenovanju tega naselja ...« Iz naslova sklepam, da predlog ni dobil potrebega števila glasov stanovcev tega naselja. Ne glede na to pa se sprejemajo, da v Ribnici namesto občinske skupščine odločajo stanovci določenega naselja, če seveda občina tega ni izrecno naročila.

Ko bi nadvise skromni jezikoslovec Škrabc to poslušal ali bral, bi se verjetno nasmehnil in kot klasič dejal: »Da, da, nemo prophet in patria!« Ne razburjajte se torej in se ne preprijejte!

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Opozicija je očitno takoj odgovorila,

ker je v isti številki DL na str. 8 krajše poročilo pod naslovom »Trg še po starem« pod katerim je podpisano »M. G.« (Milan Glavonjič), ker je rečeno, da

Demosov predlog o preimenovanju ribniškega Trga Veljka Vlahoviča v Trg Stanislava Škrabca »še ni dobil dovolj podpore. Zbor stanovcev tega trga namreč ni bil sklepčen, prisotni pa so tudi menili, da trenutno ni potreba po preimenovanju tega naselja ...« Iz naslova sklepam, da predlog ni dobil potrebega števila glasov stanovcev tega naselja. Ne glede na to pa se sprejemajo, da v Ribnici namesto občinske skupščine odločajo stanovci določenega naselja, če seveda občina tega ni izrecno naročila.

Ko bi nadvise skromni jezikoslovec Škrabc to poslušal ali bral, bi se verjetno nasmehnil in kot klasič dejal: »Da, da, nemo prophet in patria!« Ne razburjajte se torej in se ne preprijejte!

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

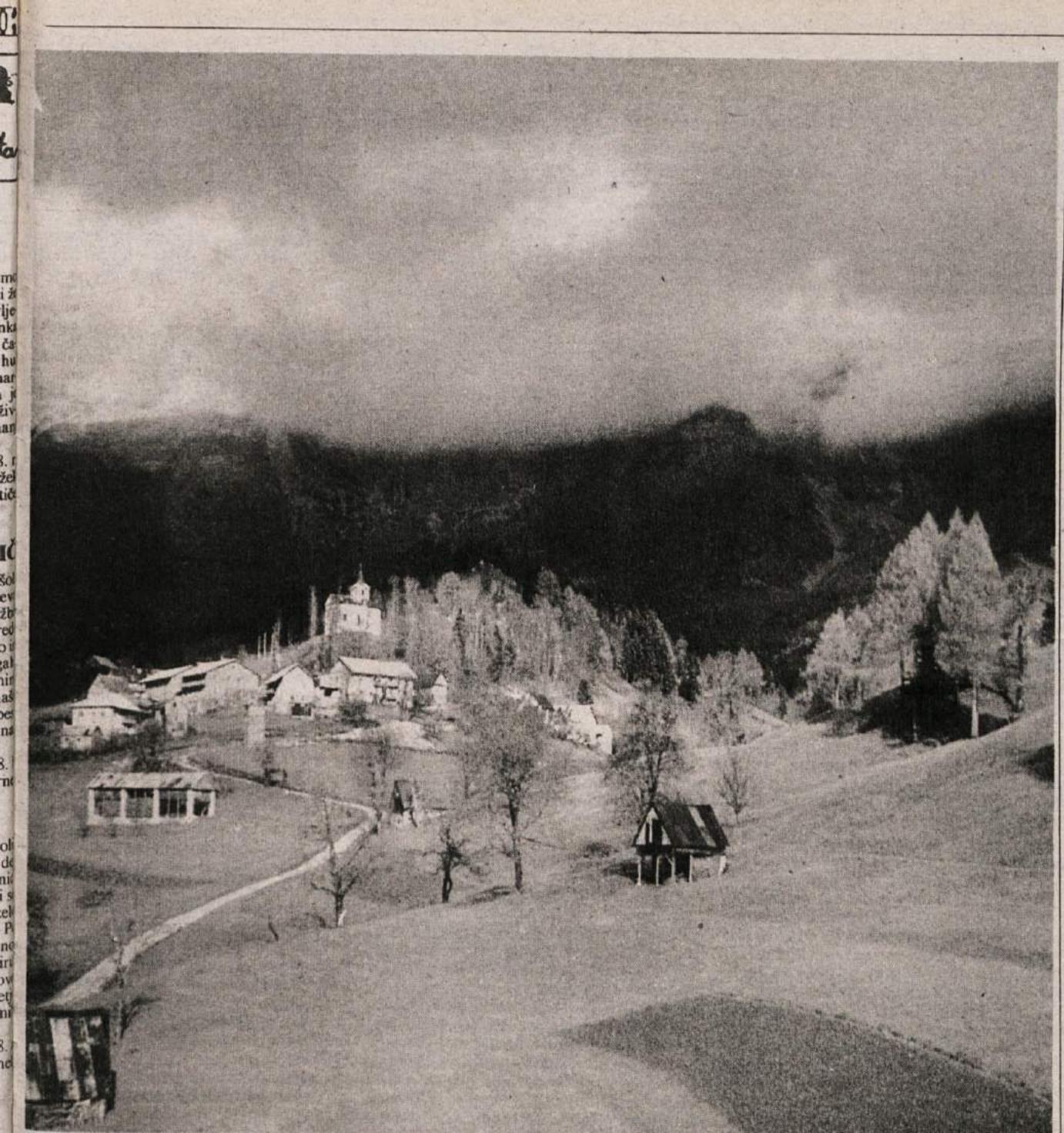
Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redkodaj videla.

Zato predlagam, da se pojmenuje po Škrabcu pot od glavne ceste (bivše Mlakarjeve hiše) do njegove rojstne hiše v Hrvati. Če v sedanjih težkih razmerah ni sredstev, pa ta pot le do kapele pred Hrvatočem. Po tej poti je namreč Škrabc tri leta (1852—54) hodil v ribniško ljudsko šolo in po njej brusil pete vsej o počitnicah kot dijak ljubljanske gimnazije (1855—63), kasneje pa ga je Hrvatoč le redk

Smo rod, ki bo udejanil slovenske sanje?

»Č

Ce pa bi se slovenski narod odločil, da ne želi, da bi Slovenija postala neodvisna in samostojna država, pomeni, da ne želi o svoji sedanjosti in o svoji bodočnosti odločati sam in da to temeljno pravico do samoodločbe sedaj zavrača. Pomenilo bi tudi, da bo ostal v federaciji, kjer bo večina odločila o njegovih usodah in kjer bodo drugi tudi v njegovem imenu s preglasovanjem odločali o ključnih vprašanjih življenja in dela Slovenije. Pomenilo pa bi tudi, da je zamudil ali se odrekel enkratni zgodovinski priložnosti, o kateri so sanjali, zato delali in se žrtvovali številni rodovi.«

Zgornej pomenljive besede so zapisane v gradivu »Osamosvajanje Slovenije«, ki ga je minuli teden javnosti predstavila slovenska vlada. V treh sklopih sta obdelani pomen in namen plebiscita, vidiki osamosvajanja, in sicer gospodarski, mednarodni, varnostni, manjšinski in vidiki družbenih dejavnosti, v tretjem sklopu pa vladu predstavlja naloge, ki nas čakajo po plebiscitu. Gradivo je za Dolenjski list povezlo in priredil novinar Marjan Bauer, našlov in mednaslovni so redakcijski.

V KAKŠNI DRŽAVI ŽELIMO ŽIVETI?

Spošto ljudsko glasovanje-plebiscit je dejans, s katerim se bo slovenski narod oziroma ljudstvo Slovenije, uresničujejoč pravico da

moodločbe, odločilo -prvič v svoji zgodovini o tem, v kakšni državi želi živeti. Volivci bodo odgovorili na vprašanje, ali naj Republika Slovenija postane neodvisna in samostojna država. To pomeni, da se bodo odločili, ali žele živeti v samostojni in suvereni, neodvisni slovenski državi, kjer bo narod sam odločil in določil vse bistvene živiljenjske in delovne razmere ter bo v pravico do samoodločbe sedaj zavrača. Pomenilo bi tudi, da bo ostal v federaciji, kjer bo večina odločila o njegovih usodah in kjer bodo drugi tudi v njegovem imenu s preglasovanjem odločali o ključnih vprašanjih življenja in dela Slovenije. Pomenilo pa bi tudi, da je zamudil ali se odrekel enkratni zgodovinski priložnosti, o kateri so sanjali, zato delali in se žrtvovali številni rodovi.«

Če bo rezultat plebiscita za samostojno, suvereno in neodvisno slovensko državo pozitiven, potem bo Republika Slovenija kot samostojna država ponovno prevzela tudi tiste pristnosti, ki jih je na podlagi sporazuma republik in pokrajij po ustavu SFRJ urednjevala na zvezni ravni. Republika Slovenija ne bo več del federacije, temveč samostojna in suverena država, mednarodnopravni subjekti, ki ni v se stavi jugoslovenske federacije in ki sam odloča, ali in kako se bo povezoval z drugimi državami. Po osamosvojitvi Republike Slovenije so tri možnosti: razveza od drugih jugoslovenskih republik (preneganje federacije naj bi bilo spoznamo), izločitev oziroma odcepitev Slovenije od Jugoslavije, kar bi bilo enostransko dejavnje, tretja možnost pa je konfederalna pogodba, ki bi jo sklenile samostojne in suverene države-republike.

Ko vlada govori o posameznih vidikih slovenskega osamosvajanja, načelno ugotavlja, da sedanji jugoslovenski institucionalni okvir Slovenije ne dopušča samostojnega ukrepanja, ko gre za živiljenjske interese slovenskega gospodarstva. Jugoslavija je tako heterogena, da je bilo leta 1988 razmerje v družbenem proizvodu na prebivalca med Slovenijo in Kosovom 7,5:1, med Slovenijo in Makedonijo pa 3,2:1. Slovenija je 40 let sistematično pomagala manj razvitetim, samo v zadnjih devedjetih letih je neposredno prispevala v sklad za nerazvite okoli 900 milijonov dolarjev, vendar se razlike v stopnji razvosti niso bistveno zmanjšale, manjši pa je razkorak v kakovosti življenja. V prihodnje lahko pričakujemo trajne pritiske za preraždelitev družbenega proizvoda ne samo bolj k manj razvitetim, ampak tudi v korist tistih, ki imajo večji politični vpliv na sprejemanje ukrepov ekonomike politike. Nevelična gospodarska politika na zvezni ravni je utvartva. Nobenega razloga ni, da bi moral Slovenija plačevati da več ostankom realsocialistične politike v nekaterih delih Jugoslavije. Slovenija kljub more-

bitni dobrji volji ne more preprečiti propadanja jugoslovenskega gospodarstva.

EVROPA JE PREŽIVETJE

Vključenost Slovenije v Evropo je vprašanje, njenega gospodarskega in razvojnega preživetja. Slovensko gospodarstvo je že močno usmerjeno v evropski gospodarski prostor, dve tretjini menjave Slovenije svetom odpadeta na države Evropske skupnosti in EFTIC. To je več kot delež nekaterih manjših članic ES. Za Slovenijo je nesprejemljivo, da je Jugoslavija zamudila zgodovinsko priložnost, da se kot prva med socialističnimi državami vključi v evropski prostor, ter da je na dnu lestevec držav, ki čakajo na vstop v Evropo. Slovenska vlada meni, da zaradi notranjopolitičnih razmer, zlasti na Kosovu, Jugoslaviji v bližnji prihodnosti ni mesta v

evropskih integracijah. Za razliko od Jugoslavije Slovenija že izpoljuje vse pogoje za polnopravno članstvo v Svetu Evrope in upa, da po demokratičnem dogovoru vseh jugoslovenskih republik ne bo več zadržkov, da Svet Evrope povabi Slovenijo, da se mu pridruži kot enakopravna članica.

Gospodarstvo je gotovo eden najpomembnejših vidikov osamosvajanja Slovenije. Vlade, da je slovensko gospodarstvo v globoki krizi. Prihodnja leta bodo ne glede na odločitev leta odrekanja, večje brezposelnosti, padanja storilnosti in krize. Osamosvojitev bi omogočila hitrejšo vzpostavitev normalnega gospodarskega sistema, samostojno, Sloveniji ustrezno gospodarsko politiko, normalne kapitalne tokove s svetom, boljšo izrablo geografskega položaja, učinkovitejše izkorisčanje razvojnih možnosti, pospešeno prilagajanje evropskim gospodarskim normam, odpadli pa bi tudi stroški za vzdrževanje drage zvezne države. V Jugoslaviji ni mogoče izkoristiti nobenih od naštih prednosti. Osamosvojitev seveda ne izključuje nekajtegona odrekanja in določenih tveganj, vendar se bosta sprostila tudi velika energija in ustvarjalnost.

OSAMOSVOJITEV IN TVEGANJA

Med tveganja, ki jih prinaša osamosvojitev, vlada šteje mogočo tujo blokado finančnih tokov zaradi skupnih jugoslovenskih dolgov, izgubo jugoslovenskega trga in zunanjetrgovinskih vezi, ki delujejo preko zveznih institucij, lahko smo ob svoje premoženje v drugih delih države, zaradi zmanjšanja trga se utegne zmanjšati zanimanje tujih vlagateljev, Svetovna banka, Mednarodni monetarni sklad, GATT in še nekatere druge mednarodne ustanove lahko Slovenijo ignorirajo, ne nazadnje pa postavitev lastnega gospodarskega sistema ustvari na ravn počeni.

Računati je treba tudi na prekinitev gospodarskih tokov z Jugoslavijo. Slovensko gospodarstvo je po podatkih SDK v prvih devetih letih mesečnih prodalo v drugih republikah nekaj več kot 32 odstotkov prodaj na domačem trgu, naši nakupi pa so bili četrtna vseh domačih nabav. Najbolj smo vezani na Hrvaško (15,9 odstotka prodaj, 13 odstotkov nabav) in Srbijo (9,4 odstotka prodaj in 7,7 odstotka nabav). Če bi ravnali razumno, se prodaja v druge republike nikakor ne more popolnoma ustaviti. Vendar so izračunane tudi posledice 100 in 50 odstotnega izpada prodaje: v prvem primeru bi se slovenska proizvodnja zmanjšala za 37 odstotkov, v drugem pa za 19. Druge republike bi lahko uvedle tudi carine. Pri 50-odstotni carinski stopnji bi se naša proizvodnja zmanjšala za 19, pri 10-odstotni pa za 4 odstotke. Najbolj prizadete bili boste kemična in papirna industrija, tekstilna industrija, črna metalurgija in predelava kovin. Težave, ki bi nastale zaradi prekinitev dobav iz Jugoslavije, bi premostili z uvozom, v prvem trenutku pa bi si pomagali z intervencijami iz tržnih rezerv, razen pri naftnih derivativih, ki bi jih morali uvoziti. Slovenska podjetja opravljajo velik del zunanjetrgovinske menjave za podjetje iz drugih republik. Zaradi pretegnih poslovnih vezi bi se izvoz Slovenije zmanjšal za 15 odstotkov, kar je 600 milijonov dolarjev, uvoz pa za 7 odstotkov ali 280 milijonov dolarjev. Če bi postali trgi v drugih republikah tudi trgi, bi morala Slovenija povečati izvoz za 80 odstotkov, od sedanjih štirih na 7 milijard dolarjev, vsaj polovico dosedanjih dobav iz drugih republik pa bi morali po mnenju slovenske vlade nadomestiti z uvozom z zahodnih trgov. Uvoz bi se povečal za 100 odstotkov, od

štirih na 8 milijard dolarjev. Slovenija ima večje možnosti za povečanje izvoza kot druge republike, res pa je tudi, da bi se zaradi manjšega trga zmanjšal tudi interes tujcev na posameznih področjih gospodarskega sodelovanja.

PREDRAGA FEDERACIJA

Posebno poglavje je cena financiranja federacije in prevzem njenih storitev. Slovenska vlada je zapisala, da bodo odlivi fiskalne narave za federacijo in druge republike leta znašali 20,7 milijarde dinarjev ali 11 odstotkov očiščenega družbenega proizvoda Slovenije, priliv iz zvezne države pa naj bi bil 4,7 milijarde dinarjev ali 2,5 odstotka očiščenega družbenega proizvoda. Če bi Republika Slovenija v celoti izpolnjevala svoje obveznosti do zveznega proračuna in skladu za nerazvite, bi bil neto odliv še večji približno 17,5 milijarde dinarjev.

Slovenija bi za izvajanje funkcij, ki jih zdaj zavajajo opravlja federacija, porabila od 9,5 do 14,1 milijarde dinarjev. Dodati je treba zagonske stroške, povezane z uvedbo lastnega denara in prevzemnimi jamstvi federacije in NBJ za devizne in hranilne vloge občanov. Glede dolgov slovenske vlade ugotavlja, da ima naša republika zaradi nizke stopnje zadolženosti in deleža v skupnem dolgu Jugoslavije v primerjavi z drugimi republikami in pokrajinama bistveno prednost. Delež slovenskega dolga v skupnem konvertibilnem dolgu Jugoslavije je bil lani okoli 10 odstotkov. To je glede na ustvarjeni družbeni proizvod v devizni priliv iz izvoza manj kot drugod v Jugoslaviji. Slovensko gospodarstvo je z devizami od izvoza blaga in storitev sposobno tekoče poravnati vse obveznosti do tujine, saj se je dolg v zadnjih letih sukal med 8 in 12 odstotki ustvarjenega deviznega priliva.

Eden od bistvenih elementov mednarodnega priznanja je tudi pozitiven izid plebiscita, ugotavlja vlada, ko obravnava mednarodne vidike osamosvojitev, čeprav bo priznanje samostojnosti odvisno predvsem od tega, koliko bo nadzorstvo slovenskega ozemlja dejansko v rokah slovenskih oblasti. Ne glede na zagotovila posameznih držav, da so pripravljene priznati samostojno slovensko državo, bo polno in vsesransko priznanje daljši proces, ne sprememb zač noč.

V prehodnem obdobju je mogoče pričakovati nadaljevanje vzporednih stikov Slovenije in Jugoslavije s tujino, predvsem tistimi, ki so potrebni zaradi urejanja skupnih zadev in nemotenega življenja na tem prostoru. Po zagotovitvi vlade so državne meje z Avstrijo, Italijo in Madžarsko določene z mednarodnimi pogodbami, manj osamosvojitev Republike Slovenije ne vpliva. Vprašljiva ni tudi meja med Slovenijo in Hrvaško, ta ni določena le na morju, kar pa se lahko stori s pogodbo po mednarodnem pomorskom pravu.

O MEDNARODNIH POGODBAH

Slovenija bo tudi po osamosvojiti izpolnila vse mednarodne pogodbe, ki jih je podpisala Jugoslavija in se nanašajo samo na Slovenijo. Gre predvsem za pogodbe o obmejnem prometu, premoženskopravna vprašanja, služnosti in druge teritorialne režime (Videmski Goriški in Tržaški sporazum z Italijo, sporazum o predoru skozi Karavanke z Avstrijo, mednarodne pogodbe o nemotenem poteku prometa čez Slovenijo itd.).

Slovenski izvršni svet proučuje in evidentira tudi druge mednarodne pogodbe, ki jih je sklenila Jugoslavija. Upoštevajo mednarodno pravno (Nadaljevanje na 12. strani)

Kongres treh Slovenij

Po nekaterih izračunih živi kar tretjina slovenskega naroda zunaj meja matične domovine. V izgubljenem milijon Slovencev moramo najprej pristeti zamejske rojake na avstrijskem Koroškem, na Tržaškem, Goriškem, v Benečiji in Reziji ter v Porabju, ki že stoteča žive kot avtohtono ljudstvo na ozemlju drugih držav. Preizkušen so v borbi za obstoj, žal pa je videti, da na lastnih tleh počasi in nezadržno odmirajo kot Slovenci.

Lep del svetovnega milijona predstavljajo izseljenici, ki jih je stoteča dolgo v obdobju pred obema vojnami gnalo v svet domača revščina, upanje na bel kos kraha ali jih je kot blodne ahasverje gnalo notranje nezadoljivošč in seboj ali spor z drugimi. Mnogi so izginili v ameriškem topilnem loncu, se izgubili med drugimi narodi, četudi so dolgo in z veliko prizadovnostjo vtrajali pri slovenstvu. Pri mnogih pa je ostalo duhovna dediščina slovenstva živa in se še počutijo Slovence, četudi jim slovenščina ne gre več z jeziku. »Politični« del izseljenke Slovenije predstavljajo Slovenci, ki jih je v svet odplaknila zadnja vojna, bratomorna razklanonost naroda, ki je krvavo in globoko segla v narodovo telo in ga za dolga desetletja razkosala. V Južni Ameriki si je del te emigracije ustvaril močno narodno enklavo in ostali so Slovenci. K po svetu razprtjenemu narodnemu telesu moramo pristeti še naše tako imenovane zdome, ki jih je na tuju odnesel povojni ekonomski izseljenški val.

Domovina, matična Slovenija ni bila do vseh svojih simov in hčera v svetu enako dobra mati. Do nekaterih je bila še kar prijazna in trudila se že zanje, kolikor se je sploh mogla in smela, nekaterih je gledala bolj postrani in jih je raje ostevala ter jim delila nauke, kaj in kako, nekaterih svojih otrok pa ni hotela niti poznati. De-

lala se je, kot da jih ni. Na sploh je bila v odnosu do svoje krvi pri svetu čudaško nastrojena. Bolj kot za pomoč pri ohranjanju slovenstva kot duhovne in generične identitete, brez katere je človek osebnost revnejši, ji je šlo za to, da bi jih vceplila v glavo edino zvezlico misel, pred katero in pod katero težo je sama klečala na kolennih in vse v prvi vrsti najprej podrejala nji.

Duha ni mogoče ukeniti, tudi auna slovenstva ne. Naj bo slovenski narod še tako po svoje zavit in naj ima tudi še zdaj nekaj tistega hlapčevstva v duši, ki ga je bičal in razgaljal Cankar, vendarle ostaja in biva. Še v svinčenih časih se je ohranjala stara misel o zedinjeni Sloveniji, ki se je posodobilna v oblikovala na zamenil o skupnem kulturnem prostoru, ki naj bi zadržal slovensko narodno domovino v družbo enakopravnih narodov Evrope in sveta, zgodovinskih odločanja za samostojnost, katerim sovpada konsolidacija kongresa. Govorim so razgrnili tudi pestro množino predlogov in zamisli za dopolnitve predloženega programa, statuta in oblik dela. Predstavniki ža osnovanih sekcij, od gospodarske, kulturne, in zgodovinske do sekcije za vprašanja Slovencev domovino, so pri predstavljanju svojih programov v bistvu našeli tudi vso obvezno problematiko, s katero se bo ukvarjal kongres. Tega ni kakov ni malo. Iz povedanega se da sklepati, da se Slovenski slovenski kongres tvorno vključi v osamosvajanje slovenske države, ki ne postane ne uboga, pomoči potrebna mati domovina, marveč visoko razvita država in bogota središče vseh treh Slovenij.

Kot je v svojem govoru poudarila tajnica in ciativnega odbora Spomenka Hribar, svetovni slovenski kongres ni državna organizacija, marveč ustanova civilne družbe, zbirališče vseh Slovencev, ne glede na njihovo politično ali sve tovornazorsko pripadnost. Članstvo je odprto za vse, ki so ali se čutijo Slovence. Menda jih je nekaj tudi na Dolenjskem, v Posavju, na Kočevskem in v Beli krajini in se bodo tudi ljudje tega dela naše domovine pridružiti kongresu mu gibanju. Doslej jih ni bilo ne videti in nislišati.

Domovina, matična Slovenija ni bila do vseh svojih simov in hčera v svetu enako dobra mati. Do nekaterih je bila še kar prijazna in trudila se že zanje, kolikor se je sploh mogla in smela, nekaterih je gledala bolj postrani in jih je raje ostevala ter jim delila nauke, kaj in kako, nekaterih svojih otrok pa ni hotela niti poznati. De-

Srbija za samostojno Slovenijo

V Srbiji in Črni gori so na volitvah zmagali socialisti, oziroma komunisti. Večino imajo v obeh parlamentih, iz njihovih vrst bosta tudi oba predsednika držav. Slobodan Milošević in Momir Bulatović bosta tako ostala zapisana v zgodovini tudi kot prva komunistična predsednika, ki sta bila izvoljena na svobodnih in demokratičnih volitvah. Tak razplet so napovedovali vsi realni analitički, farsa je v tem, da se je to naključilo, ko komunizem dokončno zapušča naš planet. Zgodilo se je prvič in zadnjič.

V jugoslovanski norišnici se ni zaradi tega nič spremenilo, le dokončno so dane ali potrjene vse diagnoze. Za Slovenijo in Hrvaško volja srbskih in črnogorskih volilcev pomeni, da Jugoslavija zanj ne več sprejemljiva politična opcija, največ, očemer bi se lahko pogovarjali, je gospodarska skupnost. Za JLA, oziroma tisti njen del, ki podpira Kadijevica, je rdeči prapor na Kalamegdanu prinesel olajšanje, saj je v razrahujani državi vendarle še kdo, ki mu je kaj do takoj imenovanega socializma in vsega, kar koraka z njim. Zmaga komunizma na jugoslovenskem vzhodu je postavila v izrazito nelagoden položaj Evropo in ZDA, ki na vsa usta poudarjata nujnost obstanka Jugoslavije, pod mizo ali nad njo pa se trudita, da bi komunizem v svetu izumrl - in svet nima začuda nič proti.

Na Jugoslavijo bosta po novem vendarle morali gledati malce drugače, čeprav morala ni politična kategorija. Ne glede na to pa bo precej nepošteno Slovenijo in Hrvaško preprizavati, da morata živeti v državni hiši,

prenaseljeni s komunisti. De Michelis, ki je sicer nemoralni Benečan, se nekaj malega o tem že sanja. Zmaga komunizma v Srbiji in Črni gori ima lahko tudi širši odmev, morda sovjetski generali, siti Gorbačova, komaj čakajo na najmanjši dokaz, da je komunizem vendarle projekt za 21. stoletje.

In kaj bo s Srbijo in Črno goro? Poražena opozicija seveda ne bo odnehalo. Srb in Črno gori so vedno imeli pomembne in vplivne intelektualce. Nacionalistična evofrija se bo ohladila, tudi Nemci so se po petih letih sami sebi čudili, kako so mogli z več kot 95-odstotno soglasnostjo izvoliti Hitlerja. Streznitev pa je še daleč. Vuk Drašković in drugi voditelji opozicije gotovo že obžalujejo, da so se odpovedali bojkotu volitev. Bi bojkot kaj spremeni? Skoraj nič. Mednarodna javnost bi sicer vedela, da srbski opoziciji pomalem nagajajo, ljudstvo pa bi volilo po svoje, oziroma tako, kot je volilo. Velike možnosti so, da se Miloševiću v daljšem obdobju ne bo upal ali že lečel nihče resno upreti, vodja pa bo najbrž premogel toliko pameti, da bo delu opozicije dovolil udobno živeti vsaj zaradi ustvarjanja videza, da je demokrat. Razplet v Srbiji je odložen na daljši rok.

Slovenci ne moremo več čakati. Do plebiscita se res utegne še marsikaj zgodi, ko pa se bomo odločili, je treba vedeti, da je enega najbolj tehnih glasov za osamosvojitev Slovenije oddala Srbija. V nedeljo, 9. decembra, 1990.

MARJAN BAUER

(Nadaljevanje z 11. strani)

vo, bo pripravil konkrete predloge, katere za državo Slovenijo ne veljajo, katere veljajo naprej v celoti in katere delno. Po mednarodnem priznanju bo država Slovenija mednarodne pogodbe sklepala samostojno, lahko bo podpisala tudi veliko tistega, za kar je zainteresirana že sedaj, vendar to zaradi razmer v Jugoslaviji ni mogoče. Tak primer je konvencija Sveta Evrope o človekovih pravicah.

Slovenci bomo moral ugrijzniti tudi v kiso jabolku družbenih dejavnosti in zagotavljanja socialne varnosti. Družbeni dejavnosti so že dosedaj v celoti urejali republiški predpisi. Vlada kljub temu oziroma prav zaradi tega na tem področju pričakuje težave, zvezna država ne bo več izgovor za vztrajanje pri zastarelih in neustreznih konceptih in stari praksi. Na novo bo treba postaviti mrežo dejavnosti in ukrepov, ki bodo ljudem zagotovili socialno varnost. Slovenska vlada pripravlja celovit program socialne politike ter predpise o družbenih dejavnostih. V proračunu za prihodnje leto bodo imele prednost tiste dejavnosti, ki so po svoji naravi in zmožnostih ključni dejavnik hitreje v kakovosten prenove gospodarstva in družbe. Več denarja bo za pomoč brezposelnim oziroma preusmeritev na aktívno politiko zapošljavanja in prestukturiranje gospodarstva, za znanost in tehnološki razvoj, večjo storilnost itd. V sedanjih gospodarskih razmerah se pojavljuje število socialno ogroženih. Ena od prednostnih nalog slovenske vlade je, da s hitrimi ukrepi gospodarske politike zagotovi socialni mir in varnost, redna izplačila plač in primerno višino socialnih dajatev.

OBREMENITEV IN RAZBREMENITEV

Izven republiškega proračuna so sredstva za temeljne pravice borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev, ki se zagotavljajo iz zvezne blagajne. Slovenija si že nekaj let zmanjša prizadeva, da bi tudi te pravice zagotavljajo sama. Če bo te obveznosti prevzela, bo to na eni strani pomenilo obremenitev, na drugi pa razbremenitev — glede na tozadnevo kotizacijo v zvezni proračunu. Na novo bo treba urediti financiranje zavarovanja aktivnih vojaških uslužencev. Urediti bo treba tudi plačevanje pokojnih tistim upokojencem, ki bodo živel izven Republike Slovenije, pravice pa jim gredo na račun skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije. Podobna naloga je tudi vstevanje pokojninske dobe, pridobljene v drugih republikah. Slovenija bo kot ena od pravnih naslednic Jugoslavije prevzela vse pravice in obveznosti po že sklenjenih mednarodnih konvencijah za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Zavarovanci, ki uživajo pravice po tej poti, v nobenem primeru ne bodo prikrajšani. Sem sodijo tudi prejemniki italijanskih pokojnik.

MANJŠINAM NAJMANJ DOSEDANJE PRAVICE

Glede manjšin slovenska vlada zagotavlja, da bo storila vse, da bodo italijanski in madžarski narodnosti tudi v samostojni slovenski državi zajamčene najmanj takšne in tolikšne pravice kot doslej, pravice, ki so zagotovljene z veljavno ustavo in zakoni ter mednarodnimi akti, še posebej dvostranski, ki jih je sklenila in jih priznava SFRJ.

Pripadniki drugih narodov in narodnosti, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji, bodo, če bodo to želeli, pridobili državljanstvo Slovenije. Državljanstvo bo urejal ustavni zakon, narejen po normah tistih zahodnoevropskih držav, ki so po velikosti in strukturi prebivalstva primerljive s Slovenijo. Pravice vseh narodnih skupin do vsestranskega kulturnega in jezikovnega razvoja bodo še naprej zajamčene.

Nacionalna varnost bo načelno opredeljena z novo ustavo. Danes seveda ni mogoče predvideti vseh okoliščin, ki bodo v letih po osamosvojitvi vplivale na nacionalno varnost, zato je smiselno, da bi ustava določila možnost za zagotovitev varnosti z vojsko (oboroženimi silami), odprta pa naj bo tudi možnost ukinitev vojske. Po pozitivni plebisciarni odločitvi nas seveda čakajo pogajanja o umiku zvezne vojske z ozemlja Slovenije ter delivi skupnega premoženja, ki je v obliki vojaške opreme in oborožitve na slovenskem ozemlju.

OKREPLJENA NACIONALNA VARNOST

Vlada posebej poudarja, da je v prehodnem obdobju in med plebiscitem treba nacionalno varnost zagotavljati z organi za notranje zadeve ter teritorialno obrambo, ki jih bomo okreplili na podlagi ustavnih določil 96 in 97 ter ustavnega zakona.

Tretji sklop gradiva »Osamosvojanje Slovenije« so dejavnosti po plebiscitu. Stališče slovenskega izvršnega sveta je, da odločitev za samostojnost, sprejeta na plebiscitu, ne pomeni takojšnje in nedenne prekinutve odnosov z Jugoslavijo. Prehodno obdobje je potrebno za dolgočetve odnosov v Jugoslaviji na novih temeljih. Na političnem področju je treba sprejeti dodatni ustavni amandmani k ustavi Republike Slovenije, s katerim se iz ustave izločijo vse dolobe, ki govorijo o vezanosti Slovenije na federacijo, pri čemer je možna rešitev po hrvaškem in srbskem vzorcu. Zatem bo treba sprejeti ustavni zakon za izvedbo tega ustavnega določila. Hkrati naj bi stekla pogajanja z jugoslovanskimi oblastmi in institucijami ter drugimi republikami v Jugoslaviji. Tako bi dokončali proces osamosvojitev Republike Slovenije na formalni ravni, odnose z drugimi republikami bi uredili po načelih mednarodnega prava. Vsekakor bo treba do dokončnega razpleta jugoslovenske krize zagotoviti minimalno delo-

vanje federacije. Skupaj s Hrvaško naj bi pravili izhodišča za morebitno konfederalno pogodbo, tako bi republiki, ki bi radi postavili normativne temelje za razrešitev odnosa do Jugoslavije, prepričili zmedo in za vse povečali možnosti za mirno razrešitev krize. Zelo važna naloga je po mnenju slovenske vlade sprejetje nove ustave Republike Slovenije in ustavnega zakona za njeno izvedbo. Mednarodni standardi terjajo dejansko in pravno urejeno oblast v državi, le tako je priznana kot samostojen mednarodni subjekt. Brez nove ustave bi težko računali na mednarodno priznanje državne samostojnosti in suverenosti.

KLJUČ JE GOSPODARSKO OSAMOSVAJANJE

Vlada je prepričana, da bodo način, vrstni red in hitrost gospodarskega osamosvojanja močno vplivali na njegovo uspešnost. Predlagajo naslednji scenarij, za katerega je pripravljen prevzeti odgovornost: postopno vzpostavljanje lastnega gospodarskega sistema, ki temu šteje lastnjene, lastni davčni sistem, lastni bančni in denarni sistem, lastni sistem ekonomskih odnosov s tujino; postopno uvajanje lastne gospodarske politike, kamor spadajo sanacija bančnega sistema na republiški ravni, sanacija gospodarstva s prenosom dolgov v javni dolg ter podpora izvozu; tretja zadeva pa je sprotno prilaganje gospodarske strukture. Ta scenarij je, kot trdi vlada, načeloma izvedljiv v šestih mesecih, vmešajo se lahko dogodki, ki jih ni moč v celoti predvideti.

Slovenija bo dobila zakone in odloke, s katerimi bomo vzpostavili neodvisen davčni in plačilni sistem, začeli bomo zunanjetrgovinsko in devizno poslovanje, ustanovili centralno banko in prevzeli nadzor nad bančnim sistemom, poskrbeti pa bo treba tudi za intervencijo skozi ukrepanje na gospodarsko-političnem področju. Vlada se bo trudila, da bo na področju gospodarske politike izguba družbenega proizvoda, da katere bo prišlo zaradi osamosvojanja, čim manjša. Med drugim gre za bistveno zmanjšanje stroškov, ukrepe za povečanje izvoza in deviznih prilivov ter omejitev porabe prebivalstva in države; pogajanja s Svetovno banko, Mednarodnim denarnim skladom, Evropsko skupnostjo, EFTA in GATT; za pogajanja o razdelitvi premoženja in dolgov z drugimi republikami oziroma Jugoslavijo ter za zagotovitev tujih vlaganj v nekatere ključne objekte.

Gradivo »Osamosvojitev Slovenije« se konča z nekatерimi izhodišči za razdelitev premoženja ob razvezi z Jugoslavijo ter s prepričanjem slovenske vlade, da pri plebiscitu ne more in ne sme iti za slavo ene ali druge stranke, vladajoče koalicije ali opozicije. Plebiscit in osamosvojanje Slovenije, ki je njegov sad, sta lahko samo skupen projekt državljanov Slovenije s posebno soodgovornostjo slovenske skupščine, predstavitev in izvršnega sveta.

Mala vas v velikem svetu

pa se Zavod ukvarja z Baragovino, o kateri govorja Pavla, nemara kar sodi zraven.

»Mi imamo ta objekt na seznamu. Ali bo na voljo denar za pomoč lastniku stavbe, ne vemo, smo pa za sredstva zaprosili na republiškem sekretariatu za kulturo. Tam odločajo o denarju, ravno te dni,« so zatrdirili prejšnji teden na Zavodu. V tej nowomeški ustanovi, ki ima na skrbi kulturne in naravne spomenike, so tudi prepričani, da niso edini, ki bi morali za nekdanje Baragovo domovanje skrbeti od začetka do konca. Po njihovem bi morala primakniti denar tudi občina Trebnje. Ker pa je hiša zasebna last, je veliko odvisno od lastnikov odločitev in od tega, koliko bo znal vnovčiti imenitno hišo zgodovino. Mogoče bi mu pri tem šla na roke zamisel Zavoda, in sicer, da bi graditi postal mirno zatočišče ljudi, ki bi, vzemimo, pisali kaj o Baragi ali ki bi radi v izvirnem okolju o dolenjskem indijanskem učitelju kaj prebrali.

Mlini torej meljejo. Če bo kaj moke od tega in če bo te moke kaj kruha, se bo video. Pavla Lah se zanaša tudi na pomoč stanov, ki se jim je Baraga zaobljubil po dunajskem študiju prava. Ljubljanska škofta bo menda poskrbel za Baragovo domačijo, kakor hitro bo mogoče, ki je bil 1853. leta posvečen v škofo in ki je štiri leta pozneje postal redni škofov v Marquette v Gornjem Michiganu, povzdignjen za svetnika.

Zdaj imajo Lahovi več od krav in njiv kakor od slavne zgodovine hiše, v katero se je družina

s takrat majhno dekllico Pavlo priselila 1919. leta iz Komende. Na to tudi ne vpliva dejstvo, da Indijanci in drugi z onstran luže prihajajo spoznavati v suhokranjski dvorec prvi dom svojega gospoda in učitelja Barage, ki mu pravijo karka »naš oče«. Za ta skupini cilj se odločajo vsak iz svojega nagiba. Pavla se spominja, da je eden iz Amerike nekoč prišel zaradi zaobljube. Bil je hrom. Zaobljubil se je, da bo obiskal vse kraje, kjer je živel Baraga. Obiskal jih je. In je ozdravel. Ali je to legend? Ostanimo pri vprašanju, škoftovski zbori še niso rekli zadnje besede o Baragovi svetosti. Toda mogoče bo še pred njihovo odločitvijo kdo izračunal iz enkratnosti omenjenega ozdravljenja ceno vstopnice v Malo vas. Bodo to Lahovi, bo to kdo nad njimi?

Lahovi tu kmetujejo, kot rečeno. Zemlje je dandanašnji na posestvu manj kot v davnih letih, ko ste gospodarila na pristavi Baragovemu in očetu. In tudi ljudi je zdaj na kmetiji manj.

»Moj brat je šel z družino v Ameriko, že pred tem so nam zaplenili zemljo,« navezuje Pavla besedo na preteklost. Janez, ki si utrga čas med opravkom v hlevu in pri traktoru, omeni telefon. Baragovi ga niso imeli in tudi Lahovi ga še nimajo. Slednji ga pričakujejo, ker so jim v krajevni skupnosti Knežja vas obljubili, da se splača upati na to novodobno pridobitev.

Velikega pridigarja, ki ga je zadel kap na cerkvenem zboru v Baltimoru, je upanje pustilo na cedilu, saj se mu ni izpolnila želja, da bi mogel delovati po svojih verskih spoznanjih, in je zato nemirem romal bližu domačih logov in nazadnje odromal v Cincinnati. Tisto s telefonom pa je za zdaj bolj obetavno. Kabli zanj so že plačani in že tudi deloma vgrajeni.

M. LUZAR

za nekatere je podjetništvo izhod v sili, za druge iziv. Za Francia Zavodnika iz Novega mesta velja slednja ugotovitev in sam je mnenja, da je na tak priloznost čakal domača celo življenje. Čeprav je star že čez štirideset let, je prepričan, da ima še dovolj energije in volje in motivov, da se loti tega dela. Pravzaprav se ni pričel ukvarjati z nečim, česar ne bi poznal. Leta 1919. leta je drugačen, kot ga je bil spozenaval v gradbeniških delovnih organizacijah. Franc Zavodnik je nameč direktor Investi, družbe z omejeno odgovornostjo, ki se ukvarja z investicijsko dejavnostjo.

ZAVODNIK: »Taka dejavnost pa ni mogoča, kot notranje obzira, zato sem se za podjetje odločil takoj, ko je bilo to možno. Seveda to pomeni, da sem se odločil za preizkus svojih sposobnosti in pa za to, da v tem okolju ohranim izkušnje, ki sem si jih pridobil na gradbeniškem področju. Hkrati pa bi rad ohranil vse tisto dobro, kar je v slovenski industrijski urbanizem vnesel Josip Didek. Tu seveda ne gre za enostavne zadeve, kajti industrijski urbanizem terja celoto investicijske politike, projektiranja in tehnologije. Gre seveda za drugačen miselni pristop, ki ne dopušča več, da bi gradbeniki vsljivali svojo voljo. Osnova je tehnologija bodoče tovarne in njej je vse podrejeno, a tako, da je čim manj naokoliem.«

Bi, prosim, naštel vaše dosedanje izkušnje na področju gradbeništva?

ZAVODNIK: »Sam sem se, sprva še v službi v družbenih firmah, ukvarjal z gradnjo stanovanj in podobnih objektov. Bil sem vodja gradbišč pri Beogradu iz Črnomajske v letih 1966 do 1970. Med letoma 1970 in 1976 sem bil vodja izgradnje industrijskih objektov v IMV. Med njimi tudi tovarne avtomobilov, pa tudi tovarni prikolic v Brežicah in Šentjerneju. Z gradbeno firmo Gradiš sem gradil tovarno sladkorja v Ormožu, stanovanjsko sosesko Fužine v Ljubljani. Zadnjih deset let pa sem bil spet zaposlen v IMV kot vodja operativne koordinacije pri izgradnji programov IMV 3 — nova tovarna prikolic v Novem mestu, pri dokončanju tovarne in rekonstrukciji obrata Brežice. Zadnjih dveh letih sem bil operativni vodja projekta R-5 v IMV I in tovarni avtomobilov. Od 3. maja dalje pa sem zaposlen kot direktor v Investi.«

Težav vam zagotovo ne manjka tudi pri delu, še posebej, ko vsi vemo, da so težave s placi? ZAVODNIK: »Prav velik vidnost je v resnici najhujši problem, s katerim se ubadamo podjetniki, a tako je pač tudi v družbenih podjetjih. Seveda je zaradi tega poslovanje veliko dražje, saj moramo obojiti najemati druge komercialne kredite. Pa ni problem samo v tem. Mene osebno moti tudi pravna praznina, ki začne na začetku, povezati med sabo in si tukaj pomagati. Predvsem pa bomo morali skupno potkat na prenekatera vratu. To velja zlasti za Dolenjsko, k

Knjizna objozia

PRIPOVED O BREZI

V tem času, ko se na podobi slovenskega narodnoosvobodilnega boja kažejo tudi dolgo prikrivane sence in se lušči z nje mitična pozlata, ko literatura obravnava dogajanje med vojno na kritičen, celo na vse manj prizanesljiv način, v tem času je slovenski pesnik Jože Šmit napisal prioved, ki je kot iz pravkar minulih časov vzeta. Njegovo pisanje je prežeto z zanesenostjo in zaverovanostjo v idealne, ki so zgrmeli s piedestalom. Šmit je opisal življenje neke realne osebe, ki pa ni povsem vsakdanji posameznik. Gre za prioved o mladem slovenskem dekle, ki je bilo globoko

Iz pričevanj, dokumentov, zasebnih pisem, osebnih priovedi in drugega je zbral obsežno gradivo, po katerem je lahko dokaj natančno slediti življenjski poti Žagarjeve Breze, kot so Nadi rekli otroci v šoli. Pisatelj jo spreminja od otroških let do šolskih klopi, odkriva njen prvo zaljubljenost in razgrinjanje izkušnje, skozi katere je mlađe dekle moralno v okupatorjevem preiskovalnem zaporu in potem na poti skozi italijanske zapore vse do prihoda med rojake na jugu Italije in njenega vstopa v prekomorske partizanske enote, s katerimi je odšla v Jugoslavijo ter v bojih za Knin smrtno zadeta padla. Priopred je avtor dodal še izvlečke nekaterih pričevanj.

Branje Priopred o Brezi je nedvomno zanimivo, če ne zaradi drugega, pa vsekakor kot čtivo, ki priča, da so ideali lahko globoko prežeti z življenvjem.

M. MARKELJ

ZGODNJE ISKANJE

V naših knjigarnah se je te dni pojavila pesniška zbirka, ki jo je napisal Jamal Abdel Hamza, izdal pa ljubljanski založnik Peter Amalietti. Naslov te drobne knjige je preprost, Hamzin cvet, in se bržčas naša na avtorjev priimek. Sveda na tega, ki je natisnjen, vendar ta ni pravi. Iz uvodne izdajateljeve besede namereč zvemo, da je Jamal Abdel Hamza pseudonim slovenskega avtora, ki se je po številnih popotovanjih ustalil v meščanskem okolju, »zamenjuje svojo popotnika za ječo duhovnih zidov. A ni naš namen razkrivati, katero slovensko, bolj ali manj znano, ime se skriva za njim. Povedati pa je treba, da sodijo pesmi, objavljene v Hamzinem cvetu, med avtorjeva zgodnja dela, ki so nastala pred koncem sedemdesetih let.

ne del z odkrito izpovedano in izraženo homoerotično tematiko, kar pa seveda ne pomeni, da ni v cvetniku slovenske literature tudi nekaj bolj ali manj razpoznavnih odsegov homoerotike. Kdor dvomi o tem, naj polista po knjigi Modra svetloba, ki je pred kratkim izšla pri eni od novih slovenskih založb Lambda.

Gre za antologijo motivov homoerotične ljubezni v slovenski literaturi, kot je knjigo podnaslovil njen seslavljavec in urednik Brane Mozetič. Vajo je uvrstil štirideset izbranih odlomkov del znanih in manj znanih slovenskih pisateljev in pesnikov, od Josipa Stritarja, Ivana Cankarja, Slavka Gruma in Vladimira Bartola, če omenimo nekaj imen starejše generacije, do Ivana Mraka, Dušana Jovanoviča, Rudija Šeliga, Gregorja Strniša iz po vojni uveljavljajoče se generacije ustvarjalcev pa do Marka Švabiča, Pavleta Židara, Tomaža Šalamuna, Braneta Mozetiča in Eda Torkarja izmed sedaj delujočih ustvarjalcev.

Te pesmi odvsevajo iskanje neke identitete, iz njih govorijo izkušnja, ki se lahko poistovetijo z bralčevimi ali pa jih je vsaj bližu. In ta izkušnja pove, da je človekova ustvarjalna moč sposobna preseči razum, torej da mu zavlada in ga vodi duh. Duh je močnejši od vsega, kar človeka obdaja, in bojna polja njegovih zmag so sinonimi za ostvarljive vizije. Pesmi povedo do drugače, z besedami in s pomeni, ki s svojo večnačnostjo ustvarjajo svojevrstno duhovno igro. Res, da tu in tam bolj nakazano, kot že izraženo, kar pa je pripisati bolj avtorjevi neizkušenosti. Navsezadnje gre, kot rečeno, le za zgodnja dela, ta pa niso vedno kristalno izbrušena.

I. ZORAN

MODRA SVETLOBA

Ce je homoerotika sestavni del življenja in njegova nepogrešljiva, četudi skrita spremjevalna, potem se gotovo odraža tudi v literaturi, tej kvesencij človekovega živja in bitja. Slovenci sicer ne slovimo kot moralni predzrežni in samozavestni samohodci, zato med našimi zanimimi literaturnimi bomo odkrili kakšnega Oscarja Wilda ali Shakespera

hodnje leto, ki jih, kot to velja že nekaj let nazaj, sestavlja vsebinsko pester izbor šestih pribjedilnih knjig. Neklani si knjige lahko ogledajo in kupijo v knjigarnah, seveda po nekoliko višji ceni, kot so dostopne članom Družbe.

V paketu je zvezda stalnica PRESERNOV KOLEDAR. Poleg običajnega koledarskega dela za prihodnje leto, ki ga tokrat plemenitoj barvne reprodukcije del slikarja Marija Preglia in kot novost bogatijo zaznamki spominskih dnevnov, koledar prinaša vrsto prispevkov, ki podajajo pregled važnejših dogodkov doma in v svetu, opozarjajo na pomembnejše obletnice, odpirajo nekatera aktualna vprašanja in razgrinjajo kulturno in zgodovinsko dediščino, ne manjka pa tudi izbranih literarnih besedil. Skratka, raznovrstnega in zanimivega branja dovolj.

V seriji Sto znamenitih je tokrat izšla knjiga STO ZNAMENITIH RASTLIN NA SLOVENSKEM izpod peresa Toneeta Wrabra, ki je opravil izbor in opisal rastline, ki so bodisi značilne samo za slovensko zemljo, nosijo ime po naših in drugih znamenih možeh, so zelo redke ali pri nas dosegajo mejo svoje razširjenosti. Sto izbranih rastlin je predstavljenih z barvno fotografijo in opisom.

Zvrstna novost v zbirki je knjiga Janeza Milčinskega LETA ZA PET DRUGIH, saj prinaša med knjige redne zbirke spominske zapise. Znani izvedenec za sodno medicino in dolgoletni predsednik SAZU je iz svojih obsežnih dnevnih zapisov in drugega gradiva »obnovil podobe iz svojega življenja«, ki je dovolj pestro in zanimivo, da bo knjiga pritegnila marsikaterega bralca.

Na potovanje po svetu s knjigo v roki vabi Vladimir Janežič s svojimi topotopisnimi podobami, natisnjeni v knjigi TA NORI SVET. Pisc je preoral lep kos sveta, vendar odprtih oči in s pravim posluhom za številne drobnarje in značilnosti, ki jih običajni potnik ne opazi, zato bo branje te knjige v enak užitek takoj tistim, ki so že bili v deželah, ki jih avtor opisuje, kot tistim, ki jih še povohali niso.

M. MARKELJ

BOGAT KNJIŽNI PAKET

Med člane Prešernove družbe je te dni že prispeval paket redne knjižne zbirke za pri-

Literarni del zbirke predstavlja knjigi: Miloša Mikelina KAKO SE JE NAŠA DOLINA PRIVADILA SVOBODI in Branka Hofmana RINGO POTEPUH. Mikelnova knjiga je nekoliko predelan ponatis istoimenskega dela, ki je izšlo pred več leti in ki govori o prvih povojskih letih z vedrega, humorno-satiričnega stališča, Hofmanov Ringo pa je mladinska povest, ki jo odlikuje vse, kar je za dobro mladinsko delo pomembno, od dobre fabule do spretne uporabe žargona.

MiM

KNJIŽNI TELEGRAMI

— V počastitev 190-letnice Prešernovega rojstva je Slovenska knjiga izdala faksimila prve izdaje POEZIJ in rokopisa ZDRAVLJICE

— Celjska Mohorjeva družba je v svoji redni letni zbirki za leto 1994 izdala zanimiv izbor knjig: MOHORJEV KOLENDAR 1994, avtobiografsko pričevanje Lojzeta Kozarja NE-UNIČLJIVO UPANJE, zgodovinsko delo Vaska Simonitja TURKI SO V DEŽELI, pripomnik Jožeta Ramovša STO DOMAČIH ZDRAVIL ZA DUŠO IN TELO, fantastično zgodbo Janeza Gradišnika MEHIŠKI OREL in za najmlajše bralce slikanico Berte Golob KAKO VISOKO JE NEBO.

— Naš zelo uspešni alpinist Tomo Česen je pri založbi Dikdak izdal monografijo SAM.

— Založba Magnolia je ponatisnila knjižico SLOVENIJA 1968, KAM?, ki je bila ob času svojega nastanka pri nas preposedvana.

— V zbirki Studia humanitatis so izšle tri nove knjige: Rannuccia B. Bandinelli OD HENIZMA DOSREDNJEGA VEGA in knjigi Rolanda Barthesa RETORIKASTARIH in ELEMENTI SEMIOLOGIJE.

Tone Jakše
Milan Markelj

ZA KOČEVARJI OSTALA LE DIVJAD

Ob dobrem vinu so kar sami privreli na dan spomini. Sedemdesetletni Janez Mišica jih ima kar precej. In ker smo se že pogovarjali o letinah in vinogradih, se spomnil svoje mladost, ko je še hodil na dno. Takrat so bili vinogradci od Talčjega Vrha proti Rodinam v lasti Kočevarjev. «Mavrlen in Stražnji Vrh, to je bilo vse kočevsko,» je priopredoval Janez, »in dostikrat sem si oprt motiko na ramo in odšel na delo v njihove vinograde. Plačilo je bilo kar dobro. V enem popoldnevu sem zasluzil sedemnajst dinarjev. Za ta denar pa se je tistikrat že dobila delovna srajca. Ampak niti dobrega vina nam gospodar ni dal, čeprav so imeli Kočevarji v teh krajinah dobro vino in kar lepo trte. Delavci smo pili slabege, pa je šlo vseeno po grlu, saj smo bili ob delu še kako žejejni.«

Medtem ko smo se pogovarjali, smo se malo sprehodili okoli zidanic. Za njo je v skalo vklesana kolovozna pot, že vso poraščena s travo in mahom. Je morda tudi to kaka davno pozabljena stezica? »To je stara kočevarska pot, ki je vodila z Mirne gore v Črnomelj. Po nji so vozili metre drva in drugo svojo rob v dolino, nazaj pa so tovorili moko, sladkor in vse tisto, česar sami niso mogli pridelati in izdelati, čeprav so bili marljivi in za vsako delo pripravni ljudje.«

To je Kočevarjev prisilila že narava, ki je bila v višjih legah vrečej manj radoarna, kot v plodnih belokranjskih ravnicah. Njhova domena je bil predvsem gozd in lesarstvo, na njivah pa so pridevali predvsem krompir in le nekaterne sorte žita. Imeli pa so veliko lepih in bogatih pašnikov, zato so bili njihovi hlevi bolj polni. Janez se spominja, da so bili na Planini pod Mirno goro redno živinski sejmi, na katerih so kočevarski in slovenski kmetje sklepali kupčije in znanstva.

»Z enim od Kočevarjev sva si bila bolj blizu. Doma je bil s Planine in se je pisal Fink. Skupaj smo imeli vinograd. Bil je dober človek, a ne z vsakim. Sploh so bili Kočevarji samozavestni ljudje, ki Slovencev niso obrajali preveč. Že zgodaj so na Rodinah postavili svojo šolo, ki so ji ljudje rekli nemška šola. Naši ljudje pa so leta 1914 zgradili slovensko šolo na Talčjem Vrhu. To je bila pa naša šola,« je poudaril Janez Mišica.

Nemški pritisk z vrha Rodin je do končno popustil po začetku druge svetovne vojne, ko so vasi pod robom gozda opustele, njihovi nekdanji prebivalci pa so se preselili v plodno Posavje. Žal mnogih sadovnjakov, njiv in travnikov, ki so propadli, ni nihče več spravil nazaj v življenju. Nekdanja narodnostna mera je med vojno postala meja partizanskih patrulj pred svobodnimi kočevskimi gozdovi, dandanes pa je meja divjačine, ki od tod prihaja na še obdelane njive po svoj davek.

BELEGA KRUHA NISO POZNALI

Niso samo Kočevarji natepavili krompir in repo. Tudi slovenski kmeti, ki so sicer imeli nižinska žitna polja, ni bilo nič lažje. Janez zatrjuje, da bela kruha, razen za veliko noč in božič, niso poznali. Če je kruh že bil na mizi, potem je bil črn. Bele moke je bilo pri hiši malo, saj je bil pšenični pridelek kaj pičel. Sejali so predvsem staro sorto pšenice, ki so ji rekli osinka ali osenka. Ta sorta je bila visokoraslina in če ni bilo hude suše ali prevelike moči, je še bilo nekaj pridelat, sicer pa je bilo bolj žalostno.

Ker je bil kos kruha doma težko pridevan in pičel, so se Belokranjci že zelo zgodaj pričeli izseljevati in iskatki debeljšo rezino drugod. Največ jih je krenilo na dolgo pot čez lužo. Izseljevanje se je pojavljalo v valovih in zadnji val je plijusnili čez naše meje še po drugi svetovni vojni. Prenekateli mlad gospodar je ročice pluga zamenjal za vzvode pri tovorniškem stroju v tujini.

»Moj oče in mati sta bila tudi kmata in oba sta odšla v tujino,« je povedal Janez. »V Ameriki sta se spoznala in se tam tudi poročila. Po poroki sta se za nekaj časa vrnila domov v Kovačevim, kjer se je po domače reklo pri hiši. Stari oče je bil namreč kovač. Kmalu pa je oče moral nazaj v Ameriko. Medtem je izbruhnila prva svetovna vojna in sedem let mati ni dobita nobenega glasu od očeta. V tistih časih pošta niso vozili z avioni, ampak s šifri. Enaidvajsetega leta se je oče le vrnil in kmalu potem sem se rodil jaz. Zdaj oče Janez in mati Neža že dolgo počivata pri cerkvici svete Magdalene.«

Ospominjam na svoj rod je Janezu beseda zastala in pogled mu je poromal po dolini, ki se je že kopala v prvih sončnih žarkih. Ti so ravnokar predeli megleno kopreno, ki nju je spremjal že od junija. Tam dolni je bilo videti vrh zvonika Magdalene cerkvice. Vitki stolp je opozarjal na kraj, kjer počivajo Kovačevi.

Maček pri Janezovi zidanici se je tako igrал akrobata. Vrh kola mu je pomagal tudi lovski cucek, ki nju je spremjal vse od Otovca.

Janez Mišica nama je natresel obilico zanimivosti, zraven pa z okusno črno blazil najino žejo. Strmina je pač strmina.

je pričelo pravzaprav že kmalu po marčni revoluciji, ko so dobili kmetje zemljo v last, z njo pa tudi obvezno, da jo v obrokih izplačajo. Za nameček so jih bremenili še razni davki, tako da je bilo vse skupaj za prenekaterega prehudo. Tako je edino upanje ostala daljna tujina. Izseljevanje se je pojavljalo v valovih in zadnji val je plijusnili čez naše meje še po drugi svetovni vojni. Prenekateli mlad gospodar je ročice pluga zamenjal za vzvode pri tovorniškem stroju v tujini.

»Moj oče in mati sta bila tudi kmata in oba sta odšla v tujino,« je povedal Janez. »V Ameriki sta se spoznala in se tam tudi poročila. Po poroki sta se za nekaj časa vrnila domov v Kovačevim, kjer se je po domače reklo pri hiši. Stari oče je bil namreč kovač. Kmalu pa je oče moral nazaj v Ameriko. Medtem je izbruhnila prva svetovna vojna in sedem let mati ni dobita nobenega glasu od očeta. V tistih časih pošta niso vozili z avioni, ampak s šifri. Enaidvajsetega leta se je oče le vrnil in kmalu potem sem se rodil jaz. Zdaj oče Janez in mati Neža že dolgo počivata pri cerkvici svete Magdalene.«

Ob spominjam na svoj rod je Janezu beseda zastala in pogled mu je poromal po dolini, ki se je že kopala v prvih sončnih žarkih. Ti so ravnokar predeli megleno kopreno, ki nju je spremjal že od junija. Tam dolni je bilo videti vrh zvonika Magdalene cerkvice. Vitki stolp je opozarjal na kraj, kjer počivajo Kovačevi.

»Moj oče in mati sta bila tudi kmata in oba sta odšla v tujino,« je povedal Janez. »V Ameriki sta se spoznala in se tam tudi poročila. Po poroki sta se za nekaj časa vrnila domov v Kovačevim, kjer se je po domače reklo pri hiši. Stari oče je bil namreč kovač. Kmalu pa je oče moral nazaj v Ameriko. Medtem je izbruhnila prva svetovna vojna in sedem let mati ni dobita nobenega glasu od očeta. V tistih časih pošta niso vozili z avioni, ampak s šifri. Enaidvajsetega leta se je oče le vrnil in kmalu potem sem se rodil jaz. Zdaj oče Janez in mati Neža že dolgo počivata pri cerkvici svete Magdalene.«

Ob spominjam na svoj rod je Janezu beseda zastala in pogled mu je poromal po dolini, ki se je že kopala v prvih sončnih žarkih. Ti so ravnokar predeli megleno kopreno, ki nju je spremjal že od junija. Tam dolni je bilo videti vrh zvonika Magdalene cerkvice. Vitki stolp je opozarjal na kraj, kjer počivajo Kovačevi.

Ob spominjam na svoj rod je Janezu beseda zastala in pogled mu je poromal po dolini, ki se je že kopala v prvih sončnih žarkih. Ti so ravnokar predeli megleno kopreno, ki nju je spremjal že od junija. Tam dolni je bilo videti vrh zvonika Magdalene cerkvice. Vitki stolp je opozarjal na kraj, kjer počivajo Kovačevi.

Ob spominjam na svoj rod je Janezu beseda zastala in pogled mu je poromal po dolini, ki se je že kopala v prvih sončnih žarkih. Ti so ravnok

NAGRADA V KOČEVJE
Žreb je izmed reševalcev 46. nagradnega križanca izbral JOŽICO ŠAUBAH Kočevja. Za nagrabo bo prejel največjo knjigo Vladimira Janežiča Ta vori svet. Nagrajenki čestitamo!

Rešitev današnjega križanca in pošljite sivek najkasneje do 24. decembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Savni trg 24, 68000 Novo mesto, s pisom KRIŽANKA 48.

REŠITEV 46. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 46. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, nasi: MAT, APNAR, ANI, BLATO, AVA, EBEN, ANALITIKA, THAT-HER, ORIS, ATRANS, LIDIT, AK, OT, ORSK, AKA, ALKA, ARARA, VON, ODOAKER, ROTA, SAPOTA, AJVAR.

MJSI

Za vsiljevanjem centralizacije in »jugoslovenarske« unifikacije pod krinko različnih gesel o bratstvu in enotosti, enotnem delavskem raz-edu itd. se v resnicu skriva boj a prevlado enega ali več narodov nad drugimi.

V. PETAČ

Najnaravnnejša zahteva vsega naroda je popolna samonojnost in enakopravnost.

J. VIDMAR

Na vrata zelenega raja trka propad

sočletni mir pragozdov Indijancev Yanomama, ki žive še v kameni dobi, je zmotila civilizacija — Iskalci zlata jih bodo iztrebili

Malo nad ekvatorjem ob reki Siapa v Venezuela se razprostirajo tropski dečki pragozdovi, ki so še ostali divji in divski, saj zaidi noge belca v te predele jenimo redko. Vendar je divjina obljuna. Tu namreč prebivajo pripadniki indijanskega plemena Yanomama, ene a od redkih tropskih plemen, ki so branila star način življenja. Kjer koli so južnoameriški pragozdovi Indijanci v stik z belim človekom, so bili ničeni ali pa so se povsem prilagodili imenovanih civilizacij in tako po voje tudi izginili, saj so izgubili svojo kulturno in etnično identitet. Antropolog Darcy Ribeiro trdi, da je v tem sočletju izginilo že 87 indijanskih plemen. Priseljeni so jih brezobzorno uničili, izrinili z njihovih ozemelj, jih pojavili s »civilizacijskimi« pridobitvami ter tako dosegli, da so prvočini prebivalci tropskih deželnih pragozdov izginili, eno pleme za drugim.

Pred Yanomami je enaka usoda. Izumrje je potrako na zelena vrata njihove domovine, vendar ne zaradi posankanja divjih svinj v gozdu ali ker bi panane več ne rodile ali bi iz rek izginile. Na zelena vrata yanomamskega doma je potraka civilizacija.

Yanomami žive življenje, kot ga je veliček v svojem razvoju pred več desetisočletji v kameni dobi. Pravega poljedelstva ne poznavajo, kolo je zanje še neodkrit izum. Hrano in vse, kar potrebujejo za življenje, jim dajeta reka in pragozd, nekaj malega pa pridelajo na najhujših kosih obdelane zemlje, kjer gojijo banane. Žive v večjih skupnostih, ki lejajo preko sto pripadnikov, vsaka skupnost pa si postavi eno samo veliko seneško kolibko, pokrito s slavnato streho. Edino pohištvo, ki ga poznavajo in uporabljajo v tem preprostem domu, so palne mreže, narejene iz lubja.

Enako preprosto materialno je tudi njihov duhovni svet. Njihov številčni sistem vsebuje le: ena, dva in mnogo. Pojmov, kot so sreča, zadovoljstvo, dejanje, razvedrilo, ne poznavajo. Osnovno je

NAGRADNA KRIŽANKA

48

DL.	POGRESITEV	HIMALAJSKI OSMETISO-CAK	ZASUTJE MRLICA	ŽENSKO IME	DANEU NO	AVTOR JUDR	PESNIK ASKER	GODALNI INSTRUMENT	PRESTOL-NICA GANE
ATAKA						IME IGRAJKE GARDNER-JEVE			
BREZIMNEŽ						■ MOTILNA NAPRAVA			
ŠTAJERSKA REKA						ŽLEBIC V DESKI			
VULKAN NA OTOKU MINDANO ANTIKVITETA						SESTAVINA LITURGIČNE OBLEKE			
						VRSTA POKRIVALA			
									DL.

DL.	OKR ZA ZAHOD	HIMALAJSKA KOZA	OTOK V PRE-SPANSKEM JEZERU	TREBANJSKA FIRMA	JUŽNOAMERIČKA ŽOLNA	VRSTA PAPIGE
MOCVRSKA RASTLINA	ZVEZDA REPATICA	MOČAN EKSPLOZIV	IZBRANCI	MARIBORSKA OPERNA PEVKA		
OSJEČNE GNEZDO				SEV ITAL MESTO VINAI		
OBDAJA-JOČA SNOV				ČAPKOVA DRAMA		
EDINSTVO				TERMIN		
PRIPADNICA AZUSKEGA NARODA						

preživeti in živeti v miru z bitij, ki bivajo okoli njih, maj bo jaguar, zli duh ali sovražni lokostrelec.

Z enim bitjem pa ni mogoče živeti v slogi in miru. To bitje se ne meni za Indijance, brezobzirno jih izrinja z njihove zemlje, kvari, izrablja in tudi ubija. To je »garimpeiros«, iskačec zlata. Vse od kar so pred dvernem letoma v odkrivenih predelih amazonskih pragozdov odkrili nova nahajališča zlata, se v tropsko divjino valijo trume zlatokopov, ki želijo na hitro obogatiti.

»Garimpeiros nastavljajo strupe v vodo, da poginjajo ribe,« pravijo vene-

prinesla poleg nerazumljivih stvari, kot so vera v Kristusa in nenavadna vprašanja, na katera niso znali odgovoriti, tudi kaj koristnega, kot je sekira, nož, igla. Yanomami so prve tuje lepo sprejeti. Niso jih imeli za sovražnike. Zato je bil toliko bolj hud preobrat, ki je prišel leta 1987, ko je izbruhnila amazonska zlata mrzlica. Najdbam zlata na območjih, kjer Yanomani žive, je sledil pravi pravcati naval tisočev in tisočev zlatokopov, ki so vdrli v pragozd.

Prvi so bili na udaru brazilske Yanomami. Kot trdijo poznavalci razmer, se je število pripadnikov tega plemena v Braziliji v treh letih skrčilo za celo šestino. Glavni krvici so zlatočopi, ki poleg ostalega prinašajo med Indijance tudi njun neznanje bolezni, na katere so povsem neodporni in jim zato hitro podležejo. Zdaj so na vrsti tudi venezuelski Yanomami, saj se zlatočopi vse bolj bližajo tudi njihovim ozemljem.

Napoleon Chagnon, antropolog, ki dobro pozna Yanomame, saj jih redno obiskuje v njihovem zelenem raju, pravi, da se to indijansko pleme v vsem svojem obstoju še ni srečalo z večjo nevarnostjo, kot jim preti zdaj. Če bodo v stiku s civilizacijo propadli, to ne bo samo njihov propad, marveč bo ves svet revnješi. Kot eno od redkih plemen, ki živi na starri razvojni stopnji, so Yanomami dragoceno živo pričevanje za človeštvo. Zahodni svet je navsezadne tako in tako dolžan zavarovati poslednja plemena Indijancev tudi zato, ker jih je doslej že toliko zbrisal z obližnjo zemljo.

Yanomami žive na območju, velikem kakih 10.000 površinskih kilometrov. Njihovo ozemlje obsega južni del Venezuele in obmejni del severne Brazilije. Dolgo so živel v miru in le kakšen antropolog ali misijonar sta prodria do njihovih skupnosti. Eden in drugi sta

zueški Yanomami, ki se z iskalci zlata sicer še niso neposredno srečali, vedo pa iz pripovedovanja in izkušenj drugih pripadnikov svojega plemena iz južnejših območij, kaj je to. »Kamor pride garimpeiros, Yanomama umre,« se glasí nova yanomamska modrost, v živilnju kruto preverjena.

Yanomami žive na območju, velikem kakih 10.000 površinskih kilometrov. Njihovo ozemlje obsega južni del Venezuele in obmejni del severne Brazilije. Dolgo so živel v miru in le kakšen antropolog ali misijonar sta prodria do njihovih skupnosti. Eden in drugi sta

zueški Yanomami, ki se z iskalci zlata sicer še niso neposredno srečali, vedo pa iz pripovedovanja in izkušenj drugih pripadnikov svojega plemena iz južnejših območij, kaj je to. »Kamor pride garimpeiros, Yanomama umre,« se glasí nova yanomamska modrost, v živilnju kruto preverjena.

Yanomami žive na območju, velikem kakih 10.000 površinskih kilometrov. Njihovo ozemlje obsega južni del Venezuele in obmejni del severne Brazilije. Dolgo so živel v miru in le kakšen antropolog ali misijonar sta prodria do njihovih skupnosti. Eden in drugi sta

zueški Yanomami, ki se z iskalci zlata sicer še niso neposredno srečali, vedo pa iz pripovedovanja in izkušenj drugih pripadnikov svojega plemena iz južnejših območij, kaj je to. »Kamor pride garimpeiros, Yanomama umre,« se glasí nova yanomamska modrost, v živilnju kruto preverjena.

Yanomami žive na območju, velikem kakih 10.000 površinskih kilometrov. Njihovo ozemlje obsega južni del Venezuele in obmejni del severne Brazilije. Dolgo so živel v miru in le kakšen antropolog ali misijonar sta prodria do njihovih skupnosti. Eden in drugi sta

zueški Yanomami, ki se z iskalci zlata sicer še niso neposredno srečali, vedo pa iz pripovedovanja in izkušenj drugih pripadnikov svojega plemena iz južnejših območij, kaj je to. »Kamor pride garimpeiros, Yanomama umre,« se glasí nova yanomamska modrost, v živilnju kruto preverjena.

Yanomami žive na območju, velikem kakih 10.000 površinskih kilometrov. Njihovo ozemlje obsega južni del Venezuele in obmejni del severne Brazilije. Dolgo so živel v miru in le kakšen antropolog ali misijonar sta prodria do njihovih skupnosti. Eden in drugi sta

zueški Yanomami, ki se z iskalci zlata sicer še niso neposredno srečali, vedo pa iz pripovedovanja in izkušenj drugih pripadnikov svojega plemena iz južnejših območij, kaj je to. »Kamor pride garimpeiros, Yanomama umre,« se glasí nova yanomamska modrost, v živilnju kruto preverjena.

Yanomami žive na območju, velikem kakih 10.000 površinskih kilometrov. Njihovo ozemlje obsega južni del Venezuele in obmejni del severne Brazilije. Dolgo so živel v miru in le kakšen antropolog ali misijonar sta prodria do njihovih skupnosti. Eden in drugi sta

zueški Yanomami, ki se z iskalci zlata sicer še niso neposredno srečali, vedo pa iz pripovedovanja in izkušenj drugih pripadnikov svojega plemena iz južnejših območij, kaj je to. »Kamor pride garimpeiros, Yanomama umre,« se glasí nova yanomamska modrost, v živilnju kruto preverjena.

Domače pivo

»Naredi si sam« pivovarne za domačo rabo

Za tiste, ki prisego na lastno iznajljivost in se zanesajo samo na spremnost svojih rok, je na voljo zanimiva novost, ki jo bodo veseli tudi ljubitelji prvega britanskega piva. Svetuščevanju in pripravljanju srednjih vreč in sestavine, potrebine za izdelavo svetlega piva, od hmelja do ječmenovega sladu. Uporabnikova naloga je, da v vreči natoči samo še podgrubi liter vroč in deset litrov hladne vode, nato pa domačo »pivovarno« pusti na miru tri tedne. V tem času se končajo vsemi kemični procesi, potrebeni za nastanek dobrega svetlega piva. Po treh tednih domači pivovarnari odpre pipico na dnu plastične vreče in si v kozački natoči pravega svetlega piva, kot ga znajo izdelati samo starci in izkušeni britanski pivovarji.

Kdaj bo izum prispeval do nas, ne vemo, gotovo pa bo zbudil dovolj zanimanja, saj Slovenci niso le ljubitelji vina, tudi pivo jim tekne.

Jugoslavija je država predvsem v zavesti partije kot osnova njene moči, ne toliko v zavesti narodov, ki jo sestavljajo.

F. BUČAR

Takih noči so se okupatorji kot »varuh« našega mesta bala.

Meščani so polegli k počitku v upanju, da bo noč minila brez hujših pretresov.

V stolpu cerkve sv. Miklavža je kladivo dvanajstkrat krepko udarilo po bronu. Nastopila je ura strahov. Dučejeva vojska je to noč očitno imela veliko opravka s pravim pravcatim polnočnim strahom, kajti kmalu po polnoči se je začel oglasati sod, poln kipečega mošta. Pokalo je, kajti da je prav sodni dan, kajti veka je bila pravljena.

Prebudit sem se, ko mi je začel padati omet na posteljo. Zlekni sem se sredi sobe po tleh, z menoj pa tudi žena, kajti je v strahu začela robantiti: »Na, zdaj pa imaš. Še ubili nato bodo tu notri v sobi!«

Ko se je storil dan, sem v kotu sobe le malo nad zglavjem postelje zagledal dve luknjiti v steni. Naredile so jih italijanske svinčenke, ki so se zarile v visoko hrastovo omrino.

»Le kaj se je dogajalo?« sem se spraševal. Kmalu pa sem zvedel, da sem bil jaz

Repično olje navdušuje

Potrošniki odkrivajo repično olje — Bilo naj bi od vseh jedilnih olj najbolj zdravo

ga jedilna olja, predvsem pa vsebuje precej manj nasičenih maščob. Medtem ko jih ima palmovo olje 51 odst. in olivno, ki je cenjeno kot zelo zdravo, 14 odst., jih repično olje vsebuje samo 6 odst. V njem je tudi veliko monosaturiranih maščob, ki slovijo kot pospeševalce tvebre dobrodejnega holesterola v krvi.

Potrošnja repičnega olja se je v letu podvojila, na trgu so prisa nova živila, denimo margarina, obogatena z repičnim oljem. Ameriški farmarji so posejali nove obdelovalne površine z oljno repico. In posel lepo cveti v zadovoljstvu vseh. Kako dolgo, pa je vprašanje. Že jutri se lahko pojavi novo odkritje »najbolj zdravega živila« in potrošniki se bodo navdušili zaradi

MINI ZANIMIVOST:

dežurni
poročajo

ZMAKNIL 2.500 DINARJEV — Neznan storilec je 28. novembra okoli 18. ure na nepojasnjeni način iz kioska za prodajo kart na železniški postaji Center v Novem mestu zmaknil prodajalcu Danku Bubniju iz Črnomlja 2.500 din. Možje postave predzrežja vneto isčejo.

PRISILNO TREZNENJE — Novomeški miličniki so 6. decembra okoli 20.30 pridržali do iztrezjnje 24-letnega Pera A. in 2 leti mlajšega Željka M., oba iz Novega mesta. Mlačenica sta se v bifeju Dolomivci pretepalna in grozila ostalim. Vzroke svojega početja bosta lahko podrobno razložila sodnicam za prekrške.

OB ŽENSKO TORBICO — 5. decembra je Barbara Tratar iz Lešnice ostala brez ženske torbice. Tega dne je nekdo namreč vlomlil v njen osebni avtomobil in Trtarjevo s tativno oškodoval za polodruži tisočak.

DOMA RAZGRAJAL IN GROZIL — 4. decembra nekaj po polnoči so se metliški miličniki odpeljali na dom 51-letnega Tomaža H. v Križevsko vas pri Metliki. Možakar je tisto noč doma razgrajal in svojim grozil s pretepotom, hkrati pa je seveda motil tudi nočni početek sosedov. Ti niso videli drugega izhoda, kot da so na pomoč poklicani može v modrih uniformah. Ti bodo Tomaža prijavili sodniku za prekrške.

KJE JE MOTORNA ŠKROPILNICA

ČRMOŠNICE — Neugotovljenevne je še neugotovljeno storilec vlomlil v zaklenjen čebelnjak v Plešivici, kjer je imel Viktor Blatnik iz Črmošnice pri Stročiču spravljeno motorno škropilnico znamke Stihl. Z Blatnikovo škropilnico sedaj škropi nekdo drug, kdo pa može postave še ugotovljavo.

IZGINILE VODOVODNE CEVI

MIRNA — Iz montažnega oddelka DO Pohorje Mirna pri Trebnjem je med 24. in 26. novembrom izginilo 21 pocinkanovodovnih cevi. Ali jih je zmaknil kdo izmed tamkaj ali sili razmer službojčic — Pohorje je namreč sestavni del KPD Dob — ali kdo zunanjih, preiskovalci sedaj še ugotovljajo.

>Priznanje izsililo kemično sredstvo<

Tako je sodnikom trdil Horst Gerald Berghofer, obtožen 24 vlomov v slovenske cerkev — Zanikal prvo priznanje — Pet let zapora za 19 dokazanih vlomov

NOVO MESTO — Sledovi avtomobilskih gum so bili dolge mesece in celo leta edina sled, ki so jo imeli v rokah dolenjski miličniki in kriminalisti ob iskanju predzrega storilca, ki je vlamjal v osamjene in odročne cerkev in iz njih odnašal dragocene kulturnozgodovinske pomnike naše preteklosti. Še posebej v letih 1988 in 1989 se je po Sloveniji število tovrstnih vlomov skrovito povečalo, iz cerkva na težko dostopnih krajin so izginjali kipi svetnikov, angela, Kristusa, Matere božje, da ne naštevamo naprej. Storilec je vlamjal bodisi skozi vrata, bodisi skozi okna, vselej so bili praviloma v bližini cerkva najdeni sledovi avtomobilskih gum. Toda mozaik se je počasi v vztrajno izpopolnjeval, celi dve leti so možje postave zbirali dokumente in dokaze, naposled je sum padel na 48-letnega avstrijskega državljanja Horsta Gerald-a Berghoferja iz Feldbacha.

Zanj je bil usoden lanski 29. maj, 19.10 je bila ura, ko ga je na parkirališču motel Terme na Čatežu ustavila patrulja brežiških miličnikov. Golf rdeče barve avstrijske registracije, v katerem je poleg Berghoferja sedela njegova žena, so si nekoliko podrobnejše ogledali. V njem so našli daljnogled za dnevno in nočno opazovanje, fotoaparat in gumi-jaste škornje številka 44 do 45. Slednji so bili za preiskovalcev nadvsa dragocene. A ne le tato, ker je bilo očitno, da so bili uporabljeni le nekaj poprej, saj so bili mokri in blatni, pač pa so na njih gradili domala ves dokazni postopek. O svojih odkritjih so brežiški miličniki napisali depožit in jo poslali vsem postjam milice — vzroka, da bi Berghoferja prijeli, takrat še niso imeli — med drugimi so jo tako prejeli tudi na mejnem prehodu v Gornji Radgoni. Še isti večer

se je ob 22.30 prav pri njih ustavil opisani golf; miličniki in cariniki so zato opravili podrobnejši ogled vozila, najdene škornje pa fotografirali. Ko so kasneje njihov posnetek primerjali s posnetki odtisov, najdenih stopinj na mestnih vlomov, ni bilo nikakršnega dvoma več, da so kriminalisti na pravi poti. Mozaik je bil sestavljen, čakali so le še Berghoferja. Letošnjega aprila so ga prijeli, vse odstjeje je v novomeških zaporih, kjer je dočakal tudi nedavno sojenje.

Na prvem zaslisanju 12. aprila je preiskovalcem povedal, kako se je enkrat ali dvakrat tedensko v Slovenijo vozil s sinovim golfov rdeče barve. Praviloma je naše kraje obiskoval po delavnikov, kadar je potoval med vikendi, je bila z njim tudi žena. Priznal je, da je vlomlil v okoli 30 cerkv v Slovenskem. Poldne si je teren ogledoval, na delo se je spravljal ponoc. Tudi to je pojasnil, da je s plenom še isto noč odpotoval domov, vselej je bil doma že pred polnočjo. Tačaj naslednjega dne je ukramene predmete prodral registriranim prodajalcem starin, Karlu Voraverju, Reinhouldu Trummerju ali Antonu Gollesu; cena je bila med 1.000 in 2.500 avstrijskih šilingov za kos. Berghofer je preiskovalcem celo pokazal nekaj cerkv, v katere je vlomlil. Toda že ob drugem zaslisanju se ni spomnil ničesar več, priznanje je zanikal, enako kot na obeh sodnih obravnavah.

Sodnikom je trdil, da je imel leta 1976 prometno nesrečo, po njej pa kar štiri težje operacije, tako da je ostal invalid, ki ni bil sposoben opravljati niti svoj poklic, kaj šele, da bi vlamjal in plezel po cerkvah. Dodal je, da so mu moralni zasiščevalci med prvim zaslisanjem dati kakšno kemično sredstvo, da je izbilebil tista neumnost. Toda sodniki so prišli do drugačnih dokazov. Postopek in zaslisanja so bili opravljeni navse kotekratno, tudi ob prvem je bila zraven prevajalka kot tudi zagovornica;

Avtobus zgorel, potniki ostali nepoškodovani

Kar 350 tisočakov škode zavoljo požara — Kriv kratek stik?

SELA PRI KARTELJEVEM — Kar 350.000 dinarjev je škode, povzročene s požarom, ki je izbruhnil v soboto nekaj minut čez polnoč na avtobusu zahodnonemške registracije, v katerem je bilo tudi 35 potnikov.

Ogenj na vozilu se je pojaval med vožnjo po magistralni cesti Ljubljana-Zagreb, blizu Sel pri Karteljevem. Že omenjeni avtobus turistične agencije Touristik, za krmilom katerega je sedel Osmo Ramić, je takrat prehitel drug avtobus in mu dajal znake, da je z njegovim vozilom nekaj narobe. Kmalu zatem je v motorju nekaj močno počilo in ognjeni zubi so zajeli vozilo. Ramić je avtobus nemudoma zapeljal s ceste in ustavil ter skupaj s potniki skušal požar pogasiti. To ni uspelo ne njim ne novomeškim poklicnim gasilcem, ki so urmo pridrželi na mestu nesreče. Avtobus je bil uničen v celoti, z njim pa tudi nekaj prtljage potnikov, ki jih je ni uspelo rešiti. Vzrok požara še ugotovljajo, sumijo pa, da je ognja prišlo zavoljo kratkega stika na električni napeljavi.

Ob preprodajah so utajili davke

Kazenske ovadbe zoper dvanajsterico, ki je osumljena preprodaje 25 osebnih avtomobilov, ne da bi ob tem placala davek

NOVO MESTO — Pisali smo že na kratko, kako so uslužbenici novomeške UNZ pred dnevi spisali kazensko ovadbo zoper 33-letnega Šilva Ž. s Potov Vrh, ki je osumljena, da je ob preprodaji štirih osebnih avtomobilov utajil za 72.710 din davščin, ki bi jih moral poravnati upravi za družbene prihodke. Toda Silvo očitno ni osamljen, kriminalistična služba UNZ Novo mesto je v zadnjem letnem četrletku zaradi podobnih sumov obravnavala skupaj kar 12 oseb.

Rezultati preiskave so pokazali, naj bi skupaj preprodral kar 25 osebnih avtomobilov in se pri tem izognili plačilu davčnih obveznosti v skupinem znesku preko 300.000 din. »Zaradi utemeljenega suma storitev kaznivih dejav zanj, da je izbruhnil požar, je vlomlil v obdobje in na način lahkomiseln verjeti (ali pa tudi ne — op.p.), kako so se zavarovali pred plačilom davčne obveznosti. Ne prvi ne drugi primer tega ne omogočata, več kot očitno je, da gre za fiktiven posel, ki je v nasprotju z zakonodajo.

Kriminalisti so svoje delo opravili, slišati pa je, da ob tovrstnih prijavah na novomeški dvakarji ne ukrepajo dovolj učinkovito. Zakon o upravah za družbene prihodke je namreč povsem formalno na lastnino niso prenašali. Prodajalci so kupcu izdali pisemo pooblastilo za

ZMIKAVT NA DELOVIŠČU

NOVO MESTO — Med 26. novembrom in 3. decembrom je še neznan storilec obiskal delovništvo novomeškega Pionirja v IMV Adria, kjer so Pionirjevi delavci opravljali razne vodoinstalaterske dela. Nepridržal je vlomlil v predale delovne mize in odnesel dva električna podaljška dolžine 50 metrov, kladivo, kluje in klešče, tako da je Pionir oškodovan za vsaj 5.000 dinarjev.

IZ VOZILA
ODNESEL TORBICI

NOVO MESTO — 21-letna Novomeščanka Monika Knez je 6. decembra med 20. in 20.20 parkirala osebni avto pred trgovino Kump v Bršlju. V času njene odstopnosti je nekdo iz avtomobila zmaknil dve ženski torbici z osebnimi predmeti ter tako Knezo oškodoval za 3 tisočake.

VLOM V BRUNARICO

NOVO MESTO — Še neznan storilec je v času med 29. novembrom in 8. decembrom vlomlil v brunarico 55-letnega Fikreta Džeparija iz Novega mesta. Iz brunarice, ki stoji v Šmehelu, je izginilo žganje in vinogradniške škarje, tako da je skupne škode za 1.200 dinarjev.

navsezadnje je Berghofer s podpisom potrdil, da je tisto, kar je povedal, resnično. O verodostojnosti njegovega prvega priznanja tako ni bilo nobenega dvoma, sicer pa, kako bi lahko dejanja opisal tako natančno, če storilec ne bi bil sam? A ni ga bremenilo le to. Odoris Škornjev, najdenih v avtomobilu, se je povsem ujemal s tistimi na krajih vlomov; tudi v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je imel tudi golf rdeče barve z registrskim številkom ST 191-078, ki je bil večkrat viden na mestnih vlomov, nekdo si je to številko celo zapisal. In še v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Gubnem najdeni prstni odtisi se je ujemali z Berghoferjevimi; tu so bili še delci tekstilnih vlaken na ukradenimi predmeti, ki so bili najdeni pri že omenjenih prodajalcem starin; nemajhno težo v dokaznem postopku je im

STOPNICO BLIŽE K NASLOVU — Odbojkarji novomeškega Pionirja so v soto zvečer brez večjih težav osvojili dve novi točki, s 3:0 so ugnali Prvo petoletko Trstenika in se uvrstili na prvem mestu lestvice. Posnetek je iz drugega niza slike tekmve, v uspešni akciji pa Marić (desno), na razplet čakata Petković in Jović desne proti levi. (Foto: B. Budja)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

1. ŽVEZNA A 2 LIGA, moški, 10. kolo: PIONIR — PRVA PETOLETKA 3:0 (5, 1, 16)

Pionir: Jović, Brulec, Marić, Petković, Mestnik, Goleš, Berger, Gavrilović.

OSTALI IZIDI: Spartak — Strumica 3:0, Saloni — Vardar Tutun 2:3, Bihać — Jedinstvo Interplet 3:0.

LESTVICA: 1. Pionir 16 (27:11), 2. Vardar Tutun 14 (25:16), 3. Strumica 14 (23:15), 4. Spartak 12 (23:12), 5. Bihać 10 (20:17), 6. Prva petoletka 8 (12:25), 7. Saloni 4 (14:28), 8. Jedinstvo Interplet 2 (9:29).

Pari prihodnjega kola: Jedinstvo Interplet — Pionir, Vardar Tutun — Strumica, Bihać — Spartak, Prva petoletka — Saloni.

II. ŽVEZNA LIGA, ženske, zahod, 9. KOLO: BLED — LIK KOČEVJE 3:0 (11, 11, 9)

LIK Kočevje: Levstik, Letnar, Breški, Hočevar, Drobnič, Ogrinc, Vidmar, Turk, Ibrahimović, Klun.

KONČNA JESENSKA LESTVICA: 1. Pula 18 ... 7. LIK Kočevje 8, 8. Nova Gorica 6, 9. Celje 4, 10. Poreč 2.

I. SOL, ženske, 9. KOLO: PARTIZAN TABOR II — PIONIR 3:0 (9, 12, 2)

Pionir: Koncilia, Podolski, Ostroveršnik, Poreber, Hočevar, Šteblaj, Fabjan, Kučera.

LESTVICA: 1. Koper Cimos 16, 2. Krim 14, 3. Ljubno 12, 4. Pionir 12 itd.

Pari prihodnjega kola: Pionir — Rogozna, Krim — Paloma Branik II, Koper Cimos — Partizan Kamnica itd.

rokomet

I. SOL, moški, 10. KOLO: INLES RIKO — JADRAN 29:22 (16:10)

Dileme tik pred jubilejem

Crnomalske nogometaše, ki bodo prihodnje leto praznovali 60-letnico, pestijo denarne težave

CRNOMELJ — Članska ekipa nogometnega kluba Bela krajina je uspešno začudila jesenski del tekmovanja, saj je prišala na 2. mestu v ljubljanski ligi in je enako med konkurenco na 1. mesto. Če ji bo uspelo, se bo lahko zopet vrnila v območno člansko ligo-zahod, iz katere je izpadla letos spomladi. Uspeh v jesenskem delu tekmovanja je za Belokranjce še toliko bolj pomemben zato, ker v prvi ekipi ga kar 7 mladincev in so najmlajša ekipa v ligi.

To pa pomeni tudi zagotovilo za priznostenog nogometnika v Beli krajini, čeprav klub v zadnjem času pesti veliko problemov, zlasti finančnih. «Z denarjem, ki ga dobivamo od družbe, in tistim, ki ga sami prislužimo s svojimi dejavnostmi, ne moremo pokriti vseh stroškov. Tako imamo ob koncu letosnje tekmovalne sezone 70 tisočakov primanjkljaka. Največ stroškov

PORAZ KOŠARKARJEV PODBOČJA

BOROVNICA — V srečanju 9. kola slovenske košarkarske lige so košarkarji Podbočja gostovali pri ekipi Borovnice in zasluženo izgubili s 80:98 (34:53). Košarke so dosegli: Krošelj 18, Krivokapić 17, Vega 13, Jurečić 11, Krajcar 8, Bugalo 7, Gram 4 in Stregar 2. V soboto ob 19.30 se bodo košarkarji Podbočja v 10. kolu v telovadnici domače OS pomerili z Litijo.

DESETLETNICA NK KRIJE

KRIJE — Nogometni klub Križe je te dni slavil desetletno delovanje. Ob tej prilnosti so najzaslužnejšim igralcem Podelili enajst priznanj, posebej velja omeniti vratarja Tomaja Finka, najboljšega igralca Silva Brulca in najučinkovitejšega streliča Antonja Bartolja. Hkrati se NK Križe ob jubileju zahvaljuje za pomoč novomeški športni zvezi, KS Mali Slatnik in bifeju Srebrenjak.

M. B.-J.

Pionir je izgubil spremljevalca

Novomeški odbojkarji sami na čelu lestvice A 2 zvezne lige — V Brčko po novi točki — Kočevke končale na sedmem mestu

NOVO MESTO — Čeprav brez Povšiča, Smrketa in Gavrilovića, ki so poškodovani, so odbojkarji novomeškega Pionirja vknjili prizakovani točki v srečanju 10. kola prve zvezne A 2-lige proti ekipi Prve petoletke iz Trstenika. Tako Novomeščani ostajajo na čelu lestvice, v soboto so izgubili doslej »njavzvestejšega« spremljevalca, ekipo Strumice, ki je v Suboticu doživel treći poraz, na drugem mestu pa je zamenjal Vardar Tutun, ki je po ogorčeni borbi in petih setih v Novi Gorici vendar ugnal Salonit.

Sobotna tekma v športni dvorani pod Marofom ni prinesla kvalitetne odobje, kakih 300 gledalcev je bilo še najbolj zadowoljnih z rezultatom. Jović, Brulec, Marić, Petković, Gojš in Mestnik so pač igrali toliko, kolikor je bilo za zmago potrebno. Brez težav in naprezanj so v pičle pod ure dobro prva dva seta, zato pa so se z živci navijačev pojgrali v tretjem. Vodili so že z 11:6, nato pa popustili in dovolili borbenom gostom, da so zapored dosegli 8 točk in povedli s 14:11. Trener Leszek je takrat vrnil v igro Manca in poslal v klop Bergerja. Stvari so s tem vendarne pričele postavljati na svoje mesto. Kar 5 zaključnih žog so imeli v tem nizu igralcii iz Trstenika, vendar je Novomeščan v razburljivi končni uspelo izvleči tudi set, pri čemer sta jamično — roko na srce — z dvema spornima odločitvama pomagala tudi sodnika. Pionirjevi imajo tako štiri kola pred koncem dve točki nasoko pred Vardarem in Strumico; eden od njiju bo v soboto zaostal še za dve točki, kajti v Skopju ju čaka medsebojni obračun, skorod neverjetno pa je, da bi bili pionirjevi ob načrtovani točki v Brčku. Kocka bo torej dokončno padla v zadnjih treh kolih, ko igrajo Novomeščani najprej doma z Bihaćem in nato s Spartakom, v zadnjem kolu pa jih čaka gostovanje pri Salonitu. Za doseglo cilja, uvrstitev v I. zvezno A 1-ligo, kamor vodita dve prvi mesti, si lahko pionirjevi do konca prisojijo tudi en poraz.

Nenadejan spodrljaj so si v nadaljevanju prvenstva v I. republiški ligi privočile igralki Pionirja. Z nekaj zaporednimi uspehi so prisle tri pod vrh lestvice in mnogi so jih vedeli celo v boju za naslov, tokrat pa so gladko z 0:3 izgubile boj proti predzadnjemu ekipi Partizana Tabor II. Za poraz imajo pionirjeve tudi opravičilo:

Urnik letosnjega prvenstva v prvi zvezni A 2-ligi je pospešen, tako da je bilo 11. kolo, v katerem so Novomeščani gostovali v Brčku, odigrano že med tednom, to soboto pa je v športni dvorani pod Marofom na sprednu nadstre zanimiv obračun med Pionirjem in Bihaćem. Slednji igrat od kola do kola bolje, tako da se obeta zanimivo in kvalitetno srečanje, katerega pričetek bo ob 19. uri.

Zavoljo okvare na vozilu so zamudile na tekmo, nervosa se je poznala tudi v igri, za nameček so morale nastopiti še brez najboljše igralki Brulčeve, katero so zadržale ne kaže pravega razmerja moči na igrišču.

Jutri bodo proglašeni športniki leta

Prireditve bo ob 19. uru v športni dvorani pod Marofom

kegljanje

I. republiška liga, moški, 9. KOLO: SCT LJUBLJANA — KOČEVJE 505:4921

Kočevje: Štricelj 803, Pajnić 851, Svenček 786, Grgović 808, Krže 846, Kajfež 827.

LESTVICA: 1. Brest 14 ... 7. Kočevje 8.

I. republiška liga, ženske, 9. KOLO: GORICA — KOČEVJE 2486:2345

Kočevje: Žafran 392, Mihelič 399, Janež 385, Legan 390, Oberstar 381, Marin 398.

LESTVICA: 1. Tekstina 14 ... 9. Kočevje 6.

MALI NOGOMET V PODZEMLJU

PODZEMELJ — NK Kolpa iz Podzemelja, ki je tako uspešno zaključila svojo prvo tekmovalno sezono, organizira 15. in 16. decembra turnir v malemu nogometu, ki bo potekal v metliški športni dvorani. Prijavna znaša 1.000 din, ekipe pa jo lahko poravnajo tudi na dan žrebanja, ki bo 14. decembra ob 18. uri v hotelu Bela krajina. Najboljše čakajo pokali in denarne nagrade, vse dodatne informacije pa je moč dobiti vsak dan med 7. in 15. uro na telefona (068) 58-325.

»V upravi trenutno še nismo našli odgovora, kako in kje poiskati dodatni denar, ki bo potreben za naslednjo tekmovalno sezono. O pokritju izgub se sicer dogovarjam s pristojnimi občinskim organi, izvršnim svetom in odborom za športno dejavnost, kdo pa nam bo dal odgovor, kako s finančne plati naprej, še ne vemo. Vendar vse analize kažejo, da brez denarja, ki je potreben za tekočo tekmovalno sezono, v nobenem primeru ne bo šlo in je celo vprašljiv začetek spomladanske sezone,« razprena misli Jakša.

SMUČARSKI SEJEM

ČRНОМЕЛЈ — Smučarski klub Iskra iz Semiča pripravlja sejem rabljene smučarske opreme, ki bo v soboto, 15. decembra, ob 11. do 16. ure v telovadnici osnovne šole v Župančevi ulici v Črnomlju. Vabljeni vsi, ki bi želeli prodati smučarsko opremo ali jo kupiti po ugodni ceni.

TURNIR NK TABOR — ZIDAKI

ŠENTJERNEJ — NK Tabor — Zidaki organizira v športni dvorani šentjerneške osnovne šole turnir v malem nogometu. Turnir bo 29. in 30. decembra, obakrat se bo pričel ob 8. uri, prijave ekip pa sprejema organizator na telefon (068) 42-398 do 27. decembra, ko bo ob 20. uri v okrepevalnici Grabnar v Rojahi pri Šentjernej tudi žrebanje. Še nagrade: prvo mesto prinaša 4.000 din, drugo 2.500 din in tretje 1.500 dinarjev, zraven pa seveda pokale in priznanja, enako čakajo nagrade tudi najboljšega igralca in vratarja na koncu merjenja moči vseh doseganjih zmagovalcev med leti 1979 do 1990. Pismene prijave sprejema Janez Vodenšek, Ljubljanska 32, 61295 Ivančna Gorica, informacije pa dobiti na telefon 783-076.

solske obveznosti. In ne nadzadne: za gostiteljico sta zaigrali tudi dve igralci prve ekipe, ki imata dvojno registracijo.

B. B.

Šport

Bogdan Fink — kolesar leta

Tradicionalno priznanje Sportskih novosti novomeškemu kolesarju — Podelitev na Trški gori

TRŠKA GORA — Največji in najbolj razširjeni jugoslovenski športni časopis, zagrebške Sportske novosti, je letos že šestič proglašil kolesarja leta v Jugoslaviji in mu podelil tradicionalno priznanje Stjepana Ljubiča-Vojvode, legende kolesarskega športa v sosednji Hrvatski. Spomnimo le, da je bil Stjepan Ljubič ustanovitelj danes tradicionalnih dirk »Po Hrvatski in Sloveniji«, dirke »Po Jugoslaviji«, dirke »Alpe—Jadran«, da ne naštrevamo naprej. Prvi je to priznanje leta 1986 prejel Jure Pavlič, sedaj profesionalec v Italiji, leta kasneje je bil dobitnik Gorazda Penko, leta 1988 Sandi Papež iz novomeškega KD Krka lani Valter Bonča iz idrijske Sloge, dobitnik letosnjega priznanja pa je mladi novomeški kolesar Bogdan Fink.

Nenadejan spodrljaj so si v nadaljevanju prvenstva v I. republiški ligi privočile igralki Pionirja. Z nekaj zaporednimi uspehi so prisle tri pod vrh lestvice in mnogi so jih vedeli celo v boju za naslov, tokrat pa so gladko z 0:3 izgubile boj proti predzadnjemu ekipi Partizana Tabor II. Za poraz imajo pionirjeve tudi opravičilo:

Urnik letosnjega prvenstva v prvi zvezni A 2-ligi je pospešen, tako da je bilo 11. kolo, v katerem so Novomeščani gostovali v Brčku, odigrano že med tednom, to soboto pa je v športni dvorani pod Marofom na sprednu nadstre zanimiv obračun med Pionirjem in Bihaćem. Slednji igrat od kola do kola bolje, tako da se obeta zanimivo in kvalitetno srečanje, katerega pričetek bo ob 19. uri.

Zavoljo okvare na vozilu so zamudile na tekmo, nervosa se je poznala tudi v igri, za nameček so morale nastopiti še brez najboljše igralki Brulčeve, katero so zadržale ne kaže pravega razmerja moči na igrišču.

Blizu uspeha pa so bile v zadnjem jesenskem kolu prvenstva II. zvezne lige tudi odbojkarke LIK Kočevja. Resda so na Bledu izgubile z 0:3, toda rezultat še zdaleč ne kaže pravega razmerja moči na igrišču.

ZMAGALI GOSTJE

MIRNA — Pred dnevi so se tu pomerili na eksibicijski nogometni tekmi nogometni sodniki Dolenjske in Ljubljanske. Zmagali so Ljubljanci z rezultatom 4:1. Na srečanju, ki ga je pripravila ZTKO Trebnje, so preverili moč, živec in nogometno znanje med drugimi Lado Jakše, Vlado Tauzes, Milovan Nikolić, Sašo Vugdalič, Igor Bucar, Vlado Šajn, Radiša Drobniak in Stevo Jovič.

USPEL TURNIR TROJK

DRAGATUŠ — V športni dvorani pod Marofom se bo jutri ob 19. uri pričela slovenska, na kateri bodo proglašeni najboljši novomeški športniki leta. Dragatuš je bil minuli petek, 30. novembra, tradicionalni turnir trojek v košarki, ki ga je pripravil domači TVD Partizan. Naštrelje so ekipe iz črnomalske občine, po desetih odigranih tekmapah pa je bil znan tudi zmagovalec. Prvo mesto je osvojila Trgovina Breza (D. Švetič, M. Švetič, Adlešič), drugi je bil Črnomelj in tretji Dragatuš.

Kot smo zapisali že zadnjici, bodo ob tej priložnosti podeljena tudi priznanja najboljšim športnikom leta.

PRIZNANJE KOLESARJU LETA — V Krkinem hramu na Trški gori je bila minuli četrtek slovenska, na kateri sta Vlado Luncer, glavni in odgovorni urednik Sportskih novosti, ter Tibor Šaramo, urednik tega časopisa, podelila priznanje Stjepana Ljubiča najboljšemu jugoslovenskemu kolesarju v minulem letu. Z bronasto medaljo na svetovnem mladinskem prvenstvu si je laskav naziv prikolesaril Bogdan Fink, ki na posnetku prejema krištalno vazo iz rok Tiborja Šarama. (Foto: B. Budja)

V zadnjih sekundah praznih rok

Serijski nesrečni porazovi kočevske Opreme se nadaljuje — Tok

TELEVIZIJSKI SPORED

TELEVIZIJSKI SPORED PETEK, 14. XII. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.30 in 14.25 — 0.55 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
DELFIN FLIPPER, 17. del
VOJNE USODE, angl. nadalj.,
2/7
10.20 VIDEO STRANI
14.40 VIDEO STRANI
14.50 ŽARIŠČE
15.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEĐNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.10 OTROŠKI PARLAMENT
18.30 CIRKUŠKE ŽIVALI, švicarska
naniz., 1/7
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NEBU NAPROTIV, amer. dok. serija,
12/12
21.20 ZAKON V LOS ANGELESU,
amer. naniz., 31/42
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
— DRUŽINSKE VEZI, amer. naniz.,
15/22
— DAMIEN - OMEN II, amer. film
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 16.30 Goli z
evropskimi nogometnimi igrišči — 16.45
Smuk (m), posnetek — 17.30 Studio Ma-
ribor — 19.00 Domaci ansambl Dobri
zrnanci (ponovitev) — 19.30 Dnevnik —
20.00 Koncert Simfoničnega orkestra
RTV Ljubljana — 21.40 Oči kritike —
22.20 Skupščinska kronika — 22.50 Te-
nis (posnetek iz Muenchena) — 0.20 Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Kapetan Grom in vojaki prihodnosti
(amer. naniz.) — 10.00 Šolski program —
12.00 Poročila — 12.10 Video strani —
12.20 Satelitski program — 13.30
Shakespeare na TV: Richard II — 16.10
Video strani — 16.25 Poročila — 16.30
TV koledar — 16.40 Kapetan Grom in
vojaki prihodnosti — 17.10 Pogovori o
znanosti: Nobelove nagrade — 17.40 Hr-
vaška danes — 18.25 Številke in črke —
18.45 Taksí (amer. humor. naniz.) —
19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik —
20.00 Cross Creek (amer. film) — 22.05
Zagrebški sejem jazz-a — 22.50 Dnevnik —
23.10 Poročila v angleščini — 23.15
Oddaja o kulturi — 0.15 Poročila

SOBOTA, 15. XII.

SLOVENIJA 1

8.05 — 1.40 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKIH PROGRAM-
SKIH TV VNRNOSTI
8.30 NEMŠČINA — ALLES GUTE,
25. lekcija
9.00 MUZZY, angleščina za najmlajše
(12/20)
9.10 RADOVEDNI TAČEK
9.20 LONČEK, KUHAJ
9.35 ČEBELICA MAJA
10.00 TOVARIŠTA PETRA GRČE,
nadalevanka HTV, 1/3
10.25 ALF, amer. naniz., 7/24
10.50 OTROŠKI PARLAMENT
11.10 POGLEDI: DEŽNIKI IN SON-
ČNIKI SKOZI ČAS
12.00 ZGODBE IZ ŠKOLKE
12.30 VECERNI GOST: DR. DRAGO
KLEMENČIČ
13.20 OČI KITIKE
14.00 VIDEO STRANI
14.30 VIDEO STRANI
14.40 LEPA NAŠA DOMOVINA: KUL-
TURA, ponovitev zabavnoglasbe-
ne oddaje
15.20 RAY CHARLES, ponovitev 1. de-
la koncerta
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 CIKLUS FILMOV WALTERA DIS-
NEYA:
— ŠKRATOMOBIL, amer. film
18.30 DIVIJI SVET ŽIVALI, angl. po-
ljudnoznan. serija, 6/14
18.55 ALI ŽE VESTE?
19.07 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 TITANIC
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.35 SOVA:
— ZLATA DEKLETA, amer. naniz.,
15/25
— MAVRICA, angl. nadalj., 2/3
NOTRANJA PREISKAVA, 1. del
amer. filma
1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi — 12.40 Smuk
(m) — 13.45 Tenis (posnetek iz Muench-
na) — 16.00 Tenis, polfinale — 19.00
Mat in sin (avstralska humor. serija, 3/4)
— 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske

uspešnice: Šakal (angl.-franc. film) —
0.00 Yutel — 1.00 Satelitski programi

HTV 1

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Sporad za otroke — 10.00 Izbor iz šolske-
ga programa — 11.30 Danes skupaj —
12.00 Izbrali smo za vas — 13.30 Sedem
(češkoslov. film) — 15.00 Mikser M (za-
bavna oddaja) — 15.45 TV tečen —
16.00 Narodna glasba — 16.30 En avtor,
en film — 16.40 Poročila — 16.45 Sedmi
čut — 16.55 Spletka (angl. nadalj., 6/6)
— 17.25 TV dražba — 18.55 Risana serija —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Pogovor
tedna — 20.15 Murphyjeva vojna (amer.
film) — 22.10 Dnevnik — 22.20 Poročila v
angleščini — 22.25 Športna sobota —
22.45 Silnice (oddaja o kulturi) — 23.30
Fluid (zabavnoglasbeni oddaja) — 0.15
Poročila

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00
Drugi godbi: Ansambel Vujičić — 20.35
Po slednih napredka — 21.00 Sedma steza
— 21.20 Omizje — Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Otroška serija — 10.00 Šolski program —
12.00 Poročila — 12.10 Video strani —
12.20 Izbrali smo za vas — 16.10 Vi-
deo strani — 16.25 Poročila — 16.30 TV
koledar — 16.40 Otroška serija — 16.55
Hibatčki — 17.10 Šolski program —
17.40 Hrvatska danes — 18.25 Številke in
črke — 18.45 Dokumentarna oddaja —
19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 —
20.00 Živiljenje (humor. serija) —
21.00 Zunanja politika — 21.30 Dnevnik
3 — 21.55 Kinoteka Hollywooda —
23.30 Poročila

NEDELJA, 16. XII.

SLOVENIJA 1

8.30 — 0.25 TELETEKST
8.45 VIDEO STRANI
5.55 OTROŠKA MATINEJA:
— ŽIV ŽAV
CIRKUŠKE ŽIVALI, švicarska
naniz., 1/7
10.10 LETALSKE SANJE, litvanski film,
in VRH — IZPOVED SREČNEGA
ČLOVEKA, sovjetski film
11.00 MATI IN SIN, avstral. humor. seri-
ja, 3/4
11.30 VIDEO MEHE
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 SHOW RUDIJA CARRELA
14.40 ALTERNATIVE 4, poljska na-
dalj., 7/9
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 KAKO SE ZNEBIŠ SVOJEGA
ŠEFA, amer. film
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 D. Jančar: PRIMOŽ TRUBAR,
TV nadalj., 4/4
21.10 PREDŽREBANJE NOVOLET-
NEGA 3 X 3
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:
— SPET TI!, amer. humor. naniz.,
3/13
MAVRICA, zadnji del angl. nadalj.
0.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: svet. pokal v slalomu (m): 1. tek
9.55, 2. tek 12.55
15.30 Svet športa — 16.30 Posnetek smu-
čanja — 17.30 Studio 2 Koper — 19.00
Naša pesem — 19.30 Dnevnik — 20.00
Žarišče — 20.30 Žrebanje lota — 20.35
Umetniški večer: Film v letu 1990 in igra-
ni film — Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Otroška oddaja — 10.00 Šolski program —
12.00 Poročila — 12.20 Izbrali smo za
vas — 14.30 Poročila — 16.10 Video
strani — 16.25 Poročila — 16.30 TV
koledar — 16.40 Mali svet — 17.10 Šolski
program — 17.40 Hrvatska danes —
18.25 Številke in črke — 18.45 Dokumentarna
oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 TV srca —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Igrani film —
20.55 Žrebanje lota — 21.05 Kontakt
magazin — 22.30 Dnevnik 3 — 22.50
Sportni pregled — 23.50 Poročila

PONEDELJEK, 17. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 15.05 — 0.40 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
MITI IN LEGENDE ISLAMSKEH
LJUDSTEV
CICIBAN, DOBER DAN
FS EMONA
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MER-
NIK

10.45 VIDEO STRANI

15.20 VIDEO STRANI

15.30 SOVA, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.05 MOZAIK, ponovitev

PREDŽREBANJE NOVOLET-
NEGA 3 X 3

18.30 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE

18.30 RADOVEDNI TAČEK

18.45 ČEBELICA MAJA

19.10 RISANKA

19.20 TV OKNO

19.30 DNEVNIK 2

19.55 VREME

20.05 PERICE, škotska drama

21.30 OSMI DAN

22.20 DNEVNIK 3, VREME

22.40 RESNA GLASBA

23.15 SOVA:

— ALFRED HITCHCOCK PRED-
STAVLJA, amer. naniz., 16/14

KLUB PARADIŽ, angl. nadalj.,
1/10

0.30 VIDEO STRANI

SLIKA IZGINJA

RIBNICA — Gledalci televizije v
ribniški občini, ki sprejemajo sliko s
prevornika pri zgornjem ortneškem
gradu, pogosto ne morejo spremati
programa TV Koper in drugega pro-
grama TV Slovenija. Aparature na tem
prevorniku so stare in se pogosto kvarijo.
V takih primerih je treba poklicati
ekipo za vzdrževanje TV-oddajnikov.
Seveda pa bi kazalo nekaj ukrepi tudi
v Kočevju, kjer je sprejem prvega pro-
grama TV Slovenija slab, programa TV
Koper pa sploh ne dobijo. M. G-

Poročila v angleščini — 22.55 Kino klub
Evropa — 0.25 Poročila

SREDA, 19. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.00 in 14.35 — 1.40 TELE-
TEKST

8.50 VIDEO STRANI

9.00 MOZAIK

9.00 ŽIV ŽAV

9.50 PERICE, škotska drama

10.55 ŽIVLJENJE V BARVAH, franc.
nadalj., 3/4

11.50 VIDEO STRANI

14.50 VIDEO STRANI

15.00 ŽARIŠČE, ponovitev

15.30 SOVA, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.05 MOZAIK, ponovitev

17.05 VULKANI, franc. poljudnoznan.
serija, 4/6

17.35 PO SLEDEH NAPREDKA

18.05 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE

19.00 RISANKA

19.20 TV OKNO

19.30 DNEVNIK 2

19.55 VREME

20.05 FILM TEDNA

RUDARJAVA HČI, amer. film

22.10 DNEVNIK 3, VREME

22.30 DRUGA GODBA

23.15 SOVA:

— ALF, amer. naniz., 16/24

KLUB PARADIŽ, angl. nadalj.,
3/10

ZGODOVINA SMEHA, franc.
dok. serija, 1/6

1.15 VIDEO STRANI

1.15 VIDEO STRANI

1.15 VIDEO STRANI

1.15 VIDEO STRANI

Bolj »čisto« bo lakiranje

Naložba v sodobno lakirnico je Agroservis stala 3 milijone — Delo teče hitro in temeljito.

BREŽICE — Od sredine novembra ima brežiški Agroservis dovoljenje za izmensesno poskusno obratovanje nove lakirnice. V tem času bodo opravili potrebne meritve, ki bodo pokazale, koliko onesnažujejo ozračje. Gre za suh sistem lakiranja brez vodnih baze, ki so ga uvozili iz Italije.

Dober gospodar pravočasno misli na odpad

O oblasteh, partizanski in odlagališču

POKLEK NAD BLANCO — 81-letni kmet Alojz Kozinc s Pokleka 17 uživa med vaščani veliko zaupanja in ugleda. Čeprav se ni nikoli rinil v prve vrste, so ga ljudje naglo opazili in radi prisluhnili njegovemu nasvetu. Morda so ga ravno zato, ker ni bil vdan niti komunistom niti drugi strani, ker je razmišljal s svojo glavo, vaščani v prvih povojnih letih izvili za občinskega odbornika z veliko prednostjo pred konkurenco.

Kozincu se zdi, da so včasih bolj pravično gledali na razvojne potrebe vseh vasi in zaselkov kot danes, ko lokalni veljaki radi mahajo s tem, kaj vse so postorili za blagov vseh, v resnicu pa nikoli niso pozabili nase, na primer tudi pri asfaltiranju cest.

Ko se Alojz ozira v preteklost, se živo spominja svoje partizansčine. Ko so prišli partizani ponj, je nerad zapustil kmetijo s 15 ha zemlje, saj je že pri petih letih izgubil očeta na ruski fronti. Težko se je spriznjal, da bosta doma ostala le mama in sestra, a drugače pač ni šlo. Eno leto je bil v partizanah, od tega 4 mesece v Bratičevi brigadi, v 14. diviziji. Bil je konjar, v rokah pa je imel tudi mitraljez.

Alojz Kozinc

Ko Kozincu povprašamo, kaj misli o možni lokaciji za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO) v Gorenjem Leskovcu, pove: »Popolnoma soglašam s kmetico s Kalševca in drugimi vaščani, ki so se zbrali pri Sv. Antonu zaradi odpadkov iz krške atomske elektrarne, da bomo z vsemi sredstvi preprečili gradnjo odlagališča NSRAO na naših tleh. Tudi iz naše vasi se dobro vidi meja te lokacije. Na naši domačiji je ostal doma drugorjenec Jože, imamo v hlevu 12 glav živine, starejši sin Alojz in najmlajši, Franci, sta tudi pri svojem kruhu. Ali naj bi se zdaj domačini, kmetje in drugi umikali z domačih ognjišč, ker bi se bali posledic takega smetinja za zdravo življenje? Saj veste tisto, da mora vsak dober gospodar, predno začne graditi hišo, dobro premisliti, kje bo imel straničel!«

P. PERC

**Industrija otroške konfekcije
JUTRANKA Sevnica**

razpisuje

NATEČAJ ZA ODDAJO

opremljenih kapacitet obrata družbene prehrane v Sevnici, na Radni 3.

Najemnik mora zagotoviti prehrano za zaposlene po konkurenčni ceni in kvaliteti ter prevzeti 14 zaposlenih delavcev. Dovoljenje za obratovanje uredi najemnik sam. Ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:

Konfekcija JUTRANKA Sevnica, Kadrovska služba, Radna 3, 68290 SEVNICA

cosmos d.o.o.

avtomontaža cosmos d.o.o.

PRIPOROČAMO VAM SODOBEN IN EKONOMIČEN TRAKTOR, IZDELAN V KOOPERACIJI COSMOS-SAME

SAME

TIP
DELFINO 35,
4 RM

POGON NA VSA
4 KOLESA, MOČ
MOTORJA 25 kW (34 KM)

PLAČILNI POGOJI:
50% kredit, 9% obresti
10% popust pri
gotovinskem plačilu

Prodajamo tudi traktorje

SOLAR 50, FRUTTETO 75, EXPLORER 80
DOBAVA TAKO!

COSMOS d.o.o. LJUBLJANA, CELOVŠKA 182,
telefon: (061) 551-141, 556-455

do **20%**

od 1. 12. dalje

za

**OKNA, VRATA, POLKNA,
MONTAŽNE STENE, HIŠE...**

IZKORISTITE

- * KONKURENČNE CENE in
- * DRUGE UGODNOSTI
NAKUPA

JELOVICA

ŠKOFJA LOKA, tel.: 064/631-241,
fax: 064/632-261

Predstavnštvo NOVO MESTO
Ob potoku 5, tel. 068/22-772

POSEBNA NOVOLETNA PRODAJA

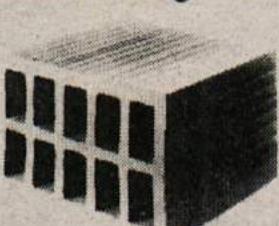
kopalniške opreme kolpa • san
in kuhinjskih korit kolpa • ker

kolpa

V SALONU

Metlika, Rosalnice 5

V začetku je bila opeka...

...in je še danes...

PO STARIH CENAH IN S PREDNOVOLETNIM POPUSTOM

- 10% popust na tovarniške cene za lastni proizvodni program
- stavno pohištvo in keramične ploščice po najnižjih tržnih cenah
- izredno konkurenčne cene za izdelke ostalih proizvajalcev
- obročno odplačevanje 1+5 — velja tudi za člane Stanovanjske zadruge Šentupert

Čakamo vas vsak dan od 6. do 16. ure in ob sobotah od 6. do 13. ure.

...in bo tudi še jutri!

- popust od 20%—50% za takojšnje plačilo
- možnost nakupa na tri obroke
- posebno ugoden nakup opuščenih programov

Delovni čas od 8.00 — 16.00
sobota od 8.00 — 12.00
tel. (068) 58-292, 58-273

Žive
naj
vsi
narodi,
ki
hrepene
dočakat dan.

23.12.1990
dan plebiscita

Moja dežela je naša država
Slovenija

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO, n.sub.o.

68000 Novo mesto
Gubčeva 15
Telefon: h.c. 068 21-065

RAZPISUJE

Javno prodajo večjega števila rabljenih motornih žag tipa Stihl in Husqvarna po ceni od 400,00 din do 5.000,00 din.

Javna prodaja bo dne 26. 12. 1990 ob 9. uri na sedežu GG Novo mesto, Gubčeva ul. 15.

Prometnega davka ni.

Istočasno obveščamo interesente, da je na Gubčevi ul. 15 odprta trgovina z gozdarskim orodjem in rezervnimi deli motornih žag za tip Stihl in Husqvarna po konkurenčnih cenah.

Sekretariat za družbeni razvoj občine Novo mesto

obvešča vse intereseante sedanje in bodoče obrtnike in podjetnike

da ima pripravljeno evidenco prostih in primernih objektov za poslovne prostore. Posebno opozarjam na objekte nekdanjih vojaških skladis, kjer bo enoto urejena infrastruktura, na objekti v mestnem jedru in na opuščene šole.

Vse informacije lahko dobite na Sekretariatu za družbeni razvoj, Sob Novo mesto, Novi trg 6, telefon 21-040, in na Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Sob Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, telefon 21-040 int. 339.

SEKRETARIAT ZA DRUŽBENI RAZVOJ

PTT PODJETJE NOVO MESTO p.o.

objavlja prosto delovno mesto

najzahtevnejša pravna dela

Pogoji:

- diplomirani pravnik
- eno leto delovnih izkušenj
- pravosodni izpit

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev najkandidati pošljajo v 15 dneh po objavi na naslov:

PTT podjetje Novo mesto, Novi trg 7,

Novo mesto (Kadrovske službe)

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 8 dni po sprejemu sklepa o izbiri.

Lisca

KONFEKCIJA
SEVNICA, p.o.

razpisuje
po sklepu DS podjetja naslednja prosta vodilna delovna mesta:

1. DIREKTOR PEN PERILO 2. NAMESTNIK DIREKTORJA SEKTORJA II

Pogoji: poleg izpolnjevanja splošnih pogojev morajo kandidati imeti:

pod 1.

— najmanj VI. stopnjo šolske izobrazbe in 5 let delovnih izkušenj v gospodarstvu, od tega najmanj 3 leta pri delu vodilnega delavca v dejavnosti podjetja; izkušnje pri opravljanju poslov v mednarodni menjavni; znanje tujega jezika; izdelan koncept poslovne strategije PEN

pod 2.

— najmanj VI. stopnjo šolske izobrazbe in 5 let delovnih izkušenj v gospodarstvu, od tega najmanj 3 leta pri delu vodilnega delavca v podjetju.

Izbrani kandidati bodo imenovani za štiriletni mandat.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na naslov: Konfekcija LISCA Sevnica, kadrovsко-slošna služba, Prešernova 4, 68290 Sevnica.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
veliko, mama, si prestala,
zdaj boš mirno v grobu spala.

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila draga mama in
stara mama

**Terezija
Vlahovič
rojena Kambič**

iz Omote

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za pomoč in sočustvovanje z nami, vsem, ki so nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo domu starejših občanov v Črnomlju za skrb in nego ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žaluoči: sin Tone in hčerka Tonka z družinama ter hčerka Terezija z možem Marjanom

Na podlagi 51. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) ter 9. člena Odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Ur. list SRS, št. 37/86, 40/87)

objavlja

Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice na podlagi sklepa komisije za oddajanje naslednji

JAVNI RAZPIS

za oddajo pravice uporabe na stavbnem zemljišču parc. št. 661/21 travnik, v približni izmerti 5000 m², v k.o. Črnc, po zazidalem načrtu obrne cone Brežice.

Cena stavbnega zemljišča po 96,30 din na m² (izračun per 30. 11. 1990).

Stroški komunalne opreme znašajo 1.075.749,00 din (izračun per 30. 11. 1990).

Dokončna cena stavbnega zemljišča in komunalne opreme se bo določila po valorizaciji v času sklenitve pogodbe.

Pod komunalno opremo je šteta možnost priključka na cesto, vodovod in kanalizacijo.

Vsek ponudnik bo moral še posebej plačati:

- spremembu namembnosti kmetijskega zemljišča,
- soglasja za priključke na električno, vodovodno in kanalizacijsko omrežje,
- na svoje stroške zgraditi priključke na komunalne naprave, cesto, vodovod, električno in kanalizacijo,
- sofinancirati manjkajoče komunalne naprave, ki še niso zgrajene, kot npr. javna razsvetljava, telefonsko omrežje,
- stroške parcelacije zemljišča,
- stroške objave javnega natečaja in zemljiškoknjižnega prenosa.

1. Veljavne prijave bodo tiste, ki bodo prispele v vložišče Skupščine občine Brežice do četrtega — 20. 12. 1990 do 14.30.

Prijave morajo biti zapečetene, na ovojnici pa mora biti oznaka »Javni razpis«. Naslovijo se na Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice, Cesta prvih borcev 18.

2. Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% vrednosti akontacije zemljišča.

3. Varščino je potreben nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Brežice št. 51620-654-63 in potrdilo o vplačilu varščine priložiti prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku računa brezobrestno v ceno stavbnega zemljišča, neuspelemu pa vrne brezobrestno najkasneje v 15 dneh po izbiri najugodnejšega ponudnika.

4. Ob odpiranju ponudb bo komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če bo potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.

5. Če se bo za lokacijo prijavilo več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi merit, določenih v odloku o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem na območju občine Brežice.

6. Ponudnik, ki najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, mora najkasneje v 5 dneh po pravnomočnosti postopka o ugotavljanju najugodnejšega ponudnika skleniti s Skladom stavbnih zemljišč občine Brežice pogodbo o oddaji zemljišča, ker bo sicer zemljišče oddano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku; v pogodbo se vnese klavzula.

7. Odškodnino za zemljišče in delno komunalno opremo je ponudnik dolžan plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča; po tem roku tečejo veljavne zadruge obresti.

8. Ponudnik je dolžan začeti gradnjo v enem letu po podpisu pogodbe in zgraditi objekt do III. gradbene faze v 5 letih po pridobitvi tega zemljišča.

9. Obrazci za prijavo so ponudniku na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Brežice, soba št. 42.

Sklad stavbnih zemljišč
občine Brežice

Mercator Mercator
krka krka
kmetijska zadruga krka
n. sub. o.. Novo mesto

TZO KMETOVALEC n.sub.o.
Novo mesto
Graben
68000 Novo mesto

Razpisna komisija zadružnega sveta razpisuje prosto delovno mesto

Direktor TZO — individualni poslovodni organ
(ni reelekcija)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da so državljanji SFRJ in izpolnjujejo splošne pogoje po zakonu,
2. da imajo končano šolsko izobrazbo VI. ali V. stopnje kmetijske, organizacijske, ekonomske ali pravne smeri ter 3 oz. 5 let delovnih izkušenj v svoji stroki,
3. da imajo sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljajo na gornji naslov z oznako »za razpisno komisijo TZO« v 15 dneh po objavi.

O imenovanju bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končnem zbirjanju ponudb.

Niti zgobom nisi rekla,
niti roke nam podala,
smrt te vzela je preran,
v srcih naših boš ostala.

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je mnogo prezgodaj
zapustila naša draga mama, stara mama,
sестra in tetja.

**SILVA
DAJČMAN**

s Kala 15, Semič

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih vsestransko pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Iskrena hvala sodelavcem Iskre, govornic za poslovilne besede, g. župniku za opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: hčerka Marija z družino ter ostalo sorodstvo

ZLATA VERIGA

NOVAK — Pravi naslov za nabavo izpušne cevi je Jože Novak. Ob potoku 10. Gomu vas pri Novem mestu. Izpušne cevi za vse vrste evropskih in japonskih vozil. Tudi po naročilu. In po meri. Najboljše možno funkcioniranje in trajnost izdelka. Prepričajte se. Srečno v letu 1991. Tel. 068/25-585, 22-643.

SEVŠEK — Klobuki in kape na zalogi. Za otroke in odrasle. Kapo ali klobuk vam izdelajo iz vašega materiala. Na zalogi tudi majice s kapucami in trenirke. Skratka, opremijo vas zoper zimo. Klobučarstvo Sevšek, Leskovec pri Krškem, MDB 12 a. Tel. 068/33-130. Za srečo v novem letu s kabo Sevšek na glavi.

AFRODITA — Srečo osamljeni in se bojite, kako boste preživeli praznike. Nič se ne bojite. V ženini posredovalnici AFRODITA vam bodo pravili srečanje. Diskretno in po vaših željah. Poklicite v KRAJN. Tel. 064/33-171 v pondeljek, torek in sredo med 8. in 14. uro, v četrtek in petek pa med 14. in 19. uro. SRECNO.

MIRT FANIKA — Armeško pri Brezanci. Na Silvestrovo bo igral ansambel Majolka. Še je čas za rezervacije, če hočete preživeti novoletno noč v prijetni domači gostilni. V novem letu pa ni vsega konec in že čas, da »objavite« avto po njeni meri. Tudi vse vulkaniske storitve. Odpri vsak dan od 6. do 16. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure. Bojan Unetič, Rostoharjeva 62, Krško. Tel. 0608/31-407. Srečno 1991!

DARILLO — Tropski metulji. Keramične justice, izdelana ročno. Izdelki iz alabastra. V antikvariati pa tudi stare jaslice. Koledar na panjski končnici. Vse to in še mnogočaj za darila ali kar tako. Poleg tega pa še KOMISIJSKA PRODAJALNA za starine, umetnine in krzno. DARILLO, Čitalniška 2, Novo mesto, tel. 068/21-982.

Z A PODJETNIKE — Klub za dolenjske male in srednje podjetnike. Skupaj bomo močnejši. Srečali se bomo sredi januarja. Srečanje pripravlja konzorcij treh d.o.o. Ne bo zastonj, ampak bo tudi nekaj papirja, pa predavanje in požredek. Toliko za sedaj.

VINOTEKA — Za božična in novoletna darila tudi buteljke. Vrhunska in arhiva vina. Letniki 69, 71, 77, 78, 79, 81, 83 in 84. Pokušina vin vsak dan od 9. do 20 ure. Na zalogi več vrst šampancev. Poleg tega pa še cvetni aranžmaji iz svežega in suhega cvetja. Vinoteka in cvetličarstvo Matjaža Serinja, Žabja vas 20, Novo mesto. Tel. 068/22-967.

KRKA — Kmetijsko oskrbovalni center na Grabnici in KZ Mirna Peč prodajata po izjemno ugodnih cenah: vrtno kosilnico K-500 za 4.449,60 din, vrtno kosilnico s širšaktom motorjem za 4.013,10 din, nahrbtno škropilnico supra 50 za 4.171,50 din, prenosno škropilnico za 6.993,70 din in škropilnico neoflora 2 za 1.153,60 din. In še nekaj res izjemnega avtomobilskih prikolic z nosilnostjo 450 kg za samo 8.231,60 din. Tudi za posojilo. Tel. 068/84-308. SRECNO.

KVM RIBNICA — Trgovini JORAS in BREV v Ribnici ne spreminja delovnega časa. Delovni čas sta samo podaljšali. Vsak dan za svoje kupce do 19. ure zvečer, tudi ob sobotah. Seved

tedenski koledar

Četrtek, 13. decembra — Lucija
Petek, 14. decembra — Dušan
Sobota, 15. decembra — Kristina
Nedelja, 16. decembra — Albina
Ponedeljek, 17. decembra — Lazar
Torek, 18. decembra — Radovan
Sreda, 19. decembra — Urban

LUNINE MENE
17. decembra ob 5.22 — mlaj

kino

BREŽICE: Od 13. do 15. 12. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Hiša ob cesti. 16. (ob 18. in 20. uri) ter 17. 12. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Mississippi v plamenih. 18. in 19. 12. (ob 20. uri) francoski pustolovski film Velika morina.

ČRNOMELJ: 13. 12. (ob 19. uri) francoska komedija Studentke. 14. 12.

kmetijski stroji

TRAKTOR URSUS 335, 20 delovnih ur, nov predstevnik z dvojnim valjem in Tehnostroj prikolico kiper, ugodno prodam. Franc Čanderič, Zbure 45, Šmarješke Toplice. 3883

TRAKTORSKO prikolico nosilnosti 4 t, brez kiperja, ter motor APN 6, oboje odlično ohranjeno, prodam. Anton Vidic, Malenska vas 7, Mirna Peč. 3890

TRAKTOR Tomo Vinkovič 523, star 5 let, dobro ohranjen, za 5000 DEM, in prikolico za TV prodam. (068)49-410. 3905

TRAKTOR ZETOR 5011, 1600 ur, letnik 1984, prodam. Cena po dogovoru. Žefran, Gotna vas 29, Novo mesto. 3910

NAKLADALKO za seno in trobrazni plug, oboje nemške izdelave, prodam. Veliki Slatnik 24, Novo mesto. 3911

TRAKTOR Univerzal 550, letnik 1990, prodam. Lešnica 9, Otočec. 3942

MOTOKULTIVATOR GORENJE MUTA z rotacijsko kosilnico prodam. 42-042. 3961

TRAKTOR DEUTZ, 25 KS, s koso in prikolico (3 t), prodam. Informacije na (068)42-693. 3978

IMT 539, letnik 1988, kobilino, staro 5 let, in sušilno napravo za seno prodam. 85-017. 3989

kupim

PRIKOLICO za osebni avto (torzija) ugodno kupim. 76-067. 3981

SALONITNE PLOŠČE, rabljene, kupim. 24-569. 4026

motorna vozila

JUGO KORAL 60, letnik 1990, rdeče, zelo ugodno prodam. Mira, 87-107, do 15. ure. 3880

JUGO 55 AX, letnik 1988, prodam. 26-216. 3881

BMW 316/4, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. (068)23-085, po 15. ur. 3885

KADETT, starejši letnik, ugodno prodam. 25-401, dopoldne. 3886

JUGO 45, letnik 1985, prodam. Derganc, Potok 17, Straža, 84-873. 3891

MERCEDES 200 D, tip 123, prodam. 26-760. 3893

Z 128, januar 1989, rdeče barve, prodam. 22-395, v službi. 3895

JUGO 45 A, letnik 1986, rdeče barve, registriran do novembra 1991, dobro ohranjen, prodam. 40-073. 3898

LADO SAMARA, letnik 1988, prodam. (068)56-736. 3900

LADO, letnik 1978, škopilnico, mortno žago Husqvarna, kosilnico BCS (bencin, petrolej) ugodno prodam. Cesar, Rdeči Kal 8, 6821 Dobroč. 3906

JUGO 55 AX, letnik 1987, registriran do 20. 11. 1991, prodam. Cena po dogovoru. 76-405, Janko Ferklj, Zloganje 18, Škocjan. 3907

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Štepec, Kurirska pot 6, Novo mesto. 22-015. 3908

LADO KARAVAN, še neregistrirano prodam. Jože Lizar, Škocjan 72. 3909

ZASTAVO Jugo 55 Skala, letnik 1988, prodam. 23-340. 3912

R 5, star 11 mesecev, grafitno-metalk barve, tunirana stekla, prodam ali menjam za avto z doplačilom. Prodam tudi gume Pirelli 165 x 13. 42-396. 3913

JUGO 45 E, letnik 1986, ugodno prodam. Anica Mali, Šmihel 42, Novo mesto. 3915

DOLENJSKI LIST

USTANOVITEV IN IZDAJATELJ: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušić, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Lazar, Milan Karelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran.

ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št. 52100-603-30624. Devizni račun št. 52100-620-970-25731-128-44059 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).

IZHAKA ob četrtekih. Posamezna številka 13 din, naročnina za 4. trimesec 140 din; za delovne in družbenne organizacije 280 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomsko oglase 180 din, na prvi ali zadnji strani 360 din; za razpisne, licitacije ipd. 200 din. Mali oglasi do deset besed 150 din, vsake nadaljnje besede 15 din.

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: ureduštvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomsko propagando in tolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; telefax: 24-898. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi mnenja republikega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in film: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

(20. ur) ameriški erotični film Nikoline spisama. 16. 12. (ob 20. ur) angleška komedija Ples v temi.

KRŠKO: 13. 12. (ob 20. ur) ameriški akcijski film Kavarna ob cesti. 14.

12. (ob 21. ur) ameriški erotični film Kratko srečanje. 16. 12. (ob 18. ur) ameriška komedija Duh. 18. 12. (ob 20. ur) ameriški znatenvenfant. film Povratek v bodočnost III.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 13. (ob 18. in 20. ur) ter 17. 12. (ob 20. ur) ameriški akcijski film Hiša ob cesti. 16. (ob 18. in 20. ur) ter 17. 12. (ob 20. ur) ameriški akcijski film Mississippi v plamenih. 18. in 19. 12. (ob 20. ur) francoski pustolovski film Velika morina.

ČRNOMELJ: 13. 12. (ob 19. ur) francoska komedija Studentke. 14. 12.

(20. ur) ameriški erotični film Nikoline spisama. 16. 12. (ob 20. ur) angleška komedija Ples v temi.

VISO 11 RE, staro 4 leta, zelo ohranjen, ugodno prodam. 85-937, Selja pri Ratežu 8.

APN 4 prodam ali menjam za Z 750 z doplačilom. 52-987.

Z 128, letnik 1988, prodam. 27-519.

Z 101, letnik 1988, prodam. Fraček Kestnar, Smolenja vas 22, Novo mesto. 3973

LADO RIVA 1300, letnik 1988, rdeče barve, prodam. 49-409. 3974

JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. 27-965.

JUGO KORAL 55, temno rdeče barve, prevoženih 25.000 km, dobro ohranjen, kasko zavarovan, prodam. Informacije na (068)51-111.

TOVORNI AVTO Mercedes 12-13. letnik 1987, v odličnem stanju, prodam. Informacije na (068)77-342.

GOLF JGL, letnik 1988, prodam. Raka 84 (Vinji Vrh). 3984

LADO RIVA, staro dve leti, prevoženih 23.000 km, registrirano do 20. septembra 1991, prodam. Jože Vidovič, Ardro 22, Raka. 0680875-627.

ZELÓ POČENI prodam nov nerabljjen multipraktik. 52-010.

NUTRIJO, Številka 40—42, prodam. 25-986, po 20. ur.

SÍVALNI STROJ Bagat, star eno leto, še v garanciji, in kolo Trim prodam. (068)69-507, Pirš, po 22. ur.

DIATONIČNI HARMONIKI Podgoršek (2400 DEM) in Melodija (1800 DEM) prodam. 65-501.

GOBELINE različnih velikosti prodam. Sprejemam naročila na dom. Jana Kovac, Grajska 3, Črnivec.

KOMBINIRAN VOZIČEK, z dodatkom avto sedež in stolčka za hranjenje otroka, prodam. 06826-331.

GOLF KADETT 1,3 S, letnik 1986, prodam. 28-915.

Z 128, letnik 1984, prodam. 26-669.

R 4, star eno leto in dva meseca, prodam. 41-169.

JUGO FLORIDA nujno prodam. Marko Sprajcer, Karlovška cesta 3, Novo mesto. 21-434.

JUGO 55, star eno leto, prodam. 49-346.

Z 101, letnik 1985, registriran do junija 1991, ugodno prodam. 85-438.

LADO RIVA 1300, letnik 1988—89, prodam. 26-847.

JUGO 45 L, letnik 1986, in R 4, letnik 1977—85, prodam. Lešnica 16a, Otočec.

OPEL KADETT 1,3 S, letnik 1986, prodam. 28-915.

Z 128, letnik 1984, prodam. 26-669.

R 4, star eno leto in dva meseca, prodam. 41-169.

JUGO FLORIDA nujno prodam. Marko Sprajcer, Karlovška cesta 3, Novo mesto. 21-434.

JUGO 55, star eno leto, prodam. 49-346.

Z 101, letnik 1985, registriran do junija 1991, ugodno prodam. 85-438.

GOLF JX DIESEL, letnik 1987, prodam. Petrič, Kristanov 26, Novo mesto. 4002

R 4 GTL, september 1989, rdeče barve, 7000 km, prodam. 45-172.

126 P, letnik 1985, prodam. 85-450.

ALFA ROMEO 33—1,3 S, letnik 1986, ohranjen, vzdrževan, prodam. 786-090.

FIAT UNO FIRE 45 S, rdeč, letnik 1986, registriran do novembra 1991, ugodno prodam. 06882-572.

BMW 316/4, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. (068)23-085, po 15. ur. 3978

IMT 539, letnik 1988, kobilino, staro 5 let, in sušilno napravo za seno prodam. 85-017.

LADO ZASTAVA 900 AK, letnik 1988, registriran do junija 1991, karamboliran, prodam. 86-142, po 15. ur. 3933

MERCEDES 1413 kiper, letnik 1987, ugodno prodam. 06882-281.

ALFA ROMEO 33—1,5, zelo dobro ohranjen, garažiran, letnik 1985, registriran do septembra 1991, prodam. 27-193.

Z 128 SKALA, staro eno leto, za 11500 DEM, in kasetofon Technics RS-B 405 dbx za 400 DEM prodam. 22-460.

126 P, letnik 1988, 16000 km, prodam za 28.000 din. 06883-507, popolne.

KOMBI ZASTAVA 900 AK, letnik 1988, registriran do junija 1991, karamboliran, prodam. 86-142, po 15. ur. 3945

MERCEDES 1413 kiper, letnik 1987, registriran do novembra 1991, ugodno prodam. 06882-281.

ALFA ROMEO 33—1,5, zelo dobro ohranjen, garažiran, letnik 1985, registriran do septembra 1991, prodam. 27-193.

Z 128 SKALA, staro eno leto, za 11500 DEM, in kasetofon Technics RS-B 405 dbx za 400 DEM prodam. 22-460.

126 P,

za drage medicinske instrume
NORK so prispevali: Tovar
o. KRKA, avtopark Novo m
mesto denarni pomoči sode
prez Staniši ob smrti sina 2.750
nski odbor ZZB NOV Novo

mesto-namesto vence pokojnemu Jožetu Florjančiču 400 dn; delavci uprave inšpekcijskih služb Novo mesto — namesto cvetja na grob očeta sodelavca Jožeta Mandlja 1.000 din; Plut, Mavtar iz Novega mesta — namesto vence na grob očeta Marine Terček 1.000 din; Občina Novo mesto — namesto cvetja za pokojna Jožeta Florjančiča in Alojza Pogačarja 2.000 din.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Delo, skromnost in poštenje —
tvoje je bilo življenje.
Tvoj dom ovila je črnina,
v srcih naših ostala je praznina.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, sestra, teta in prababica

JOŽEFA PAVLIN

rojena Potočar

iz Češče vasi 28

Brena hvala vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste pokojnemu velikemu številu spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in ter nam izrekli sožalje. Iskrena hvala kolektivom Kovinarja, Labinija, sodelavcem El, vsem sosedom, posebej Sajovičevi in setovi, in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 49. letu starosti se je po kratki in težki bolezni končala življenska pot našega dragega moža, očeta, sina, brata in strica

MILOVANA LALIĆA

blečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so izrekli sožalje, darovali vence ter pokojnemu oddelku novomeške bolnišnice, Onkološkemu oddelku A in B v Bršljanu, ŽG-prometni sekciji Novo mesto, Opekarji Novo mesto, skupnosti vseh zaposlenih v skupščini zboru za zapete žlostinke, govornikom za poslovilne besede Berusu za zaigrano Tišino, 3. c razredu gimnazije Novo mesto in 5. a v Bršljanu.

V globoki žalosti: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 46. letu starosti nas je mnogo prezgodaj po težki bolezni zapustil naš dragi brat, stric in nečak

JOŽE MISTER

z Jame 2 pri Dvoru

blečino izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, še posebej družinama Jaklič in Knafeljc. Prisrčna zahvala tudi zdravniškemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, dr. Leopoldu Kocutarju iz Žužemberka, GD Dvor za organizacijo greba, pevcev za zapete žlostinke, govorniku za poslovilne besede in župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste darovali cvetje in sožalje, izrekli sožalje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, ekako globoko hvaležnost.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 77. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, teta in prababica

FRANČIŠKA KAVŠEK

z Broda 33

Ob bleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, predvsem pa Mariji Mevžek, Primčevim in Pirnarjevim ter prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje Kovinarju, Javnemu pravobranilstvu, OZDPM, SŠTZU, Novoteknicalnicu in Dolenjki-Marketu Drska, dr. Kramaju in zdravstvenemu osebju novomeške bolnice pa se zahvaljujemo za vso skrb in nego. Posebna zahvala velja duhovniku za lepo opravljen obred, pevcom, godbi in govorniku.

Vsi njeni

V zahrbitni bolezni dolgo si trpel,
nisi nam pokazal bolečine,
prezgodaj si od nas odšel.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 40. letu starosti zapustil naš najdražji sin, stric

FRANC LONGO

s Trških njiv 43, Žužemberk

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, bili z nami v težkih trenutkih in podarili pokojniku cvetje ter ga pospremili na zadnji poti. Hvala duhovniku za lepo opravljen obred, pevcom za zapete žlostinke in govornici za prelep poslovilne besede.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, sestra, teta in prababica

JANEZ MIKLAVČIČ

z Roj pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki so nam izrazili sožalje in darovali cvetje ter sosedom Vodopivec in Žnidarščevim za pomoč. Posebna zahvala godbi iz Šentjernej, govorniku Grgoviču ter župniku za lepo opravljen obred. Srčna hvala kolektivu Iskre upori za darovani venec in denarno pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: otroci, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

V 86. letu starosti nam je umrl naš dragi ate in starata

AVGUST BRADAČ

z Obrha pri Dol. Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Hvala govorniku tov. Romu in tov. Virantu za lepi govor, pevcom za poslovilne pesmi in vsem, ki ste pokojnika obiskovali in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob bleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, pradedka, brata in strica

JOŽETA UNETIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem ter sosedom za izrečeno pisan in ustna sožalja, darovano cvetje in vence. Posebno zahvalo izrekamo kolektivu Novotehna, ZB, stanovalcem Nad mlini 21-22, KS Kandija-Grm, MGZ, osnovni šoli Bršljin, IMV Revoz, skupnosti krajevnih skupnosti, obema govornikoma, pevcom in godbenikom, dr. Kranjecu ter družinama Foršek in Gregorčič. Vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala.

Vsi njegovi

Novo mesto, 10. 12. 1990

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, star oče, brat in stric

JANEZ ŠVALJ

kovaški mojster
iz Dol. Brezovice 5

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste bili z nami v težkih trenutkih, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter našega očeta v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi cerkvenemu pevskemu zboru in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V dopolnjem 88. letu starosti je prenehal biti utrujeno srce naše drage mame, tašča, stare mame in prababice

FRANČIŠKE VAVPIČ

roj. Kuplenik
z Vrha pri Pahi

Ob bleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili v večnemu počitku, ji darovali toliko lepega cvetja in nam ustno in pisno izrazili sožalje. Iskrena hvala g. župniku za obiske na domu in lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njeni

Umrl je naš dragi

inž. IVO ZOBEC

profesor

Pokopali smo ga v soboto, 8. decembra na pobreškem pokopališču v Mariboru.

Žaluoči: žena Blanka, hčerka Breda, vnuka z družinama in snaha

Truplo očeta pokopano
komu ni drag spomin, komu ni svet,
umrje oče vsem prerano,
četudi sto dočaka let!
(Medved)

Tiho se je poslovil od nas dragi mož, oče, star oče in pradelek

FRANC ŠTUKELJ

(1909 — 1990)
mizar v pokolu iz Doblič 37

Iskrena hvala vsem prijateljem, znancem in sorodnikom, ki ste ga dne 3. decembra pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom za prirščno pomoč, DU Črnomelj, Rudniku Kanižarica, ZB Črnomelj, KS Dobliče-Kanižarica, Sap Črnomelj, krajancem iz Ul. Ivana Roba v Novem mestu. Posebje se zahvaljujemo GD Dobliče za organizacijo pogreba, domaćim pevkam za prelep zapete pesmi, gospodu župniku za opravljen obred in na koncu Draganu za občuteno zaigrano »Tišino«.

Vsi njegovi

Ne jokajte na mojem grobu,
le mirno k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, star oče, stric, bratanec in svak

ANTON ERJAVEC

upokojeni železničar iz Vel. Podljubna 26

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami v težkih trenutkih, nam pomagali, izrekli sožalje, pokojniku podarili vence in cvetje in našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala železničar, Sekciji za vleko vlakov in Sekciji za promet Novo mesto, Domu starejših občanov Novo mesto, Ljubljanski banki, d.d., Novo mesto, ZB in KS Birčna vas, pevcem z Ruperčvrha in gospodu župniku za lepo opravljen obred ter Kristini Škuča in Jožetu Kondi za poslovilne besede.

Žaluoči: vsi njegovi

